

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
FACTORS EFFECTING CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY
DISCLOSURE: EVIDENCE FROM THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND

กรองรัตน์ อานุสาสนนันท์
KRONGRAT ANUSASANANAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

**FACTORS EFFECTING CORPORATE SOCIAL REPOSIBILITY
DISCLOSURE: EVIDENCE FROM THE STOCK
EXCHANGE OF THAILAND**

KRONGRAT ANUSASANANAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ACCOUNTANCY SCHOOL OF ACCOUNTANCY
SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2019
COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY**

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
FACTORS EFFECTING CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY
DISCLOSURE: EVIDENCE FROM THE STOCK EXCHANGE
OF THAILAND

นักศึกษา

นางสาวครองรัตน์ อนุศาสนนันท์ รหัส 58501594

หลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

คณะ

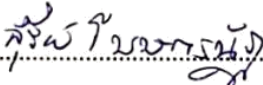
บัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.สุรีย์ โปษกรณัญญ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สาระพัด)

..... กรรมการ
(ดร.สุรีย์ โปษกรณัญญ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณบดีคณะบัญชี

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)
วันที่ 29 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2562

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
คำสำคัญ	การเปิดเผยข้อมูล/ ความรับผิดชอบต่อสังคม/ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
นักศึกษา	ครองรัตน์ อนุศาสนนันท์ รหัสนักศึกษา 58501594
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.สุริย์ โขษกรณ์
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะ	บัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 236 บริษัท เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี (แบบ56-1) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 - 2561 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น เมื่อพิจารณาแต่ละปีพบว่า ปี 2559 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม ปี 2560 โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นและสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ปี 2559 สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและโครงสร้างส่วนของผู้ถือ

หุ้นส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นปี 2560 ขนาดของ บริษัทและสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลต่อกระทบมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วน ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ปี 2561 ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วน กำไรสุทธิต่อหุ้น ปี 2561 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น

TITLE	FACTORS EFFECTING CORPORATE SOCIAL REPONSIBILITY DISCLOSURE: EVIDENCE FROM THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND
KEYWORD	INFORMATION DISCLOSURE/ CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY/ THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND
STUDENT	KRONGRAT ANUSASANANAN
ADVISOR	SUREE BOSAKORANUT Ph.D.
LEVEL OF STUDY	MASTER OF ACCOUNTING
FACULTY	SCHOOL OF ACCOUNTING SRIPATUM UNIVERSITY
ACADAMIC YEAR	2019

ABSTRACT

The objective of this study is to study the factors that affect the disclosure of corporate social responsibility information of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. The sample group specifies that 236 companies listed on the Stock Exchange of Thailand have collected data from the annual report (Form 56-1) since 2016 - 2018 using statistical software packages Analyze data, basic statistics, general data such as average, percentage, standard deviation the statistics used in research hypothesis testing were multiple regression analysis.

The results show that the size of the company affects the disclosure of social responsibility, economic, social and environmental. The ratio of total debt to total assets affects the disclosure of economic social responsibility data. The size of the company affects the value of the business. Regarding the ratio of return to shareholders' equity and the total debt to total assets ratio affects the value of the business. Regarding the return-to-equity ratio economic disclosure of corporate social responsibility affects business value in terms of net profit per share. Considering each year, it was found that in 2016, the proportion of independent committees had an impact on the disclosure of economic and social responsibility information. The size of the company affects the disclosure of social responsibility, social

and environmental information in 2017. The structure of the shareholders' equity and the proportion of the independent committee affects the disclosure of corporate social responsibility information. Environmental In 2016, the ratio of total debt to total assets and shareholders' equity structure affected the value of the business. As for the return on equity ratio in 2017, the size of the company and total debt to total assets have an impact on the value of the business on the return on equity ratio, and in 2018 the size of the company affects the value. In the aspect of net profit per share ratio in 2018, the disclosure of corporate social responsibility information affects the value of the business regarding the return on equity ratio and the net profit per share ratio.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากดร.สุรีย์ โปษกรนัฏ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และคำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ตลอดจนชี้แนะแนวทาง เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณท่านคณะกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สารพัด ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สีนจรรยาศักดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์คณบดีคณะบัญชี ที่ได้ให้ความรู้และแนวทางในการดำเนินงานวิจัยรวมถึงคณาจารย์หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต ผู้ให้ความรู้ ตลอดจนเจ้าของผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์และเอกสารวิชาการทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และครอบครัวที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จักเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต หากมีส่วนใดที่ผิดพลาด และมีข้อบกพร่องใด ๆ ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ครองรัตน์ อนุศาสนนันท์

มิถุนายน 2563

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	IX
สารบัญภาพ.....	XIII

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
นิยามศัพท์.....	7
สรุป.....	8
2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทฤษฎีด้านคุณลักษณะบริษัท	11
แนวคิดทฤษฎีด้านความรับผิดชอบต่อสังคม.....	16
แนวคิดทฤษฎีด้านมูลค่ากิจการ	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
สรุป.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	56
รูปแบบการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	59
เครื่องมือการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สรุป.....	65
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัย.....	67
ผลการตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ของตัวแปรในการศึกษาวิจัย ในระหว่าง	
ปี พ.ศ. 2559 - 2561.....	69
ผลการตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ของตัวแปรในการศึกษาวิจัย ปี พ.ศ. 2559.....	79
ผลการตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ของตัวแปรในการศึกษาวิจัย ปี พ.ศ. 2560.....	87
ผลการตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ของตัวแปรในการศึกษาวิจัย ปี พ.ศ. 2561.....	95
สรุป.....	105
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	106
การอภิปรายผล.....	109
ข้อเสนอแนะ.....	112

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	113
ภาคผนวก	122
ภาคผนวก ก กระจายทำการ	123
ประวัติผู้วิจัย	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม.....	26
3 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย.....	40
4 สรุปผลตัวแปรในการศึกษาวิจัย	54
5 จำนวนบริษัทในการวิจัย.....	57
6 ขอบเขตของการวิจัย.....	59
7 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เจริญพรรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัยรวม ปี พ.ศ. 2559 – 2561.....	68
8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix) ปี พ.ศ. 2559 – 2561	69
9 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรอิสระ ปี พ.ศ. 2559 – 2561	69
10 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับ ตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2559 – 2561	70
11 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับ ตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม ปี พ.ศ. 2559 – 2561.....	71
12 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับ ตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2559 – 2561	72
13 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตาม เป็นมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2559 – 2561.....	73
14 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตาม เป็นมูลค่ากิจการ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2559 – 2561...	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ในปี พ.ศ. 2559 – 2561	75
16 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2559 - 2561	76
17 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เจริญพรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัย รอบระยะเวลาบัญชี ในปีพ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561	77
18 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix) ปี พ.ศ. 2559	79
19 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรอิสระ ปี พ.ศ. 2559	79
20 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2559.....	80
21 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม ปี พ.ศ. 2559	81
22 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2559.....	82
23 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2559	83
24 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2559	84
25 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2559	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2559.....	86
27 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix) ปี พ.ศ. 2560	87
28 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรอิสระ ปี พ.ศ. 2560.....	87
29 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตาม เป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ (ECO) ปี พ.ศ. 2560.....	88
30 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตาม เป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม (SOC) ปี พ.ศ. 2560.....	89
31 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตาม เป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV) ปี พ.ศ. 2560.....	90
32 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตาม มูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปีพ.ศ. 2560	91
33 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตาม มูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2560	92
34 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2560.....	93
35 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทกับตัวแปรตามมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2560.....	94
36 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix) ปี พ.ศ. 2561	95
37 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรอิสระ ปี พ.ศ. 2561	95
38 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัทกับตัวแปรตามเป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2561	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
39 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัทกับ ตัวแปรตามเป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม ปี พ.ศ. 2561	97
40 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัทกับ ตัวแปรตามเป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2561	98
41 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัท กับ ตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปีพ.ศ. 2561	99
42 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัท กับ ตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2561	100
43 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบ ต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2561	101
44 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบ ต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2561	102
45 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน รอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2559 – 2561	103

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอเชีย.....	1
2 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	5
3 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผล ต่อมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	5

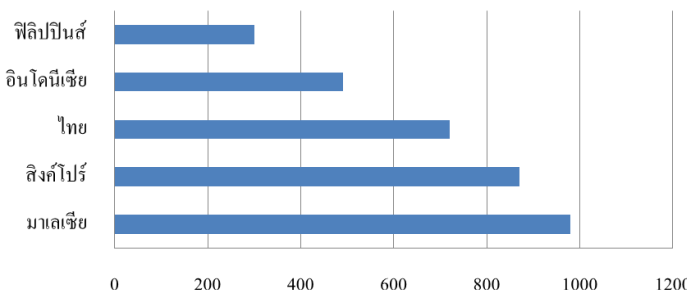
บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินธุรกิจของบริษัทในปัจจุบันนั้นถือได้ว่าเป็นยุคแห่งความเชื่อใจซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทมักส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เป็นวงกว้าง ผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัทอาจส่งผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม ถ้าเป็นผลกระทบในทางบวกจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบริษัท แต่หากเป็นผลกระทบในทางลบก็จะส่งผลทำให้บริษัทไม่ได้รับความเชื่อมั่นได้เช่นเดียวกัน การดำเนินงานของบริษัทจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนก็ต่อเมื่อบริษัทนั้นมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การดำเนินธุรกิจต้องยึดหลักการดำเนินงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และจำเป็นต้องมีหน่วยงานกำกับดูแลในด้านของการเปิดเผยข้อมูลที่สามารถแสดงออกถึงความโปร่งใส เพื่อเป็นเครื่องมือให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกับบริษัทสามารถตรวจสอบในเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง จากการปรับปรุงข้อมูลล่าสุด ณ สิ้นเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560 พบว่าประเทศไทยมีจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสูงเป็นลำดับที่ 3 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) ดังภาพประกอบที่ 1

จำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
ในประเทศกลุ่มอาเซียน

ภาพประกอบที่ 1 จำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอเชีย

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560

จากภาพประกอบที่ 1 พบว่าประเทศไทยถือเป็นประเทศที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจประเทศหนึ่งของประเทศในกลุ่มอาเซียน และเป็นประเทศที่มีจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สูงเป็นอันดับที่ 3 ของกลุ่มดังนั้นการดำเนินงานของภาคธุรกิจจึงต้องมีหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อให้แต่ละบริษัทมีรูปแบบการเปิดเผยข้อมูลที่สะท้อนข้อมูลที่เป็นความจริงมากขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของบริษัทให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมาย และสามารถเพิ่มผลการดำเนินงานของบริษัทให้เพิ่มสูงขึ้น (United Nations Environment Programmed, UNEP, 2002) การนำเสนอข้อมูลแก่กลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียในต่างประเทศนั้นนิยมรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะเชื่อว่าเป็นการรายงานที่แสดงข้อมูลที่ไว้้วัดมูลค่าการเปิดเผยข้อมูล และรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมิน ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร (KPMG advisory N.Y., United Nations Environment Programmed, Global Reporting Initiative, Unit for Corporate Governance in Africa, 2010) โดยการรายงานจะมีการรายงานผลสองด้าน คือ ด้านของผู้ออกรายงานหรือองค์กร และด้านผู้อ่านรายงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำหรับประเทศไทยนั้นหน่วยงานกำกับดูแล คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวทางหลักในการให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในด้านของการรายงานและวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร เพื่อให้องค์กรต่าง ๆ นั้นแสดงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของบริษัทที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือได้เกิดขึ้นแล้ว เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถประเมินนโยบายในการดำเนินงานและทิศทางในอนาคตของบริษัทได้ (Corporate Social Responsibility Club: CSR Club, 2552) การรายงานข้อมูลในประเทศไทยมีรูปแบบการรายงานหลัก คือ รายงานประจำปี และมีการรายงานข้อมูลเฉพาะด้านตามความสมัครใจของผู้เปิดเผยข้อมูล เช่น รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม รายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี รายงานความยั่งยืน เป็นต้น การรายงานข้อมูลดังกล่าวอย่างพอเพียงจะทำให้มูลค่าของกิจการเพิ่มขึ้นได้ (ดารารัตน์ โปธิ์ประจักษ์ และคณะ, 2561) (Amir Bamea and Amir Rucin., 2010) และการรายงานข้อมูลของบริษัทที่มีลักษณะบริษัทแตกต่างกันทั้งกลุ่มที่เป็นบริษัทขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ก็จะมีขนาดของการรายงานที่แตกต่างกัน บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นบริษัทขนาดใหญ่มีสินทรัพย์ปริมาณมากจะมีการนำเสนอข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก และบริษัทที่มีลักษณะการลงทุน และการถือหุ้นแบบอิสระก็จะมีการรายงานข้อมูลมากกว่าบริษัทอื่น ๆ (ดารารัตน์ โปธิ์ประจักษ์ และคณะ, 2561) และการศึกษายังพบว่าบริษัทที่มีการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในปริมาณมากจะช่วยเพิ่มโอกาสในการหาแหล่งเงินทุนให้กับบริษัทได้ (Phoprachak, D., Neungvanna, U., 2019) จากการทบทวนข้อมูล

ในอดีตมาจนถึงปัจจุบันนี้ จะยังเห็นได้ว่าการนำเสนอข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเพียงพอจะช่วยเพิ่มมูลค่าของกิจการ และผลการดำเนินงานของบริษัทให้สูงขึ้นได้

จากข้อมูลตามที่กล่าวมานั้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ประกอบการธุรกิจในประเทศไทยที่ประสงค์จะรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจกำหนดขนาดและรูปแบบของการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละด้านว่าควรรายงานข้อมูลด้านใดเป็นสำคัญ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเพิ่มมูลค่ากิจการหรือผลการดำเนินงานของบริษัท

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการในภาพรวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการในรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตได้มีการทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปร	ผลกระทบ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ขนาดของบริษัท	✓	ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และคณะ (2561)
	✓	Otgontsetseg Erem, Jamts Qian Li and Anand (2013)
	✓	ณิชววรรณ วิชัยดิษฐ์ (2555)
	✓	กนกกาญจน์ มาละวรรณ (2557)
	✓	นภาพร พงษ์ตันทุกุล (2546)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

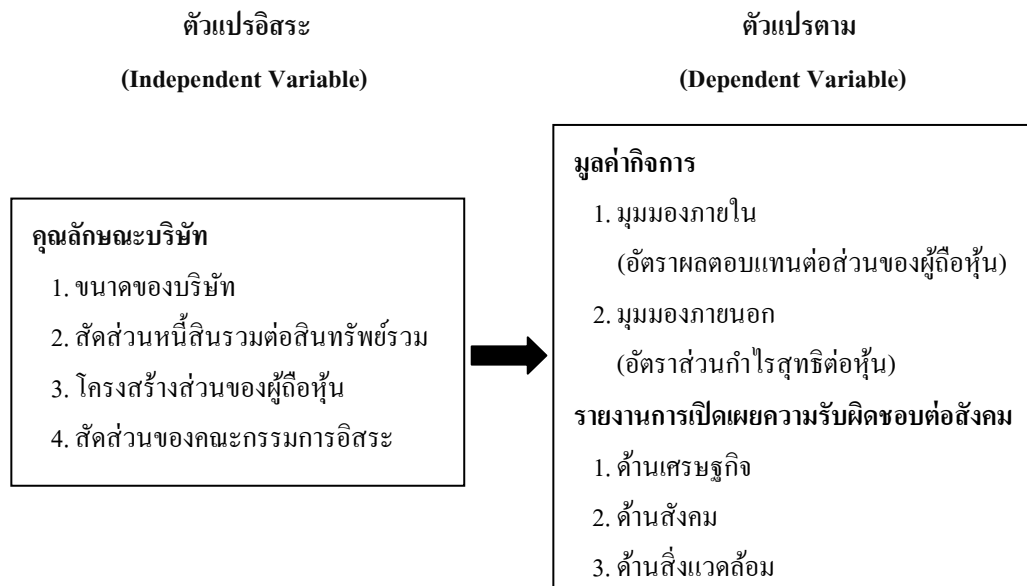
ตัวแปร	ผลกระทบ	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	✓	Neungvanna et al. (2019)
	✓	คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และอุภาวดี เนื่องวรรณะ (2562)
โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น	✓	คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และคณะ (2561)
	✓	นาวพร พงษ์ตันสกุล (2546)
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ	✓	คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และคณะ (2561)
	✓	อุภาวดี เนื่องวรรณะ และคณะ (2562)
ระดับการเปิดเผยข้อมูล	✓	คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และคณะ (2561)
ความรับผิดชอบต่อสังคม	✓	คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และอุภาวดี เนื่องวรรณะ (2562)
มูลค่ากิจการ มุมมองภายในและ มุมมองภายนอก	✓	คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และอุภาวดี เนื่องวรรณะ (2562)
	✓	นาวพร พงษ์ตันสกุล (2546)
	✓	Alsaed (2006)
	✓	Camffeman K. and Cooke T. E. (2002)

หมายเหตุ : ✓ มีผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

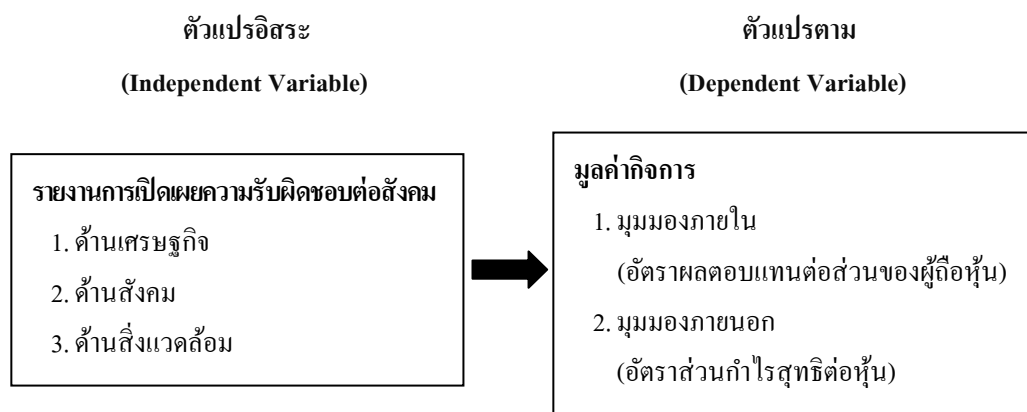
X ไม่มีผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบกรอบแนวคิดและทฤษฎีเพื่อนำมาสนับสนุนการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบที่ 2 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อมูลค่ากิจการ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพประกอบที่ 3 กรอบแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายงานการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังภาพประกอบที่ 2 และภาพประกอบที่ 3 ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

H1: คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H2: คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

H3: การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วันที่ 31 ธันวาคม 2559 – วันที่ 31 ธันวาคม 2561 จำนวน 570 บริษัท

กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 8 กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวนบริษัท 236 บริษัท

2. ขอบเขตพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. ขอบเขตตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัท ประกอบด้วย ขนาดของบริษัท สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ปัจจัยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยด้านมูลค่ากิจการ ด้านมุมมองภายใน และด้านมุมมองภายนอก

4. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัย รอบระยะเวลาบัญชี ปี พ.ศ. 2559 – 2561

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1.1 ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายภาครัฐในเรื่องการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท เพื่อให้สามารถสื่อสารข้อมูลการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีมาตรฐานที่ชัดเจน

1.2 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้แก่กลุ่มธุรกิจต่างๆ ในการเสริมสร้างความชัดเจนของการรายงานการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับบริษัทในแต่ละประเภทให้สอดคล้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 เพื่อกระตุ้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย นักลงทุน ผู้ที่สนใจ หรือสาธารณชนทั่วไปตระหนักและเห็นความสำคัญของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาให้มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

2. ประโยชน์ทางด้านวิชาชีพหรือการนำไปปฏิบัติ

2.1 แนวทางในการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีมาตรฐาน เหมาะสม และมีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้สามารถสื่อสารการดำเนินงานในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมไปยังกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างครบถ้วนและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2.2 บริษัทสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมในการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริงมากที่สุด

2.3 สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และการขยายผลการศึกษสำหรับผู้ประกอบการ และหน่วยงานอื่น ๆ

นิยามศัพท์

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน พ.ศ. 2535 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555) ที่ยังดำเนินการและรายงานผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2559 – 2561

คุณลักษณะบริษัท หมายถึง (1) ขนาดของบริษัท (2) สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (3) โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (4) สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (“Stakeholder Theory”, Wayne Visser D. M., 2007), (Freeman R., 1984)

ขนาดของบริษัท หมายถึง จำนวนสินทรัพย์รวมรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2559 - 2561
ขนาดของบริษัท (SIZE)

สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบหนี้สินรวมเป็นกึ่งเปอร์เซ็นต์ของสินทรัพย์รวม (LEV)

โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น หมายถึง จำนวนหุ้นของผู้ถือหุ้น 5 อันดับแรก จากหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว (OWN)

สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ หมายถึง จำนวนคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด (%)

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility Disclosure) หมายถึง วิธีการดำเนินการในรูปแบบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามแนวทางของ GRI ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ (1) ด้านสิ่งแวดล้อม (2) ด้านเศรษฐกิจ (3) ด้านสังคมที่มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงินประจำปี หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายงานประจำปี และรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

มูลค่าของกิจการ หมายถึง มุมมองภายใน (ROE) และมุมมองภายนอก (EPS) (Professor James T. Tobin)

สรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยทำการนำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบไปด้วย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของประเทศไทย สาเหตุจากการส่งผลกระทบที่ทำให้เกิดการปรับตัวและความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทให้เหมาะสม รวมถึงมูลค่ากิจการต่อมุมมองทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการในภาพรวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการในรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยกล่าวถึง ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านประชากร และขอบเขตด้านเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล อีกทั้งได้ทำการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย พร้อมทั้งมีการกำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ โดยการพัฒนากลอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้มาจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาในปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษารึ้นนี้เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและมูลค่ากิจการในภาพรวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและมูลค่ากิจการในรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในมุมมองของตัวแปรเหตุด้านคุณลักษณะบริษัท ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ (1) ขนาดของบริษัท (2) สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (3) โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (4) สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ตัวแปรด้านการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมประกอบด้วย (1) ด้านเศรษฐกิจ (2) ด้านสังคม (3) ด้านสิ่งแวดล้อม และตัวแปรผลมูลค่ากิจการ คือ (1) มุมมองภายใน (2) มุมมองภายนอก โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีด้านคุณลักษณะบริษัท

- 1.1 ขนาดของบริษัท
- 1.2 สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม
- 1.3 โครงสร้างผู้ถือหุ้น
- 1.4 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ

ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

- 2.1 ความเป็นมา ความหมาย แนวคิด หลักการและทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 2.2 มาตรฐานและหลักการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม
- 2.3 การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีประสิทธิภาพ
- 2.4 การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการวิจัยด้านการเปิดเผยข้อมูล
- 2.5 ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีด้านมูลค่ากิจการ

3.1 ความเป็นมา และความหมายของมูลค่ากิจการ

3.2 การวัดผลการดำเนินงานของกิจการในมุมมองต่าง ๆ

ตอนที่ 4 สรุปผลการศึกษาวิจัยในอดีต และการสรุปตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีด้านคุณลักษณะของบริษัท

คุณลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อการพัฒนาตัวแบบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งการวิจัยในประเด็นคุณลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ลักษณะของโครงสร้างองค์การในแต่ละประเทศ ที่มีโครงสร้างของนักลงทุนที่แตกต่างกัน (Nobes, 2008) ซึ่งคุณลักษณะของบริษัทดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท (Roberts, 1992, pp. 595 - 612) สำหรับลักษณะของบริษัทที่มีความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทฤษฎีรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยที่นักวิจัยจำนวนมากได้ศึกษาและอธิบายชนิดของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในขณะที่มีปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบริษัท ซึ่งเป็นตัวแทนทางการดำเนินงานของตลาดเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างสมบูรณ์จากการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลมีความสัมพันธ์กับลักษณะของบริษัทดังผลงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1.1 ขนาดของบริษัท

การวัดขนาดของบริษัทมีการใช้ตัวแปรเป็นปัจจัยในการวัดหลายตัวแปร เช่น จำนวนพนักงาน จำนวนสินทรัพย์ของบริษัท จำนวนรายได้ของบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท เป็นต้น ซึ่งการศึกษาของนักวิจัย พบว่า ปัจจัยตัวแทนที่นำมาใช้วัดขนาดของบริษัทบางตัวแปรในระหว่างการศึกษายังไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนการเปิดเผยข้อมูลรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Ho, 2001, pp. 139-156)

ขนาดของบริษัทที่มีผลต่อกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากบริษัทขนาดใหญ่จะต้องให้ข้อมูลต่อสาธารณชน (Watts, 1978, pp. 112-143) ซึ่งขนาดของบริษัทย่อมมีผลโดยตรงต่อการเปิดเผยข้อมูลรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งไม่เพียงแต่การเปิดเผยข้อมูลให้แก่ นักลงทุนแต่ยังต้องเปิดเผยข้อมูลต่างๆ ให้แก่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญต่อบริษัท และกลุ่มที่มีความสนใจในการดำเนินการของบริษัทที่อาจมีผลกระทบต่อกลุ่มดังกล่าว (Tilt, 1994, pp. 47-72) นอกจากขนาดของบริษัทเป็นส่วนหนึ่งของลักษณะของบริษัทที่มีผลต่อการพัฒนาตัวแบบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ลักษณะของบริษัทที่นักวิจัยบางส่วนได้เข้าไปทำการศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรม

ก็มีผลต่อการรายงาน ซึ่งการศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันมีผลอย่างเป็นนัยสำคัญของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

การวิจัย (Tagesson et al., 2009, pp. 352-364) ได้ศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศสวีเดนพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่จำหน่ายสินค้าและบริการจะรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรมของบริษัทเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับอุตสาหกรรมทางการนำวัตถุดิบมาผลิตเป็นสินค้า จะรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมทางด้านสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นสำคัญ อย่างไรก็ตามพบว่า ในกลุ่มอุตสาหกรรมทางด้านสารสนเทศให้ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจำนวนน้อยกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ สอดคล้องกับการวิจัย (Cowen et al., 1987, pp 111-122) ซึ่งได้ตรวจสอบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในปี 1987 ในรายงานประจำปีของบริษัทขนาดใหญ่ Future 500 ได้พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมมีผลกระทบต่อรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

การวิจัยของ (Reverte, 2009, pp. 595-612) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสเปนได้พบว่า การจัดระดับความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลอย่างมากในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการศึกษาขนาดของบริษัทในประเทศไทยในการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม โดยพบบริษัทที่มีขนาดใหญ่ได้มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก (มนตรี ช่วยชู, 2539) จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญในระดับการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งเป็นปัจจัยตัวหนึ่งของลักษณะของบริษัท นอกจากนี้ลักษณะของบริษัทยังเป็นปัจจัยในเรื่องข้อมูลทางการเงิน สำหรับข้อมูลทางการเงินของบริษัทจะเป็นตัวบ่งบอกถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน อัตราส่วนทางการเงิน เป็นปัจจัยสำคัญที่จะให้ผู้ใช้รายงานตัดสินใจ

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ข้อมูลทางการเงินของบริษัทที่มีผลดีย่อมมีผลทำให้ผู้บริหารของบริษัทรายงานเรื่องดังกล่าวให้แก่ผู้ถือหุ้นและสาธารณชน ซึ่งเป็นการรายงานสารสนเทศในสิ่งดีเท่านั้นถึงจะปรากฏในการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Holland, 2005, pp. 139-156) ผู้บริหารจะรายงานสารสนเทศที่ดีมากกว่ารายงานสารสนเทศที่เป็นผลลบต่อบริษัท แต่สำหรับกิจการที่มีผลประกอบการไม่ดีจะรายงานความรับผิดชอบต่อสมิ่้นน้อยกว่าบริษัทที่ผลประกอบการดี ผู้บริหารจำเป็นต้องปิดบังสารสนเทศเนื่องจากผลประกอบการไม่ดี การรายงานดังกล่าวมีผลกระทบต่อผู้บริหาร (Naser, 1998, pp 88-99) จากผลของการศึกษาวิจัยของนักวิจัยที่หลากหลายที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทางการเงิน ผลการดำเนินงานกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยภาคสมัครใจพบว่ามีความสัมพันธ์กัน

(Singhvi & Desai, 1971, pp. 129-138) และ (นวพร พงษ์ดัตถกุล, 2546) ใช้โครงสร้างการเป็นเจ้าของเป็นตัวแปรหนึ่งในงานวิจัยของพวกเขา พบว่าตัวแปรโครงสร้างการเป็นเจ้าของเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความน่าสนใจ อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของไทย และธุรกิจส่วนใหญ่มักจะมีลักษณะธุรกิจในครอบครัว ถึงแม้บริษัทจะมีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แต่ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่จะเป็นอยู่ในระบบเครือญาติกันหรือเป็นคณะกรรมการหรือผู้บริหารภายใน ทำให้ส่งผลกระทบต่อระดับการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ มีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่ต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทที่ไม่ได้มีโครงสร้างการถือหุ้นในระบบเครือญาติ ซึ่งเสียส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน (นวพร พงษ์ดัตถกุล, 2546) อันอาจเนื่องมาจากความเชื่อใจและผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ทราบข้อมูลภายในอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลมากนัก

งานวิจัย (Meek et al., 1995, pp 555-572) เป็นโครงการวิจัยระหว่างประเทศของภูมิภาคของประเทศต้นกำเนิด (Country Region of Origin) และการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สากล (International Listing Status) ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกิดมาจากความแตกต่างของประเทศแต่ละประเทศ ซึ่งในประเทศไทยเองนั้น โครงสร้างดังกล่าวอาจยังไม่ได้มีความจำเป็นต้องใช้ตัวแปรเหล่านี้ในการพิจารณา เพราะงานวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้จะทำการศึกษาวิจัยเฉพาะกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งบริษัทต่าง ๆ มีการปฏิบัติอยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับ และมาตรฐานการบัญชีเดียวกันอยู่แล้ว และบริษัทโดยส่วนใหญ่ในประเทศไทยก็ไม่ได้มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สากล ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่นำตัวแปรนี้มาใช้ในการพิจารณา ส่วนตัวแปรความเป็นนานาชาติ (Multinational) ซึ่งมุ่งเน้นในประเด็นการดำเนินงานในหลายประเทศนั้น เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล แต่เนื่องจากสภาพประชากรในการวิจัยของผู้ศึกษา บริษัทโดยส่วนใหญ่ไม่มีการเข้าไปดำเนินงานในต่างประเทศนัก ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเป็นตัวแปรที่ไม่ได้มีความสำคัญ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า หากศึกษาตัวแปร Multinational ในประเด็นของการถือหุ้น โดยชาวต่างชาติก็อาจมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท กล่าวคือ หากบริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติสูง บริษัทที่มีความจำเป็นจะต้องตอบสนองความต้องการข้อมูลของผู้มีส่วนได้เสียที่มีความหลากหลายขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้มีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการนำตัวแปรการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมาเป็นตัวแปรหนึ่งในการพิจารณาในงานวิจัยนี้ด้วย

(Camfferman & Cooke 2002, pp. 3-31) พบว่าตัวแปรสภาพคล่องมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ผู้วิจัยเห็นว่าสภาพแวดล้อมของประเทศไทย และการรายงานข้อมูลทางการเงินของประเทศไทยก็ควรจะคำนึงถึงตัวแปรนี้เช่นกัน ไม่ควรมองแต่เพียงโครงสร้างเงินทุน

ความสามารถในการบริหารเงินทุน หรือการชำระหนี้สินในระยะยาวเท่านั้น ควรให้ความสำคัญกับการบริหารเงินทุนในระยะสั้นด้วยเช่นเดียวกัน

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในข้างต้น สามารถสรุปตัวแปรที่จะนำมาใช้ในการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยสามารถแบ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ ขนาดของบริษัท สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ โดยสามารถอธิบายแนวคิด หลักการ และเหตุผลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับระดับการเปิดเผยข้อมูลได้ดังนี้

การศึกษาลงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลและขนาดของบริษัท จากการศึกษานงานวิจัย (Meek et al, 1995, pp. 555-572)(Zoysa & Wijewardena, 2003, pp. 22-25) บริษัทขนาดใหญ่จะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เนื่องจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีต้นทุนในการจัดทำข้อมูลมากกว่า และมีความได้เปรียบในการแข่งขันสูงกว่าบริษัทขนาดเล็ก สอดคล้องกับการวิจัย (Diamond & Verrecchia, 1991, pp. 1325-1360) ที่พบว่าต้นทุนในการจัดทำรายงานหรือการเปิดเผยข้อมูลจะลดลงตามขนาดของบริษัท ในขณะที่เดียวกัน เหตุผลที่สนับสนุนความสัมพันธ์ดังกล่าว ที่ไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจนที่จะอธิบายว่า ต้นทุนการเปิดเผยทั้งหมดจะลดลงตามขนาดของบริษัทนั้น เป็นเพียงการคาดการณ์ว่าอาจจะมีต้นทุนส่วนที่คงที่ในการเปิดเผยข้อมูลซึ่งทำให้ต้นทุนต่อขนาดบริษัทลดลง นอกจากนี้ ต้นทุนในการเผยแพร่ข้อมูลของบริษัทขนาดเล็กจะสูง เพราะการจะประชาสัมพันธ์ให้ข่าวเป็นที่ทราบโดยทั่วถึงกันนั้นจะมีต้นทุนสูงกว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่ที่มีนักวิเคราะห์ที่ให้ความสนใจเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว นอกจากนี้บริษัทขนาดใหญ่ยังต้องเผชิญกับแรงผลักดันที่จะต้องแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้เกิดการยอมรับจากสาธารณชน

การศึกษาคือความสัมพันธ์ของขนาดบริษัทและการเปิดเผยด้านต้นทุนการทำรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่าการเปิดเผยข้อมูลจะมีปริมาณสอดคล้องกับขนาดของบริษัท หรือกล่าวคือบริษัทขนาดใหญ่มักจะเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เพราะบริษัทขนาดใหญ่จะมีเหตุจูงใจให้ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในปริมาณมาก (Skinner, 2003, pp. 181) ได้ทำการศึกษาด้านนี้เช่นกันและผลของการศึกษาก็สามารถเป็นสิ่งที่สนับสนุนความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์จะเพิ่มขึ้นตามขนาดขององค์กร เพื่อลดต้นทุนด้านกฎหมายอันเกิดจากมูลค่าความเสียหายจากการคดีความและการฟ้องร้อง ในขณะที่เดียวกันงานวิจัยของ Singhvi & Desai (1971) ก็พบว่าขนาดของสินทรัพย์ของบริษัทซึ่งใช้เป็นตัวแทนวัดขนาดขององค์กรจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล โดยจะมีแนวโน้มเปิดเผย

ข้อมูลในทิศทางเดียวกันกับขนาดของบริษัท โดยบริษัทขนาดใหญ่จะได้รับประโยชน์จากการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก ในขณะที่บริษัทขนาดเล็กจะมองว่าการเปิดเผยข้อมูลอย่างเต็มที่อาจจะเกิดผลกระทบในเชิงลบกับบริษัทได้

1.2 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Leverage Ratio: LEV)

อัตราส่วนวัดการก่อหนี้ (Leverage Ratio: LEV) เป็นการพิจารณาระดับการก่อหนี้ของ บริษัทโดยพิจารณาจากการที่บริษัทใช้เงินทุนจากการก่อหนี้มากกว่าสัดส่วนของเจ้าของมากน้อยเพียงใดหากสัดส่วนการก่อหนี้สูง บริษัทจะมีความเสี่ยงสูงจากโอกาสที่บริษัทไม่สามารถจ่ายชำระหนี้คืนได้ตามกำหนดเวลาของแหล่งเงินทุนที่ให้กู้ หรืออาจจะถูกฟ้องยึดทรัพย์เนื่องจากการผิดนัดชำระหนี้ตามภาระผูกพัน หากไม่มีการพิจารณาถึงขอบเขตความสามารถของบริษัทในการนำกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมาจ่ายภาระดอกเบี้ย โดยสามารถคำนวณ ได้ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

การศึกษาวิจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) กับตัวแปรด้านหนี้สินนั้นมีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง (Goss & Roberts, 2009) ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและหนี้สินของธนาคาร (Bank Debt) ในฐานะผู้ตรวจสอบพบว่าบริษัทที่ได้คะแนนความรับผิดชอบต่อสังคมแย่มากที่สุดหรือต่ำที่สุดมีความสามารถชำระหนี้ธนาคารได้มากกว่าบริษัทที่ได้คะแนนดีที่สุดหรือมากที่สุดซึ่ง Marc & Sandra (2009) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพคล่องในตลาดทุนและ โครงสร้างทุนพบว่าบริษัทที่มีสภาพคล่องสูงจะมีอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมต่ำซึ่งจะช่วยลดต้นทุนส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทได้มากขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการตัดสินใจเลือกใช้แหล่งเงินทุนจากกลุ่มตัวอย่างทั่วโลกจำนวน 5,895 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสูงจะมีอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมต่ำกว่าบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมต่ำในปีเดียวกัน การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนส่วนของผู้ถือหุ้นด้านอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อหนี้สินรวม พบว่าบริษัทที่มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมสูงจะส่งผลให้ต้นทุนส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำ

1.3 โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (Ownership Structure) และสัดส่วนกรรมการอิสระ (Capital Structure)

จากผลการศึกษาของ (อติศรา ผลาวรรณ, 2547) พบว่า โครงสร้างความเป็นเจ้าของ มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญกับระดับการเปิดเผยข้อมูล อาจเนื่องมาจากบริษัทส่วนใหญ่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้นยังมีการกระจายหุ้นไปยังนักลงทุนทั่วไปค่อนข้างต่ำ หรืออาจกล่าวได้ว่าบริษัทส่วนใหญ่มีลักษณะการดำเนินธุรกิจภายในครอบครัวค่อนข้างสูง จึงอาจส่งผลให้บริษัทไม่เห็นความสำคัญที่จะต้องทำการเปิดเผยข้อมูล ประกอบกับการถือหุ้นที่มีอัตราการกระจุกตัวสูงขึ้น มีอิทธิพลทำให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลที่ครอบคลุมในรายละเอียดได้น้อยลงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (นวพร พงษ์ตันฑกุล, 2546) พบว่า ลักษณะของการถือหุ้นของบริษัทมีการกระจุกตัวสูง หรือมีการกระจายการถือหุ้นไปยังนักลงทุนทั่วไปค่อนข้างน้อย ทำให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่เข้ามาควบคุมนโยบายการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นที่ไปตามผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นโดยรวม ส่งผลให้มีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่ต่ำลง (Brammer, Brooks & Pavelin, 2009, pp. 1065-1080) พบว่าโครงสร้างการเป็นเจ้าของโดยมีคณะกรรมการและผู้บริหารในบริษัทต่ำ คือมีสัดส่วนการถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นของบุคคลบางกลุ่ม รวมถึงมีโครงสร้างการเป็นเจ้าของหลักโดยรัฐบาล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Murcia & Souza, 2008, pp.159-173) ซึ่งพบว่าโครงสร้างการถือหุ้นแบบกระจายตัวนั้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะใช้การวัดการกระจุกตัวและการกระจายตัวของจำนวนหุ้นของผู้ถือหุ้น 5 อันดับแรก และสัดส่วนของจำนวนของกรรมการที่ไม่มีหุ้นของบริษัทเทียบกับจำนวนของกรรมการทั้งหมด

ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2.1 ความเป็นมา ความหมาย แนวคิด หลักการและทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม

การดำเนินธุรกิจควรมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้กิจการมีแนวโน้มที่จะเกิดความยั่งยืนในการดำเนินงานของกิจการ โดยกิจการต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่กิจการได้ดำเนินงานอยู่ในสังคม การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ควรเป็นการรายงานด้วยความสมัครใจ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 1950 จากการศึกษาจัดการของกิจการต่าง ๆ จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มคุณค่าแก่สังคม ความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นแนวคิดที่พบได้ทั่วไปในประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักฐานที่ชัดเจนที่สุดเกี่ยวกับความ

รับผิดชอบต่อสังคมคือ Howard Bowen (1953) ได้เขียนผลงานเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักธุรกิจ” ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาเพื่อหาข้ออภิปรายและข้อโต้ตอบในประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมมาจนถึงปัจจุบัน

ในปีค.ศ. 1960 – 1970 ประเทศสหรัฐอเมริกา เกิดประเด็นปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ทำให้กิจการต่าง ๆ ต้องทำการเปิดเผยข้อมูลเพื่อรายงานให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบผลกระทบที่เกิดต่อสังคมจากการดำเนินงานของกิจการ เพื่อเป็นการให้คำมั่นต่อสังคมในการดำเนินงานในทางกลับกัน (Friedman, 1970) ไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดนี้ เนื่องจากมุมมองที่แตกต่างกันที่ว่ากิจการยังคงต้องคำนึงถึงกำไรสูงสุด เพื่อที่จะให้กิจการมีความเจริญเติบโต และการดำเนินงานจะต้องให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นเป็นหลัก ในขณะที่ (Antal, Dierkes, Macmillan & Marz, 2002, pp.22-24) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดทำรายงานทางการเงินในระดับธุรกิจนั้นจะต้องดำเนินการไปพร้อมกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากการดำเนินงานของกิจการยังต้องคำนึงถึงข้อบังคับของกฎหมายที่จะต้องจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชน เป็นรายงานที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงกว่าการรายงานทางการเงิน เพราะคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่นๆ ที่อาจได้รับผลกระทบต่อกิจการด้วย

ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการว่า คือการดำเนินกิจการด้วยความใส่ใจสิ่งแวดล้อมและสังคมภายใต้หลักจริยธรรม การกำกับดูแลกิจการที่ดี และการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเพื่อให้การดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน (Antal B et al., 2002, pp.22-24) ได้ให้ความหมายว่าความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นข้อผูกมัดและเป็นหน้าที่ของผู้บริหารขององค์กรในการหาวิธีที่จะรักษาหรือปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ขององค์กรเพียงอย่างเดียว ความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นขึ้นอยู่กับแนวคิดและการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นสำคัญ การพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของผู้บริหารนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องประเมินสิ่งที่จะเกิดขึ้นภายหลังการตัดสินใจในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลส่วนมาก คือ ให้ความสำคัญพร้อมกับกลุ่มต่างๆ ภายในสังคมมากที่สุด มิใช่การมองที่ประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของบริษัทเพียงเท่านั้น ยังต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อชุมชนภายนอก ตลอดจนผู้บริหารเองจะต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินธุรกิจอีกด้วย

ลักษณะของบริษัท (Company Characteristics) เป็นส่วนที่มีผลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเพราะการรายงานจะมีผลกระทบต่อนโยบายในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท (Roberts, 1992, pp 595-612) ลักษณะของบริษัทที่มีผลถึงแนวคิดทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) มีนักวิจัยจำนวนมากได้ทำการศึกษา และอธิบายถึงวิธีการของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ

ตั้งคม (Reverte, 2009, pp 595-612) ได้กล่าวไว้ว่าโครงสร้างของผู้บริหารมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้ที่มีส่วนได้เสียได้รับรู้ข้อมูลของกิจการผ่านเว็บไซต์ของบริษัท

ผู้ถือหุ้นกับบริษัทที่อยู่ในตลาดทุนโดยทั่วไปนั้นมีความสัมพันธ์กันในลักษณะการเป็นตัวแทน (Agency Theory) ที่อธิบายไว้โดย (Jensen & Meckling, 1976) ว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองกลุ่ม โดยกลุ่มแรกถูกเรียกว่า ผู้ว่าจ้าง (Principal) คือผู้ที่ยินยอมมอบทรัพย์สินหรือทรัพยากรและสิทธิในการจัดการทรัพย์สินหรือทรัพยากรที่ตนเองมีอยู่ให้กับบุคคลกลุ่มคนที่สองเรียกว่า ผู้ถูกจ้าง (Agent) คือผู้ที่ทำการบริหารจัดการทรัพย์สินหรือทรัพยากรเพื่อให้ผู้ว่าจ้างได้ผลตอบแทนที่สูงที่สุด และผู้ถูกจ้างจะได้รับค่าตอบแทนจากการดำเนินการนั้นหรืออาจกล่าวได้ว่า นักลงทุนหรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นตัวแทนจะมีการกระจายเงินลงทุนเข้าไปในหลาย ๆ บริษัท เพื่อช่วยให้เกิดการกระจายความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการอาศัยผลการดำเนินงานของบริษัทใดบริษัทหนึ่งเพียงบริษัทเดียว ในปัจจุบันผู้ถือหุ้นนั้นไม่สามารถเข้าไปมีส่วนในการบริหารงานในบริษัทที่ตนเป็นเจ้าของได้ทุกบริษัท ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการแต่งตั้งและมอบอำนาจการตัดสินใจแทนตนเอง ให้กับบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งถูกเรียกว่าเป็นตัวแทน หรือผู้ถูกจ้างตามทฤษฎีนั้นเอง ซึ่งหมายถึงการที่ผู้บริหารหรือผู้จัดการของบริษัท โดยผู้ถือหุ้นหรือตัวแทนจะสามารถรับทราบผลการดำเนินงาน และสถานะทางการเงินรวมถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับบริษัทที่ตนมีส่วนเป็นเจ้าของผ่านการเปิดเผยข้อมูลในแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้จัดการบริษัทหรือตัวแทนจัดทำขึ้น ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลจึงมีความสำคัญกับกลุ่มของผู้ถือหุ้นอย่างยิ่ง ในด้านของการได้รับข้อมูลที่สำคัญอย่างถูกต้องเหมาะสม และทันเวลา ซึ่งข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่ได้มาจากเหตุการณ์จริงซึ่งตัวแทนมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่าง ๆ มาโดยตลอด จึงทำให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถืออีกด้วยไม่ว่าข้อมูลดังกล่าวนั้นจะเป็นข่าวดีหรือข่าวร้าย ที่อาจจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจใด ๆ ของผู้ถือหุ้น รวมถึงกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ด้วยก็ตาม ในด้านของบทบาทการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินในวิกฤตการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียในปี 2540 พบว่าแม้ว่าการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอจะไม่ใช่ว่าสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในครั้งนี้ แต่การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่มีความน่าเชื่อถือก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา และเกิดการกระจายตัวออกไปอย่างรวดเร็วของปัญหาและความไม่มีความน่าเชื่อถือของการเปิดเผยข้อมูลนี้ก็เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินที่สำคัญในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

จากการศึกษายังพบอีกว่าการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่ม Emerging Markets Committee ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการของ International Organization of Securities Commissions (IOSCO) เป็นหน่วยงานที่กำกับและติดตามเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบของปัญหา

ทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศต่างๆ ที่ประสบวิกฤตทางการเงินในครั้งนั้น ได้ระบุไว้ว่า การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอและไม่มีคุณภาพ จะทำให้นักลงทุนและเจ้าหนี้ไม่สามารถพิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างบริษัทที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีกับบริษัทที่กำลังประสบปัญหาทางการเงินได้ จึงอาจส่งผลให้เกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาด (Adverse Selection) ในการเลือกลงทุน จึงทำให้ทั้งนักลงทุนและเจ้าหนี้ต่างประเทศ เกิดความไม่มั่นใจในการเลือกลงทุน และการให้เงินทุนแก่บริษัทต่างๆ หรืออาจกล่าวได้ว่ากลุ่มของนักลงทุนมีความไม่แน่ใจในการร่วมลงทุน โดยการซื้อหุ้นของบริษัทเนื่องจากไม่มั่นใจในคุณภาพของข้อมูลจนอาจทำให้มีการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้อีกในด้านของเจ้าหนี้ก็จะเกิดความไม่แน่ใจที่จะให้บริษัทกู้ยืมเงิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวลดความเชื่อมั่นในตลาดทุนของประเทศต่าง ๆ จนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจที่มีความรุนแรงได้

จากลักษณะความสัมพันธ์ของปัญหาวิกฤตในระบบเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ที่อาจสร้างความเสียหายให้กับบริษัทต่าง ๆ จำนวนมาก ทำให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพและเหมาะสม โดยเฉพาะกลุ่มของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดทุนที่มีกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องจำนวนมาก ดังนั้น การกำกับดูแลให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพตามแนวคิดด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กรความร่วมมือและการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการมีความรับผิดชอบต่อสังคม ได้กำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสเป็น 1 ใน 5 หลักการสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะจะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลเพื่อให้กลุ่มของนักลงทุนและเจ้าหนี้นำไปใช้ได้

ในขณะที่ (Eng & Mak, 2003, pp. 325-345) ได้ศึกษาพบว่า การให้ความสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของประเทศสิงคโปร์นั้นปัจจุบันมีการเรียกร้องให้บริษัทต่าง ๆ ปรับปรุงโครงสร้างด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการเปิดเผยข้อมูล ถึงแม้ว่าปัจจุบันมาตรฐานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการเปิดเผยข้อมูลของประเทศสิงคโปร์จะดีที่สุดที่สุดในภูมิภาคเอเชีย อ้างอิงผลจากการสำรวจของ บริษัท ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส เอบีเอเอส จำกัด (Price Water house Coopers) รัฐบาลสิงคโปร์ก็ยังคงมองว่าการปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการเปิดเผยข้อมูลนั้นจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยปกป้องผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งเพื่อขับเคลื่อนให้ประเทศสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการที่จะเป็นศูนย์กลางทางการเงินของภูมิภาคเอเชีย จึงมีการสนับสนุนและส่งเสริมในการปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการเปิดเผยข้อมูลของประเทศอย่างจริงจัง

สำหรับประเทศไทยนั้นก็ได้มีการให้ความสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีเช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้จากกรณีที่รัฐบาลได้กำหนดให้เรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นวาระแห่งชาติ และ

ประกาศให้ปี 2545 ที่ผ่านมาเป็นปีแห่งการส่งเสริมการค้ากับดูแลกิจการที่ดีรวมถึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการการค้ากับดูแลกิจการที่ดีแห่งชาติ นอกจากนี้ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานคณะกรรมการการค้ากับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทยได้กำหนดแนวทางรวมทั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้บริษัทจดทะเบียนนำไปปฏิบัติโดยได้มีการจัดประกวดและให้รางวัลแก่บริษัทต่าง ๆ ที่มีการจัดการด้านการการค้ากับดูแลกิจการที่ดีที่ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่าการให้คำจำกัดความและการให้แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมีความหลากหลายจากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ และจากการรายงานผลงานวิจัยจากผู้วิจัยโดยรวมนั้นมีประเด็นในการให้คำจำกัดความที่สอดคล้องกันในประเด็นที่ว่า การดำเนินงานของบริษัทนั้นมีความต้องการการเจริญเติบโต และต้องการสร้างผลตอบแทนที่ดีที่สุดให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย ในที่นี้มีใช้การสร้างผลตอบแทนสูงสุดแต่เป็นการสร้างผลตอบแทนที่ต่อเนื่องของบริษัท การจะดำเนินงานให้บริษัทมีผลตอบแทนที่ดีอย่างต่อเนื่องนั้น มิใช่มุ่งเพียงแต่การมองที่ตัวบริษัทเท่านั้นแต่จะต้องมองที่สภาพแวดล้อมโดยรอบของบริษัท ดังนั้นจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ พบว่าหากบริษัทใส่ใจที่จะดำเนินบริษัทโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมบริษัทจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

2.1.1 องค์ประกอบความรับผิดชอบต่อสังคม

(ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุดา สุวรรณภิรมย์, ชวลิต ประภวานนท์ และสมศักดิ์ วานิช, 2539) กล่าวไว้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

(1) ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ (Economic Responsibility) เป็นการพิจารณาว่า องค์กรจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมนอกเหนือจากการแสวงหาผลกำไร

(2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย (Legal Responsibility) เป็นกิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย รวมถึงข้อกำหนดต่าง ๆ ทั้งหมด

(3) ความรับผิดชอบต่อด้านจรรยาบรรณ (Ethical Responsibility) เป็นภาระความรับผิดชอบต่อองค์กรเกี่ยวกับหลักศีลธรรมและค่านิยม ซึ่งควบคุมการทำงานและการตัดสินใจขององค์กร

(4) ความรับผิดชอบต่อในการใช้ดุลพินิจ (Discretionary Responsibility) ความรับผิดชอบต่อด้านนี้จะขึ้นอยู่กับวิจารณญาณ และทางเลือกส่วนตัว โดยคิดว่าองค์กรควรมี ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย

2.1.2 ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม

(จินตนา บุญบงการและณัฐพันธ์ เขจรนันท์, 2544) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับระดับการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ 4 ระดับ ได้แก่

(1) ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ (Economic Responsibility) เพื่อผลิตสินค้าและบริการตามที่ประชาชนต้องการ และนำมาจำหน่ายเพื่อให้เกิดผลกำไรแก่เจ้าของกิจการ (ในกรณีที่เป็นองค์กรเพื่อทำกำไร) นับว่าเป็นความรับผิดชอบต่อหลักและความรับผิดชอบต่อดั้งเดิมของการดำเนินการจนอาจกล่าวได้ว่า นอกจากความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจแล้ว ผู้บริหารในอดีตบางคนไม่เคยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านอื่นเลย

(2) ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย (Legal Responsibility) เพื่อดำเนินกิจการไปตามครรลองของกฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ อย่างไรก็ตามกฎหมายและกฎข้อบังคับไม่สามารถจะครอบคลุมการกระทำทุกอย่างที่องค์กรกระทำได้ การกระทำบางอย่างไม่ผิดกฎหมาย แต่องค์กรควรกระทำหรือไม่ก็นั้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์กรนั้น ๆ

(3) ความรับผิดชอบต่อทางจริยธรรม (Ethical Responsibility) การกระทำบางอย่างไม่ใช่สิ่งที่กฎหมายบังคับ แต่ถ้าองค์กรไม่ทำก็ไม่ผิดกฎหมายแต่องค์กรเลือกกระทำเพราะเห็นว่าเป็นความรับผิดชอบต่อทางจริยธรรม เช่น การให้สวัสดิการด้านเสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย เงินกู้ยืม อาหารกลางวัน รถรับส่งพนักงาน และการนำเที่ยว เป็นต้น

(4) ความรับผิดชอบต่อในการใช้ดุลยพินิจ (Discretionary Responsibility) ความรับผิดชอบต่อในระดับนี้เป็นความสมัครใจของผู้บริหารองค์กรโดยตรง และขึ้นอยู่กับความคิดจิตใจเลือกกระทำของผู้บริหารแต่ละคน ความรับผิดชอบต่อไม่ได้บังคับไว้เป็นกฎหมาย หรือเป็นสิ่งที่พนักงานคิดว่าควรได้รับตามหลักจริยธรรม เช่น ผู้บริหารไม่สนับสนุนให้พนักงานทำงานล่วงเวลา แต่กลับจ้างพนักงานเพิ่ม เพิ่มเครื่องจักร เพิ่มเงินเดือน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารพินิจพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้วว่าการทำงานล่วงเวลาทำให้สุขภาพของพนักงานเสื่อมโทรมและเป็นการบั่นทอนคุณภาพชีวิต

2.1.3 รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

การพิจารณาระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของหน่วยงานธุรกิจว่าควรมีมากน้อยเพียงใดและอย่างไรนั้น จะใช้วิธีพิจารณา “ระดับของการตระหนักถึงปัญหาทางสังคม (Social Responsibility)” หรือระดับความมากน้อยในการตระหนักถึงพันธะข้อผูกพันขององค์กรที่พึงมีต่อสังคมโดยการติดตามดูว่าธุรกิจได้ดำเนินการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อปลดเปลื้องข้อปัญหาทางสังคมที่

ธุรกิจมีภาระผูกพันอยู่และควรต้องเข้าช่วยเหลือและแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด สามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

(1) การรับผิดชอบต่อสังคมตามข้อผูกพัน (Social Obligation Approach) หรือการรับผิดชอบต่อเฉพาะเท่าที่เป็นขั้นต่ำตามบังคับของกฎหมายเท่านั้น กิจกรรมที่มีแนวความคิดแบบนี้จะเสียสละทรัพยากรเฉพาะเพียงเท่าที่กฎหมายบังคับให้ต้องทำเท่านั้น

(2) การรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Approach) คือ การยอมรับว่าธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อทั้งสองทางคู่กัน คือ การทำกำไรทางเศรษฐกิจ และการรับผิดชอบต่อสังคมในแง่ของความรับผิดชอบต่อสังคมในทางเศรษฐกิจนั้นคือ การมุ่งทำกำไร และเพิ่มส่วนทุนของผู้ถือหุ้นให้สูงขึ้น ส่วนอีกทางหนึ่งคือความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งหมายถึง การมุ่งสนใจต่อปัญหาทางสังคมที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนั้น แต่ขอบเขตการเข้าไปช่วยเหลือแก้ปัญหาทางสังคมนี้ถูกจำกัดโดยจะมีเฉพาะภายในกรอบที่จะไม่ทำให้องค์กรต้องสูญเสียประโยชน์ทางเศรษฐกิจจนเกิดความเสียหายขึ้น

(3) การระมัดระวังต่อปัญหาในสังคม (Social Responsiveness Approach) โดยเน้นว่าธุรกิจมิใช่จะมีความรับผิดชอบต่อสังคมในทางเศรษฐกิจและทางสังคมคู่กันเท่านั้น แต่จะต้องมองการณ์ไกลออกไปโดยคาดหมายถึงปัญหาในทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตไว้ล่วงหน้าและอุทิศทรัพยากรขององค์กรเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาเหล่านี้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย วิธีการลักษณะแบบนี้จะเป็นการกระทำแบบ “กันไว้ดีกว่าแก้” ซึ่งสามารถให้ความหมายได้ว่าปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตแล้วรีบเข้าไปลงมือแก้ไขในทันที

2.1.4 ขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคม

(ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, 2545) กล่าวถึงขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคมมีทั้งหมด 7 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ด้านชุมชน (The Community) องค์กรที่รับผิดชอบต่อสังคมจะต้องสร้างจุดเด่นขึ้นในชุมชน เช่น เป็นผู้ดำเนินการช่วยเหลือและปัญหาให้กับสังคม

(2) ด้านสุขภาพและสวัสดิการ (Health and Welfare) องค์กรมีความเชื่อว่าการลงทุนในสุขภาพและการจัดสวัสดิการให้กับชุมชนเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีคุณค่าและจำเป็นสำหรับพนักงานบริษัทและชุมชนขนาดใหญ่ ตัวอย่างเช่น โครงการด้านสุขภาพและสังคมสามารถสร้างค่านิยมในชุมชน ซึ่งจะทำให้บริษัทมีอิทธิพลต่อผู้ลงทุนและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัทด้วย

(3) ด้านการศึกษา (Education) องค์กรจำนวนมากที่มีความสนใจในความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการศึกษา ผู้บริหารมีความตระหนักกว่าจะต้องปรับปรุงการศึกษาทั้งระดับประถม

มัธยมศึกษา วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านการบริจาคเงินด้านการศึกษาการประชาสัมพันธ์ และด้านอื่น ๆ

(4) ด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights) บางองค์กรมุ่งความรับผิดชอบด้านสังคม ในการรณรงค์สิทธิมนุษยชน เช่น ความเท่าเทียมกันของเพศชายและเพศหญิงในการได้รับการจ้างงานเข้าทำงานในสถานประกอบการ

(5) ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (The Natural Environment) องค์กรจำนวนมากได้ตัดสินใจเลือกการแก้ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การสร้างจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ผลผลิตสินค้าที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การไม่ใช้สาร CFC ในเครื่องปรับอากาศและตู้เย็น

(6) ด้านสิทธิของผู้บริโภค (Consumer Rights) บางองค์กรได้เน้นในเรื่องของสิทธิผู้บริโภคโดยคำนึงถึงผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย และการโฆษณาที่เป็นความจริง (Truthful Advertising)

(7) ด้านวัฒนธรรม (Culture) เป็นการเรียนรู้และการคิดร่วมกันตลอดจนการ แสดงออกระหว่างกลุ่มบุคคลหรือสังคมธุรกิจที่ให้การสนับสนุนด้านศิลปวัฒนธรรมเชื่อว่าเป็น รูปแบบหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสามารถส่งเสริมการรู้จักบริษัทตลอดจนสร้างความรู้สึกและทัศนคติที่ดีให้เกิดกับบริษัทได้ แนวคิดที่ให้การสนับสนุนเหตุการณ์ด้านวัฒนธรรม ถือว่าเป็นการลงทุนด้านคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับลูกค้าชุมชนในท้องถิ่น บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กร ถือว่าสามารถสร้างวัฒนธรรมที่ดีให้กับกลุ่มเหล่านี้ได้

2.3 มาตรฐานและหลักการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

จากการศึกษามาตรฐานและหลักการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นพบว่ามีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหลากหลายด้าน เช่น ด้านของข้อมูลทางการเงินนั้นกิจการ จะเลือกเปิดเผยเฉพาะข้อมูลที่มีผลต่อการตัดสินใจหรืออาจกล่าวได้ว่าการรายงานสารสนเทศในสิ่งที่ดี เท่านั้นที่จะปรากฏในรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Holland, 2005, pp. 249-267) การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทขนาดใหญ่ Future 500 ในรายงานประจำปี 1987 พบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมมีผลกระทบต่อกรรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จะเห็นได้ว่าการกล่าวถึง การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมีอยู่หลายมาตรฐานและหลากหลายหลักการ จากการศึกษาสามารถจำแนกมาตรฐานและหลักการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมได้ ดังต่อไปนี้

มาตรฐานการรายงาน (Standard of Reporting) การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นหน่วยงานองค์กรระดับประเทศจะเป็นผู้กำกับดูแลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ จะเป็นผู้ที่มี

อิทธิพลต่อการกำหนดแนวทางการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผลกระทบต่อผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีความหลากหลาย หากจะแบ่งกลุ่มของการรายงานนั้น สามารถจัดประเภทของการรายงานได้ 3 กลุ่ม คือ (1) Normative Frameworks คือแนวทางแนะนำให้อำนาจการนำไปปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (2) Process Guidelines คือแนวทางในการวัดผลของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม การให้ความเชื่อมั่น การประเมินผล และการสื่อสารของกิจการ และ (3) Management Systems คือ แนวทางการวัดการบริหารการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อสังคม

หลักการรายงานตามแนวทางของ (UN Global Compact, 2011) เป็นหลักการพื้นฐานที่เสนอแนะให้อำนาจการดำเนินงานโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมใน 10 ประเด็น คือ (1) กิจการควรสนับสนุนและเคารพการปกป้องสิทธิมนุษยชนที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ (2) กิจการไม่ควรข้องเกี่ยวกับการกระทำที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนด้านมาตรฐานแรงงาน (3) กิจการควรส่งเสริมการให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการก่อตั้งสหภาพแรงงานของพนักงาน (4) กิจการต้องขจัดปัญหาการบังคับใช้แรงงาน (5) กิจการต้องมีส่วนร่วมในการต่อต้านการใช้แรงงานเด็ก (6) กิจการต้องไม่กีดกันการจ้างแรงงานและอาชีพ (7) กิจการควรส่งเสริมการดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม (8) กิจการควรพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (9) กิจการควรเผยแพร่เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และต่อต้านคอร์รัปชัน (10) กิจการควรดำเนินกิจการด้วยความโปร่งใส ขจัดการทุจริตและพฤติกรรมส่อทุจริตทุกด้าน รวมไปถึงประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) สิทธิมนุษยชน (2) มาตรฐานแรงงาน (3) สิ่งแวดล้อม (4) การต่อต้านคอร์รัปชัน

มาตรฐานการรายงานของ Global Reporting Initiative (GRI) เป็นหลักการรายงานระหว่างประเทศซึ่งเป็นมาตรฐานการรายงานโดยความสมัครใจที่ใช้เป็นมาตรฐานการรายงานระดับโลก GRI เป็นรายงาน 3 ประเด็น คือ (1) สิ่งแวดล้อม (2) เศรษฐกิจ (3) สังคม (Goel & Cragg, 2005) การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐาน GRI ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) แนวทางการรายงานด้านพื้นฐาน (Reporting Principles) เป็นแนวทางของกระบวนการรายงาน (2) รายงานที่เป็นตัวชี้วัด (Reporting Indicators) เป็นพื้นฐานในการรายงานเชิงปริมาณของเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และประเด็นด้านสังคม (KPMG, 2008)

หลักการรายงานจาก Guidelines for multinational enterprises ซึ่งเป็นแนวทางการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทข้ามชาติ ถือเป็นหลักการเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจสำหรับบริษัทข้ามชาติ เป็นข้อเสนอแนะให้ธุรกิจประกอบการโดยมีความรับผิดชอบต่อ

สังคมให้แก่รัฐบาลประเทศต่างๆ ด้วยความร่วมมือของประเทศสมาชิก 39 ประเทศ โดยมีการเสนอให้มีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม 10 ประเด็น คือ (1) แนวคิดและหลักการพื้นฐาน (2) นโยบายทั่วไป (3) การเปิดเผยข้อมูล (4) การจ้างแรงงานและความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรม (5) สิ่งแวดล้อม (6) การไม่รับสินบน (7) ผลประโยชน์ของลูกค้า (8) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (9) การแข่งขัน และ (10) ภาษีอากร

หลักการรายงานตามแนวทางของ Social Accountability Intonation (SAI) เป็นหลักการเพื่อรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยสมัครใจใน 8 ประเด็น คือ (1) การใช้แรงงานเด็ก (2) การบังคับใช้แรงงาน (3) สุขลักษณะและความปลอดภัย (4) สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการเจรจาต่อรองในรูปแบบของการรวมกลุ่ม (5) การกีดกันหรือการแบ่งแยก (6) กฎระเบียบวินัย (7) ชั่วโมงการทำงาน และ (8) ค่าตอบแทนแรงงาน

หลักการรายงานตามแนวทางของ Social Responsibility (ISO 26000) เป็นหลักการแนะนำแนวทางธุรกิจทุกประเภทกับประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา รายงานนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับรูปแบบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ 3 ประเด็น คือ (1) ผลกระทบของกิจการที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (2) การเคารพสิทธิมนุษยชน (3) ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย (Guidance on social responsibility, 2010)

แนวทางการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ของประเทศไทย มีแนวคิดให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต้องทำการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งในปัจจุบันนั้น ก.ล.ต. ยังไม่มีการบังคับให้ต้องเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แต่เป็นการให้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสมัครใจ ประเด็นในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ ก.ล.ต. ประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ 10 ประเด็น คือ (1) การกำกับดูแลกิจการที่ดี (2) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (3) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (4) การเคารพสิทธิมนุษยชน (5) การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม (6) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (7) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (8) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม (9) การมีนวัตกรรม และการเผยแพร่วัตกรรม และ (10) การจัดทำรายงานความยั่งยืน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555)

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมถือได้ว่าเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพ และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนได้มากยิ่งขึ้น การเปิดเผยข้อมูลและพบว่าการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทยังคงขึ้นอยู่กับการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารองค์กรเป็นสำคัญ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมมีมาตรฐานการรายงานที่ออกแบบไว้หลากหลายมาตรฐาน และการนำเสนอข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานกำกับใดออกมาประกาศบังคับให้ต้อง

เปิดเผย หากว่ากิจการใดที่เลือกจะเปิดเผย ก็จะถือได้ว่าเป็นกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่อาจเป็นไปได้ว่ากิจการที่มีการเปิดเผยจะมีการดำเนินงานที่ยั่งยืน จากการศึกษามาตรฐานและหลักการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมข้างต้นนั้น สามารถจำแนกประเด็นการรายงานตามหน่วยงานต่างๆ

ตารางที่ 2 การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็น	UN Global compact	GRI	Guideline for NME	SAI	ISO 26000	ก.ล.ต.
หลักการทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การเปิดเผยข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สิทธิมนุษยชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การจ้างงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สิ่งแวดล้อม	✓	✓			✓	✓
การต่อต้านการทุจริต	✓	✓	✓			✓
การกำกับดูแลกิจการที่ดี					✓	✓
การคุ้มครองผู้บริโภค		✓	✓		✓	✓
การแข่งขันในการดำเนินธุรกิจ			✓		✓	✓
การพัฒนาชุมชนและสังคม			✓		✓	✓
การทำรายงานความยั่งยืน						✓

ที่มา : การสังเคราะห์ข้อมูลจาก Organization for Economic Co – Operation and Development (2009), สถาบันไทยพัฒนา (2555)

2.3 การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีประสิทธิภาพ

ธุรกิจกับความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นประเด็นที่ทำให้เกิดความยั่งยืนของกิจการ โดยกิจการต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่ธุรกิจได้ดำเนินการอยู่ในสังคม ในการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อให้สังคมได้รับรู้การปฏิบัติต่อสังคมด้วยความสมัครใจ สำหรับคำว่าความ

รับผิดชอบของธุรกิจกับสังคม (Corporate Social Responsibility) ได้กำเนิดจากประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี พ.ศ. 2493 ความรับผิดชอบต่อที่เกิดจากผู้จัดการที่จะต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจกับสังคม ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มคุณค่าแก่สังคม

ในช่วงปี พ.ศ. 2503 – 2513 ในประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มมีประเด็นทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ จึงทำให้ธุรกิจจำเป็นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลในด้านดังกล่าว เพื่อรายงานให้กับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องได้รับทราบในผลการกระทำของกิจการ เพื่อที่จะได้สัญญาประชาคมในการดำเนินธุรกิจได้ ในขณะที่ (Friedman, 1970) ไม่เห็นด้วยเนื่องจากกิจการยังต้องคำนึงถึงกำไรสูงสุด เพื่อที่จะให้กิจการอยู่รอดได้ และธุรกิจยังถูกออกแบบมาเพื่อคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เป็นหุ้นส่วน

รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมอาจเป็นรายงานโดยสมัครใจของกิจการเพื่อเปิดเผยผลกระทบต่อกิจการมีต่อผู้มีส่วนได้เสียเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินการของกิจการ (Hooghiemstra, 2000) การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม คือ กระบวนการของการสื่อสารทางสังคมและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากผลของการกระทำของกิจการ เป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจซึ่งส่งผลกระทบต่อกลุ่มของสังคม (Gray, Javad, Power & Sinclair, 2001, pp. 327-356)

การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายงานเพิ่มเติมจากการรายงานทางเศรษฐกิจของกิจการโดยปกติ ซึ่งเป็นการรายงานในฐานะการเงิน ผลประกอบการ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการรายงานโดยมีวัตถุประสงค์ให้ข้อมูลต่อผู้ถือหุ้น และผู้บริหาร เป็นรายงานที่วัดมูลค่าเป็นตัวเงินเป็นเกณฑ์สำคัญ (Snider, Hill & Martin, 2003, pp.75-87) ซึ่งการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการเตรียมข้อมูลสำหรับกิจการ เพื่อให้กับผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกันที่ต้องการรับข้อมูลผลกระทบต่อด้านดีและด้านไม่ดีของกิจการที่เป็นประเด็นทางด้านสังคม และประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดทำรายงานทางการเงินเป็นระดับที่ธุรกิจต้องดำเนินการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยปกติ เนื่องจากเป็นระดับการบังคับทางกฎหมายที่จะต้องจัดทำรายงานดังกล่าว แต่รายงานทางด้านสังคมที่กิจการดำเนินการรายงานเผยแพร่สู่สาธารณชนเป็นรายงานที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงกว่า โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นที่อาจได้รับผลกระทบต่อกิจการด้วย (Antal, Dierkes, Macmillan & Marz, 2002, pp.22-24) การจัดทำรายงานทางการเงินเป็นรายงานที่กิจการมีวัตถุประสงค์แตกต่างกับการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจในผลการกระทำของกิจการที่จะให้สิ่งแวดล้อมปราศจากมลภาวะ ผลกระทบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการดำเนินงานของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับแรงงานได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการช่วยเหลือดูแล

ชุมชน เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมจะมีข้อมูลบางส่วนที่นำข้อมูลจากรายงานทางการเงินมาใช้ในการดำเนินการ เช่น ข้อมูลจากการบริจาค ข้อมูลในการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงาน เป็นต้น

แนวทางการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการสื่อสารต่อผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ ซึ่งเป็นแนวทางการนำเสนอเชิงกลยุทธ์ สำหรับการดำเนินงานของกิจการต่อสังคม โดยนำประเด็นที่มีผลต่อการกระทำของกิจการสื่อสารไปให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบผลการปฏิบัติงานของกิจการในประเด็นที่ผู้มีส่วนได้เสียได้สนใจในการดำเนินการของกิจการ เช่น ประเด็นสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน การปกป้องการทำอันตรายต่อสัตว์ พนักงาน และมาตรฐานของจริยธรรม เป็นต้น บทบาทที่สำคัญของการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการสื่อสารข้อมูลให้แก่สาธารณชนทราบ ซึ่งถือเป็นรูปแบบของสารสนเทศที่นำเสนอต่อสาธารณชน การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณชนช่วยทำให้สาธารณชนได้รับทราบถึงกิจกรรมที่กิจการดำเนินการว่าได้ในสิ่งที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและในทางกลับกันกิจการควรอธิบายในสิ่งที่กิจการดำเนินการใดๆ และส่งผลกระทบต่อสังคมโดยกิจการไม่ได้แสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณชนด้วยเช่นกัน

ในด้านของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของภาครัฐกิจด้วยการวัดผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยการวัดระดับของการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลกระทบต่อดำเนินงานของกิจการมีการศึกษาแนวคิดหรือหลักการไว้หลากหลายแนวทาง (Corporate Social Performance) (Wood, 1991, pp. 691-718) ทำการศึกษาในเรื่องการวัดผลการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แบ่งขั้นตอนเพื่อพิจารณาแนวทางการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อที่จะวัดผลของการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ 3 หลักการ ได้แก่ (1) การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจากแนวคิดหลักการสถาบันคือความถูกต้องตามกฎหมาย หลักการองค์การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและหลักการปัจเจกบุคคล การบริหารความรับผิดชอบต่อสังคม (2) กระบวนการตอบสนองต่อการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งมาจากแนวคิดการประเมินสิ่งแวดล้อม การประเมินผู้มีส่วนได้เสีย และการบริหารประเด็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และ (3) ผลลัพธ์ของพฤติกรรมของสังคม ซึ่งมาจากแนวคิดนโยบายสังคม โปรแกรมนโยบายสังคม และผลกระทบต่อสังคม

การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจะเป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ ซึ่งประเด็นในเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อมกิจการไม่ต้องการที่จะให้มีการเปิดเผยโดยภาคบังคับจากหน่วยงานที่กำกับดูแลเนื่องจากความซับซ้อนของ

ข้อมูลและระดับความต้องการข้อมูลในเรื่องความรับผิดชอบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในการรายงานข้อมูลดังกล่าวได้ขาดการติดตามจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแตกต่างกับประเด็นทางด้านเศรษฐกิจ ที่มีการติดตามจากผู้ที่มีส่วนได้เสีย คือ ผู้ถือหุ้น และผู้บริหาร ในการนำข้อมูลไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานและสถานะของกิจการ ดังนั้นประเด็นที่จะมีการจัดทำรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการที่กิจการจะเปิดเผยข้อมูล โดยการใช้ทฤษฎีความชอบธรรมตามกฎหมาย (Legitimacy Theory) จึงเป็นเป็นอีกมุมมองหนึ่งที่เกี่ยวข้องในการทำความเข้าใจในการเปิดเผยข้อมูลรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้สังคมอนุญาตให้กิจการดำเนินธุรกิจชุมชนได้

การเปิดเผยข้อมูลในการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นปรากฏในรายงานประจำปีของกลุ่มประเทศในอเมริกาและยุโรป ซึ่งมีการรายงานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่สังคมรับทราบเพื่อที่จะให้สังคมรับรู้ในประเด็นดังกล่าวรวมทั้งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้แก่กิจการว่ากิจการดูแลสังคมในเรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการยอมรับกิจการจากสังคม กิจการเองก็จะสามารถดำเนินธุรกิจชุมชนนั้นได้โดยไม่เกิดการต่อต้านจากชุมชน

ในการศึกษารูปแบบการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมได้มีการตั้งสมมติฐานและมุมมองเพื่อที่จะใช้ในการศึกษาเป็นสองแนวทางหลัก มุมมองแรกให้รายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นส่วนหนึ่งของรายงานทางการเงินตามแนวทางของ Mathews (1984) และอีกแนวทางหนึ่งให้รายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายงานแยกออกมาไม่เกี่ยวข้องกับรายงานทางการเงิน ซึ่งจะไปสัมพันธ์กับบทบาทของการสื่อสารข้อมูลให้แก่สังคมและสิ่งแวดล้อม

การศึกษารูปแบบการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมได้มีการศึกษาโดยใช้หลากหลายทฤษฎีเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ เพื่อที่จะนำมากำหนดรูปแบบของการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่กิจการต่าง ๆ จะนำไปเผยแพร่ด้วยความสมัครใจ โดยการวิจัยพบว่ามีหลายมุมมองและหลายปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตัวแบบรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Gray et al., 2001, pp. 327-356) ประเด็นที่การศึกษามีหลายรูปแบบและมุมมองที่แตกต่างกันเนื่องจากการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่สามารถนำมาใช้ให้เหมาะสมกับทุกๆ ประเทศที่มีวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ในการให้คำจำกัดความในการรับรู้ในเรื่องการรายงานข้อมูลดังกล่าว มีการนำมาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูลในการใช้ประเด็นสังคมถึงแม้ว่าจะมีแนวคิดทางด้านการวัดมูลค่าของข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Responsibility Performance) ซึ่งนักวิจัยส่วนมากได้ค้นพบวิธีการวัดมูลค่าของส่วนประกอบของการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมได้หลากหลายวิธี และไม่มีรายการใดที่เป็น

องค์ประกอบที่เป็นนัยสำคัญระหว่างรายการที่เกิดขึ้นและองค์ประกอบ รวมทั้งความสัมพันธ์ของ รายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ปรากฏถึงความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านสังคมขององค์กร จึงสามารถสรุปผลของการศึกษานี้ได้ว่าข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจของกิจการต่างๆ อย่างสมบูรณ์เพียงปัจจัยเดียว

สำนักงานสอบบัญชี PWC โดย (Mel Wilson, 2009) ได้เสนอแนวทางการรายงาน ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ 8 ขั้นตอน ได้แก่ (1) กำหนดขอบเขตการรายงาน (Scope of Your Report) (2) อธิบายเรื่องกิจการและการดำเนินงาน (Description of Your Company and Its Operations) (3) ประสิทธิภาพหัวข้อรายงาน (Performance Domain) (4) เน้นเรื่องประเด็นสำคัญที่สนใจของผู้มีส่วนได้เสีย (The Specific Issues of Interest to Stakeholders) (5) นโยบายของกิจการ และมุมมองผู้บริหาร (Your Company's Policies and Perspective) (6) อธิบายกระบวนการและปฏิบัติที่บริหารในประเด็น (Description of Your Company's Processes & Initiatives to Manage the Issue) (7) ประเมินตัวชี้วัด (Performance Indicators) และ (8) เป้าประสงค์และเป้าหมายในอนาคต (Future Goals and Targets) เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้ (Carib Design and Communications and Price Water house Coopers, 2009)

การดำเนินกิจกรรมที่แสดงถึงการมีความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการนั้นจะทำให้ ชุมชนอนุญาตให้กิจการสามารถดำเนินงานในสังคมชุมชนได้ ซึ่งทำให้ผู้บริหารสามารถบริหาร ความเสี่ยง และสร้างความมีชื่อเสียงให้แก่กิจการได้ ซึ่งถือว่าการประเมินผลการดำเนินงาน ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งรายงานข้อมูลทางการเงินจะเป็นการวัดผลและประเมินผล ทางด้านเศรษฐกิจ ที่ได้ถูกวัดผลด้วยมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เช่น อัตราส่วนทางการเงิน ผลการดำเนินงาน ซึ่งมีผลโดยตรงต่อกิจการในการที่ได้รับการยอมรับจากสังคมให้กิจการสามารถ ดำเนินการได้เมื่อชุมชนทราบถึงการดำเนินงานของกิจการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชน หรือการที่ ชุมชนรับรู้ว่าการกิจการมีการให้ความช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุนชุมชน จากการวิจัยจะสามารถ สรุปผลได้ว่าการนำเสนอข้อมูลให้สังคม ชุมชนรับรู้จะทำให้องค์กรสามารถดำเนินกิจการร่วมกับ ชุมชนได้อย่างปลอดภัย

การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่จะรายงานให้กับผู้มีส่วนได้เสียได้เห็น การแสดงความรับผิดชอบต่อกิจการในแต่ละส่วนที่สำคัญในการรายงานที่เกี่ยวกับนโยบายที่ กิจการได้ให้คำสัญญากับผู้มีส่วนได้เสียว่ากิจการมีนโยบายอย่างไรในการดำเนินการเกี่ยวกับการมี ความรับผิดชอบต่อสังคม และในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีผลอย่างไรในการปฏิบัติในแต่ละ ช่วงเวลาที่รายงาน ผลการปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาที่รายงาน โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วน รับทราบถึงตัวชี้วัด ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการวัดผลของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของกิจการที่จะทำให้

กิจการบรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นจะเห็นว่าการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการจะให้สารสนเทศเชิงปริมาณ และสารสนเทศเชิงคุณภาพ ให้ผู้มีส่วนได้เสียที่อ่านรายงานรับทราบว่ากิจการได้ดำเนินการ โดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่การดำเนินงานอย่างยั่งยืนของกิจการ

2.4 การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับการวิจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

ความหมายของการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอาจเป็นรายงานที่ต้องใช้ความสนใจที่จะเปิดเผยข้อมูลผลกระทบของกิจการที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสียให้เกิดความมั่นใจในกระบวนการดำเนินงานของกิจการ (Gray et al., 2001, pp. 327-356) การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การสื่อสารข้อมูลทางสังคมและผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากผลการดำเนินงานขององค์กร ที่ส่งผลไปถึงสังคม

การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ (Beder, 1997) ได้มีการศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยความสนใจของกิจการซึ่งในประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมกิจการมักไม่ต้องการที่จะเปิดเผยโดยการบังคับจากหน่วยงานกำกับ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ปรากฏในรายงานประจำปีของอเมริกาและยุโรปจะรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมแก่สังคมเพื่อให้รับรู้ในด้านการสร้างภาพลักษณ์แก่กิจการด้านการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม การศึกษาพบว่าการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นการสื่อสารข้อมูลต่อผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ โดยกิจการควรมีการเสนอกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อสังคมของกิจการ และทำการสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้เสียรับรู้ถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน การปกป้องการทำอันตรายต่อสัตว์ การดูแลพนักงานและมาตรฐานของจริยธรรม ในประเด็นการเสนอรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมให้เป็นส่วนของการรายงานเพิ่มเติมจากการรายงานข้อมูลทางการเงิน โดยปกติ เพื่อสื่อสารข้อมูลฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานไปยังกลุ่มของผู้ถือหุ้น และผู้บริหาร เพราะข้อมูลส่วนนี้มีความซับซ้อนของข้อมูลและระดับความต้องการข้อมูลในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม มักไม่ได้รับการติดตามจากผู้มีส่วนได้เสียเท่ากับประเด็นด้านเศรษฐกิจที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียจะให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องเป็นการรายงานที่ใช้เกณฑ์มูลค่าเป็นตัวเงิน ซึ่งต่างจากการศึกษา (Golob & Bartlet, 2007) ที่พบว่าการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นการเสนอข้อมูลให้บุคคลกลุ่มอื่นๆ ให้ทราบถึงผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบของกิจการที่มีผลไปยังสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นตัวเงิน แต่เน้นด้านของคุณภาพของข้อมูลและกิจกรรมที่เกิดขึ้นมากกว่าการให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นตัวเงินเพียงด้านเดียว

การศึกษาครั้งนี้พบการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในบางกิจกรรมไม่สามารถวัดผลออกมาในรูปของตัวเลขได้แต่ข้อมูลนั้นกับเป็นข้อมูลที่ทำให้กิจการได้รับการยอมรับจากสังคม

2.5 ผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับผลกระทบจากการรายงานข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) เป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการที่คำนึงถึงการดำเนินกิจการให้สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องและได้มาดำเนินกิจกรรมกับกิจการ ผู้มีส่วนได้เสียไว้เช่นกัน คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ นโยบาย วิธีการปฏิบัติ และวัตถุประสงค์ของกิจการ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียได้มีการแบ่งผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้มีส่วนได้เสียขั้นต้นซึ่งกระทบต่อการดำเนินกิจการและทำให้ธุรกิจเจริญเติบโตคือกลุ่มของลูกค้า ผู้ถือหุ้น รัฐบาล พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียขั้นที่สองจะเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลหรือได้รับผลกระทบต่อกิจการคือกลุ่มของสิ่งแวดล้อมและสื่อสารมวลชน ซึ่งนักลงทุน พนักงาน ลูกค้า ผู้ขาย รัฐบาล กลุ่มผู้มีความสนใจและสังคม มีผลกระทบต่อการดำเนินกิจการ และการดำเนินกิจการนั้นจะมีบทบาทกับสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียร่วมกับกิจการโดยตรง ผู้มีส่วนได้เสียจะได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันในมุมมองและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน อีกทั้งผู้มีส่วนได้เสียนั้นจะมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถแสดงความสัมพันธ์ในด้านสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียอำนาจของผู้มีส่วนได้เสียหรือผลของการจัดการผู้มีส่วนได้เสียแต่ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียนั้นจะเป็นตัวอธิบายความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีอื่น เสนอทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียว่าเป็นตัวแทนของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินกิจการ กิจการนั้นจะมีผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมากไม่ว่าจะเป็น ลูกจ้างพนักงาน องค์กรชุมชน สังคม ลูกค้า รัฐบาล ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียนั้นมองถึงระบบพื้นฐานของกิจการและสภาพแวดล้อมของกิจการ ในทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ 2 ประเด็นคือ (1) การเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบต่อสังคม (2) กิจการนำทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมาใช้ภายในอย่างเข้มข้น โดยผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มนั้นต้องการให้มีการบริหารงานที่สอดคล้องและมีความสัมพันธ์กันและผลักดันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กิจการ ประเด็นพื้นฐานของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียคือ (1) กิจการมีความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานหรือการตัดสินใจของกิจการ (2) ให้ความสำคัญระหว่างผู้มีส่วนได้เสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงาน (3) ผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียได้กำหนดมูลค่าไว้และไม่ได้นำมาคำนวณมูลค่าไว้ และไม่ได้นำมาคำนวณผลประโยชน์สำหรับผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ที่ไม่มีอิทธิพล (4) ทฤษฎีที่เน้นด้านการตัดสินใจของการบริหาร

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมตามมาตรฐาน หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยและผลการศึกษาดังกล่าว พบว่ามุ่งเน้นในประเด็นการเปิดเผยข้อมูลที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม สิทธิมนุษยชน และการจ้างแรงงาน และการต่อต้านทุจริตเป็นสำคัญ มาตรฐานต่าง ๆ มีมุมมองที่สอดคล้องกันในทุกรัฐมาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานต่าง ๆ จะถูกกำหนดจากหน่วยงานกำกับดูแลขององค์กรต่าง ๆ โดยรวม มาตรฐานต่าง ๆ มีการแสดงความคิดเห็นว่าควรมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมให้เหมาะสม และสอดคล้องกับวัฒนธรรมและกฎหมายของประเทศ การศึกษาในด้านของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางการรายงานของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ของประเทศไทย ซึ่งมีประเด็นหลัก 3 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมโดยมุ่งศึกษาในมุมมองของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จำแนกรายกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ และหาแนวทางการรายงานที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีด้านมูลค่ากิจการ

3.1 ความเป็นมา และความหมายของมูลค่ากิจการ

มูลค่าของกิจการ (Firm Value) หมายถึง มูลค่าในปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดในอนาคตขององค์กรหรือการวัดผลของมูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดในอนาคตขององค์กรผ่านมุมมองที่แตกต่างกัน เมื่อพูดถึงคำว่า “มูลค่า” มักจะใช้กันในความหมายของ “คุณค่า” ของสินทรัพย์ต่าง ๆ ในทางการเงินจะเทียบเคียงว่า “คุณค่า” อยู่ในรูปตัวเงิน (Cash Equivalent) เมื่อใช้วิธีการทางการเงินเข้ามาประเมินแล้วจะถูกเรียกว่า “มูลค่า” และคำว่า “กิจการ” นั้น มักจะถูกอ้างอิงถึงองค์กรหรือสถานประกอบการ (สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน (TSI) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย)

ตั้งแต่อดีตมานั้น มีผู้ทำการการศึกษาทั้งด้านวิชาการและผลงานวิจัยจำนวนมากที่ให้ความสนใจศึกษาในเรื่องของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร แต่ละผลงานวิจัยต่างก็นิยามความหมายของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรหรือมูลค่าขององค์กรหรือกิจการที่ค่อนข้างหลากหลายและมีการให้ความหมายที่แตกต่างกันไป มีทั้งแนวความคิดในการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรในเชิงกลยุทธ์หรือในเชิงการบริหาร แนวคิดที่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายก็คือแนวคิด Balanced Scorecard ของ Kaplan & Norton (1996) ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผลการ

ปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนกลยุทธ์ขององค์กรไปสู่แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อให้
 องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ผ่านมุมมองของระบบการบริหารธุรกิจ 4 ด้านหลัก
 คือ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต และด้านกระบวนการดำเนินธุรกิจ
 ภายใน ระบบการวัดผลมูลค่าของกิจการว่ามีความแตกต่างกันไปหลากหลายด้าน แต่ได้มีการระบุถึง
 ลักษณะของระบบการวัดผลขององค์กรได้ 3 มุมมอง ดังนี้ (1) มุมมองทางด้านลักษณะของระบบ
 การวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร โดยระบบของการวัดผลนั้นจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 2
 ด้าน คือ ตัววัดผลการปฏิบัติงานระบบงานพื้นฐานที่ใช้สนับสนุนระบบ และระบบทรัพยากรบุคคล
 (2) บทบาทของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร ทั้งด้านการวัดผลการปฏิบัติงาน การ
 บริหารจัดการกลยุทธ์ การสื่อสารข้อมูลการเรียนรู้และการปรับปรุง และแนวโน้มด้านพฤติกรรม
 ของพนักงาน และ (3) มุมมองด้านกระบวนการของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรใน
 ด้านของกระบวนการเลือกและการออกแบบตัววัดผล กระบวนการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล การ
 ปรับปรุงข้อมูล การตรวจสอบ และการชมเชยการวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรนั้น ซึ่งได้ระบุถึง 5
 ลักษณะของระบบของกระบวนการวัดผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้

1. มีเป้าหมายและหลักการที่ชัดเจน: ระบบการวัดผลการปฏิบัติงานให้เริ่มจาก
 เป้าหมายขององค์กรเป็นหลักโดยเป้าหมายนั้นจะต้องมีความชัดเจน เข้าใจได้ และพนักงานมีการ
 ยอมรับและมีความเข้าใจ

2. มีตัวหลักคั่นผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับเป้าหมายหลัก: เมื่อพนักงานทุกคน
 รับทราบยอมรับ และเข้าใจถึงเป้าหมายหลักขององค์กรแล้ว ระบบต้องกำหนดตัววัดผลปฏิบัติงาน
 สำหรับแต่ละหน่วยงานในองค์กรเพื่อเป็นตัวหลักคั่นผลการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับเป้าหมายหลัก
 ขององค์กรและสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุผลได้

3. พนักงานทุกคนจะถูกกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและสมเหตุสมผล:
 พนักงานในองค์กรต้องได้รับความยุติธรรม และมีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ไม่เกิน
 ความสามารถของพนักงานที่จะทำให้เป้าหมายนั้นสำเร็จได้

4. มีการให้ความรู้แก่พนักงานด้านการวัดผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ: พนักงาน
 ควรได้รับการฝึกอบรมพนักงานในเรื่องการวัดผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และกำหนด
 วัตถุประสงค์ที่เหมาะสมเพื่อให้แน่ใจว่าพนักงานมีความเข้าใจในเป้าหมายหลักถูกต้อง และ
 เป้าหมายย่อยของพนักงานแต่ละคนนั้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายหลักขององค์กร

5. มีระบบการติดตามผลที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย ระบบต้องมีการติดตามผลและมีการ
 แสดงผลการปฏิบัติงานที่พนักงานสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย

วิธีการวัดความสำเร็จของระบบการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร ไว้ 4 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. มีตัววัดผลการปฏิบัติงานของระบบที่ครบถ้วน การวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรต้องมีตัววัดผลที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเป้าหมายหลักขององค์กร

2. ระบบมีความพร้อมในการวัดผลการปฏิบัติงาน ระบบการวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรต้องมีตัววัดผลที่สมบูรณ์และครบถ้วนสามารถวัดผลได้ครอบคลุมทั้งองค์กร การคัดเลือกตัววัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ระบบมีตัววัดผล อาจมีการพิจารณาจากความสัมพันธ์กับกลยุทธ์ ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลกับตัววัดอื่นๆ ทั้งนี้ระบบจะต้องให้ข้อมูลที่พนักงานต้องการและร้องขอมาแก่พนักงานทุกระดับ มีการสร้างรายงานที่รวดเร็ว ทันต่อเวลาเมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น และท้ายที่สุดนั้นระบบจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่เป็นจริงขององค์กร

3. ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรจะต้องมีความพร้อมในการใช้ระบบ คือระบบการวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรจะได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดีเพียงใดก็ตาม แต่หากว่าตัววัดผลระบบไม่สามารถใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมแล้วนั้น การจะวัดผลให้บรรลุผลที่ตั้งไว้ย่อมเป็นไปได้ยาก และในทางตรงกันข้ามหากมีการนำระบบไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้วนั้นระบบย่อมสะท้อนข้อมูลที่แท้จริงได้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามความเป็นจริงมากที่สุด ในการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรที่ประสบความสำเร็จนั้นยังต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมของบุคลากรในการใช้ระบบ ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการเห็นถึงความสำคัญในการใช้ระบบวัดผลโดยบุคลากรขององค์กรในทุกตำแหน่งจะต้องยอมรับและเข้าใจในกระบวนการวัดผลทุกตัวที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตนเอง

4. เป็นระบบสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และกระทำตามได้ง่าย: หากระบบการวัดผลการปฏิบัติงานองค์กรมีความซับซ้อนและยุ่งยากมากเกินไป จนพนักงานไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่แล้วนั้นท้ายที่สุดระบบนี้ก็จะสูญหายจนอาจทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการปฏิบัติงานได้

งานวิจัยในอดีตได้มีการศึกษาไว้อย่างกว้างขวางในประเด็นของการศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับการวัดผลการปฏิบัติงานหรือการเพิ่มขึ้นของมูลค่าของกิจการ เช่น การศึกษาของ (Carroll, 1979; Stanwick, 1998; Wartick & Cochran, 1985; Wood, 1991) ทำการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท พบว่าตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Belkaoui, 1976; Fry & Hock, 1976; Bowman, 1978; Preston, 1978; Anderson & Frankle, 1980)

ผลงานวิจัยเหล่านี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่าต้นทุนของการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในระดับที่สูงจะให้ผลตอบแทนที่สูงตามไปด้วยเช่นกัน โดยการเพิ่มประโยชน์ในส่วนของการสร้างขวัญกำลังใจให้กับพนักงาน และยังส่งผลไปถึงการเพิ่มผลผลิตด้วย กิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กรส่งผลให้องค์กรมีชื่อเสียงเพิ่มขึ้น (Good citizen) ชื่อเสียงขององค์กรเพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของระดับของชื่อเสียงมีประโยชน์ต่อบริษัทในหลายๆ ทางที่ไม่สามารถวัดค่าได้ นั่นคือ ในขณะที่ต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นอยู่ในระดับต่ำ แต่ผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นกลับสูง แต่การศึกษาในบางครั้งก็พบว่ามีงานวิจัยบางส่วนที่พบว่ามีความสัมพันธ์กันในเชิงลบ ซึ่งก็สนับสนุนแนวคิดที่ว่าต้นทุนของความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลให้องค์กรอยู่ในภาวะที่เสียเปรียบทางเศรษฐกิจเมื่อเทียบกับบริษัทอื่นซึ่งมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่น้อยกว่า นอกจากนี้งานวิจัยบางงานยังพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงิน บางปัจจัยเข้ามามีบทบาททำให้ผลจากการดำเนินงานและความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นไม่สัมพันธ์กัน เช่น มีการวัดผลแค่ด้านเดียวหรือข้อมูลที่นำมาใช้วัดผลนั้นอาจยังไม่เพียงพอในการวัดรวมถึงตัววัดที่ใช้วัดผลในการดำเนินงานนั้นยังไม่ใช่ตัววัดที่ดี เป็นต้นความสามารถของการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทนั้นจะเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพถือเป็นสิ่งสำคัญของการบริหารทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานภาครัฐ สำหรับหน่วยธุรกิจเอกชนนั้นประสิทธิภาพถือเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดได้ ประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการดำเนินงานของกิจการถือว่าเป็นตัวชี้วัดความอยู่รอดของกิจการหากกิจการใดมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กิจการนั้นจะมีความพร้อมในการ

การประเมินผลการดำเนินงานนั้นมีผลมาจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) ที่เป็นตัวกำหนดความคาดหวังในการปฏิบัติงานของแรงงาน การบันทึกผลการปฏิบัติงานให้สัมพันธ์กับความคาดหวังของแรงงาน ทฤษฎีการประเมินผลที่เน้นพฤติกรรม (Behavioral – Orientation) มี 2 วิธีที่สำคัญ คือ (1) วิธีมาตราประมาณค่าแบบกราฟฟิก (Graphic Rating Scales) (2) วิธีมาตราประมาณค่าพฤติกรรมที่จัดแบ่งเป็นระดับขั้น (Behaviorally Anchored Rating Scales : BARS)

ผลการศึกษางานวิจัยในอดีตของ (Belkaoui, 1976; Fry & Hock, 1976; Bowman, 1978; Preston, 1978; Anderson & Frankle, 1980; Carroll & Hatfield, 1985; Waddock & Graves, 1997) ที่ได้ทำการศึกษาผ่านมาแล้วนั้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาบริบทดังกล่าวในประเทศไทย และผู้ศึกษายังเห็นว่าประเด็นในการศึกษาดังกล่าวยังไม่มีการศึกษาถึงความสัมพันธ์แบบเกี่ยวเนื่องระหว่างระดับการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามคุณลักษณะของกิจการที่ส่งผลต่อมูลค่าของ

กิจการจึงทำให้ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการนำอัตราส่วนทางการเงินเพื่อมาวิเคราะห์ ตัวอย่างเช่น อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ เป็นตัววัดความสามารถในการทำกำไรขึ้นพื้นฐานของกิจการ และเมื่อนำอัตราส่วนสินทรัพย์รวมเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นตัววัดความยืดหยุ่นของกิจการ ผู้ลงทุนที่ยึดติดกับตัวเลขกำไรในการตัดสินใจลงทุนจึงมีแนวโน้มที่จะยอมซื้อหลักทรัพย์ของกิจการหนึ่ง ด้วยราคาที่สูงกว่า อีกกิจการหนึ่งซึ่งมีกำไรที่ค่อนข้างผันผวนและมีความไม่แน่นอนสูง จากแนวความคิดนี้ประกอบกับการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตมาดั่งที่กล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าตัวแปรมูลค่าของกิจการเป็นอีกตัวแปรที่มีความน่าสนใจในการศึกษา

3.2 การวัดผลการดำเนินงานของกิจการในมุมมองต่าง ๆ

อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินให้อยู่ในรูปอัตราส่วนที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายงานทางการเงิน ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ของรายการทางการเงินนั้น สามารถนำไปตีความเพื่อประเมินฐานะการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ในการวัดผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) รวมทั้งผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Professor James T. Tobin ซึ่งเป็น นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกันเจ้าของรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ในปี ค.ศ. 1981 โดยคำนวณจากอัตราส่วนระหว่างมูลค่าตลาดของบริษัท ต่อราคาเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์ (Tobin's Q) และดัชนีคุณภาพกำไร (Quality of Earnings Index) (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2543) เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ในแต่ละมุมมองดังนี้

1. มุมมองภายใน (ตัววัดความสำเร็จทางการเงินในมุมมองด้านการดำเนินงานขององค์กร) การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรเป็นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการบริหารงาน ซึ่งกำไรเป็นเป้าหมายของการดำเนินธุรกิจ แต่การมีกำไรมากอาจไม่ได้หมายความว่า การบริหารงานจะมีประสิทธิภาพ ถ้าต้องใช้สินทรัพย์หรือทุนดำเนินการมาก อัตราส่วนทางการเงินที่ผู้วิจัยสนใจ คือ การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ตัววัดความสำเร็จทางการเงินในมุมมองด้านการดำเนินงานขององค์กรได้ดังนี้

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE) เป็นการคำนวณการวัดผลการดำเนินงานขององค์กรจากกำไรสุทธิขององค์กรหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้นในปีนั้นซึ่งตัววัดนี้สามารถบอกถึงผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นที่จะได้รับจากความสามารถในการทำกำไรขององค์กรและส่งผลโดยตรงต่อมูลค่าของกิจการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเงินลงทุนในส่วนของเจ้าของจะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาจากการดำเนินการของกิจการนั้นในอัตราส่วนเท่าไร หากมีค่าสูงแสดงถึงประสิทธิภาพในการหากำไรสูงด้วยผลลัพธ์ยิ่งสูงยิ่งดี สูตรการคำนวณมีดังนี้

$$\text{ผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (Net Profit)}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity)}}$$

2. มุมมองภายนอก (ตัววัดความสำเร็จทางการเงินในมุมมองของตลาดในสายตาของนักลงทุน) การใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวัดมูลค่าของธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจหรือบริษัทที่เข้าสู่ตลาดและเปิดโอกาสให้นักลงทุนที่สนใจทั่วไปสามารถเข้ามาลงทุนในกิจการหรือบริษัทนั้น ด้วยเหตุนี้ นักลงทุนที่จะเข้ามาลงทุนในฐานะเจ้าของกิจการจึงต้องวิเคราะห์และพิจารณามูลค่าของธุรกิจที่จะลงทุนว่าควรจ่ายเงินในจำนวนมากน้อยเพียงใด ถ้าจะเข้ามาลงทุนในฐานะเจ้าของกิจการภายใต้สถานการณ์ทางการเงินของธุรกิจและภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น กล่าวคือจะต้องวิเคราะห์และพิจารณาทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประกอบกัน สำหรับการใช้อัตราส่วนทางการเงินในการวิเคราะห์มูลค่าของธุรกิจทางการตลาดนั้น จะเป็นเพียงการประเมินมูลค่าของธุรกิจ อัตราส่วนทางการเงินที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินมูลค่าของธุรกิจที่ผู้วิจัยให้ความสนใจ สำหรับการศึกษาคำนี้ มีดังนี้

กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earning Per Share: EPS) เป็นการคำนวณการวัดผลการดำเนินงานขององค์กรจากกำไรสุทธิขององค์กรหารด้วยจำนวนหุ้นถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของบริษัทที่ชำระแล้วในปีนั้น ซึ่งตัววัดนี้สามารถบอกถึงผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นที่จะได้รับจากความสามารถในการทำกำไรขององค์กรต่อ 1 หุ้น เป็นการแสดงให้เห็นถึงกำไรของบริษัทเมื่อเทียบกับจำนวนหุ้นทั้งหมด สูตรการคำนวณมีดังนี้

$$\text{กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share (EPS)) (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก}}$$

ตอนที่ 4 สรุปผลการศึกษาวิจัยในอดีต และการสรุปตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

จากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ดังที่นำเสนอมาในเบื้องต้นผู้ศึกษาวิจัยมีความสนใจในการศึกษาตัวแปรต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ผลการศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในครั้งนี้ โดยสามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย ได้ดังตารางที่ 3 และสามารถสรุปผลตัวแปรในการศึกษาวิจัยได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
นวพร พงษ์คัมภกุล (2546)	โครงสร้างการเป็นเจ้าของ และคุณภาพของการเปิดเผย ข้อมูลของบริษัทที่จัด ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย	- ขนาดองค์กร - ระดับโครงสร้างทุน - โครงสร้างการเป็นเจ้าของ - ความสามารถในการทำ กำไร - ประเภทผู้สอบบัญชี	- ยอดสินทรัพย์รวม (Logarithm Asset) - อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น - การกระจุกตัวของหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 5 อันดับแรก - อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น - บริษัทที่สอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีที่ เป็น Big 4 และบริษัทสอบบัญชีที่มีไม่ใช่ Big 4	+ + - + +	/ × / × ×
อลิศรา ผลาวรรณ์ (2547)	ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของบริษัทกับ ระดับการเปิดเผยข้อมูลของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	- โครงสร้างความเป็นเจ้าของ - ความสามารถในการทำ กำไร - ประเภทผู้สอบบัญชี	- สัดส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ - อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ - บริษัทที่สอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีที่ เป็น Big 4 และบริษัทสอบบัญชีที่มีไม่ใช่ Big 4	+ + +	/ / /

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
ณิชววรรณ วิชัยดิษฐ์ (2555)	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ เปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	- ขนาดของบริษัท - ความสามารถการทำกำไร - โครงสร้างเงินทุน - โครงสร้างผู้ถือหุ้นต่างชาติ - อายุของกิจการ - ประเภทอุตสาหกรรม	- ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม - อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น - อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น - สัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้น ต่างชาติต่อจำนวนหุ้นทั้งหมด - จำนวนปีนับตั้งแต่ปีที่จดทะเบียนเป็นบริษัท มหาชนถึงปี 2552 - ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระ	+ + - + - +	/ / / / / /

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
กนกกาญจน์ มาละวรรณ (2557)	ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคมของธุรกิจของบริษัท จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	-ขนาดของบริษัท	-ยอดสินทรัพย์รวม	+	/
		-อายุของบริษัท	-จำนวนปีของบริษัทนับจากวันจัดตั้งเป็น บริษัทจนถึงปีที่ทำการศึกษา	-	x
		-โครงสร้างการเป็นเจ้าของ	-เปอร์เซ็นต์การถือหุ้นของผู้ถือหุ้นสูงสุด 10 รายแรกของหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว	-	/
		-โครงสร้างกรรมการอิสระ	-เปอร์เซ็นต์ของกรรมการอิสระในคณะ กรรมการบริหาร	-	x
		-โครงสร้างเงินทุน	-อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-	x
		-ความสามารถในการทำกำไร	-อัตรากำไรสุทธิก่อนดอกเบี้ยและภาษีต่อ สินทรัพย์รวม	-	x
		-ประเภทสำนักงานสอบ บัญชี	-บริษัทที่สอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีที่ เป็น Big 4 และบริษัทสอบบัญชีที่มีใช่ Big 4	-	x
		-การรับรองมาตรฐาน ISO 14000	-บริษัทที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน=0 และบริษัทที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน=1	+	/

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ มนตรี ช่วยชู และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2562).	อิทธิพลของคุณลักษณะ บริษัทที่มีต่อมูลค่ากิจการ ผ่านการรายงานความ รับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	- การได้รับรางวัลความ รับผิดชอบต่อสังคม - การได้รับรางวัลการพัฒนา - ประเภทอุตสาหกรรม - โครงสร้างเจ้าของ - สัดส่วนกรรมการอิสระ - อายุ - ประเภทอุตสาหกรรม - ประเภทผู้สอบบัญชี - สัดส่วนการถือหุ้น - ขนาดบริษัท - การรายงานความ รับผิดชอบต่อสังคม	- ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคม ถ้าเปิดเผยข้อมูล = 1 ถ้าไม่เปิดเผย ข้อมูล = 0	+ - - + - - - + + +	/ x / / / x x x / / / /

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
		- มูลค่ากิจการ	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ - อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น - กำไรสุทธิต่อหุ้น - อัตราส่วนวัดผลการดำเนินงาน - มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ - อัตราราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น - อัตราราคาตลาดของหุ้นต่อมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นและเงินปันผลตอบแทน 	+	/

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Singtivil S. S. & Desal H.B. (1971)	An Empirical Analysis of the Quality of Corporate Financial Disclosure	-ขนาดของกิจการ -โครงสร้างความเป็นเจ้าของ -ความสามารถในการทำกำไรของกิจการ -ประเภทผู้สอบบัญชี -ลักษณะการจดทะเบียนในตลาดหุ้น	- ยอดสินทรัพย์รวม (Logarithm Asset) - จำนวนผู้ถือหุ้น 10 อันดับแรก - อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย - บริษัทที่ตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือไม่ - บริษัทจดทะเบียนในตลาดหุ้นหรือไม่	+ + + + +	/ / / / /
Zoysa A. D. & Wijewardena H. (2003)	Financial Disclosure in the Corporate Annual Reports of Sri Lankan Companies	- ขนาดองค์กร - อายุการดำเนินงาน - อุตสาหกรรม	- ผลรวมของหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยและส่วนของผู้ถือหุ้น - ไม่ระบุ - ตามอุตสาหกรรมที่กำหนด	+ + #	/ / /

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Nazli, A. (2007)	Ownership Structure and Corporate Social Responsibility Disclosure: Some Malaysian Evidence	- โครงสร้างผู้ถือหุ้น	- สัดส่วนการถือหุ้นระหว่างเจ้าของตัวแทนและกรรมการทั้งหมด	#	/
		- ขนาดของกิจการ	- มูลค่าราคาตลาด	-	/
		- ความสามารถการทำกำไร	- อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	+	/
		- ประเภทอุตสาหกรรม	- ประเภทอุตสาหกรรมผลิตหรือไม่	+	/
Alsaeed.K (2006)	The Association between Firm Specific Characteristics : The Case of Saudi Arabia	-ขนาดของกิจการ	-มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์รวม	+	/
		-โครงสร้างเงินทุน	-อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อหนี้สินรวม	+	/
		-โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-สัดส่วนการถือหุ้นแบบกระจายตัวของผู้ถือหุ้น 5 ลำดับแรก	#	/
		-อายุการดำเนินงานของกิจการ	-อายุของกิจการนับจากวันที่จดทะเบียน	#	x
		-ผลการดำเนินงาน	-ROE,ROA,P/E,EVA	#	x
		-ประเภทอุตสาหกรรม	-ประเภทอุตสาหกรรมผลิตหรือไม่	#	/
		-ประเภทผู้สอบบัญชี	-บริษัทที่สอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่หรือไม่	#	x

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Maheshwarl, G.C. (2007)	Corporate Characteristic and Responsibility Reporting	-ขนาดของกิจการ -ประเภทอุตสาหกรรม -ความสามารถในการทำกำไร -สัดส่วนคณะกรรมการ	-ยอดสินทรัพย์รวม (Logarithm Asset) -11 กลุ่มอุตสาหกรรม -อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ -สัดส่วนกรรมการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่อกรรมการทั้งหมด	+ # + #	/ x / x
Carmelo (2008)	Determinants of corporate social responsibility disclosure rating's by Spanish listed firms	-ข่าว -ประเภทอุตสาหกรรม -ความสามารถในการทำกำไร -โครงสร้างความเป็นเจ้าของ -ตลาดหุ้นสากล -ขนาดของกิจการ	-จำนวนข่าวความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้ตีพิมพ์ต่อปี -ประเภทอุตสาหกรรมผลิตหรือไม่ -อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ -การกระจุกกระจายตัวของหุ้น 5 อันดับแรก -จำนวนการจดทะเบียนในตลาดหุ้นสากล -สินทรัพย์รวม	+ # # # # +	/ x / x x x

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Adelopo (2010)	Voluntary Disclosure Practices Among Listed Companies in Nigeria	-ขนาดของกิจการ	-ยอดสินทรัพย์รวม (Logarithm Asset)	+	/
		-ความสามารถในการทำกำไร	-อัตราส่วนกำไรต่อหุ้นต่อเงินปันผล	+	/
		-โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	-สัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติ	#	/
		-อำนาจต่อรองทางการเงิน	-อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์	-	/
		-ประเภทผู้สอบบัญชี	-บริษัทที่ตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชี ขนาดใหญ่หรือไม่	+	/
Amir Bamea & Amir Rucin (2010)	Corporate Social Responsibility as a Confacts between Shareholders	-โครงสร้างการบริหาร	-สัดส่วนกรรมการอิสระ	+	/
		-ผลตอบแทน	-สิทธิประโยชน์ที่ได้รับเป็นต้นทุนจากการ ลงทุน	#	x
		-ขนาดของกิจการ	-ขนาดของสินทรัพย์	+	/
		-อายุการดำเนินงาน	-จำนวนปีในการจดทะเบียนของกิจการ	#	x

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Magali A., Delas	Triangulating	-ต้นทุน	-ค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน	#	x
Dror Etzion & Nicholas Nairn- Birch (2013)	Environmental Performances: What do CSR Ratings Really Capture	-ผลกระทบ -มูลค่าเพิ่ม -โครงสร้างเงินทุน -ขนาดของกิจการ	-ประมาณการค่าใช้จ่ายในโครงการ สิ่งแวดล้อม -ประมาณการประโยชน์ส่วนเพิ่มจากการ เลือกรายงาน -สัดส่วนการถือหุ้นของชาวต่างชาติ -ขนาดของสินทรัพย์	# # + +	x x / /
Muiching Criia Chan, John Watson & Devid woodliff (2014)	Corporate Governance Quality and CSR Disclosures	- การรายงาน - ขนาดของกิจการ - ประเภทอุตสาหกรรม - โครงสร้างการบริหาร	- ระดับการรายงานข้อมูล - ยอดสินทรัพย์รวม - ประเภทอุตสาหกรรมผลิตหรือไม่ - สัดส่วนกรรมการอิสระ	# + # +	/ / / /

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Otgontsetseg	Corporate Social	- ขนาดของกิจการ	- ยอดสินทรัพย์รวม (Logarithm Asset)	+	/
Erhem, Jamts	Responsibility and its	- ผลการดำเนินงาน	- อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น	+	/
Qian Li & Anand	Impact on Firm's	- ความเสี่ยง	- จำนวนกิจกรรมเพื่อควบคุมความเสี่ยง	+	x
(2013)	Investments Policy, Organizational, Structure, and Performance	- การวิจัยและพัฒนา	- จำนวนชิ้นงานวิจัยและโครงการพัฒนา	#	x
Ali Uyer, Mreve	Association between	- ขนาดกิจการ	- ยอดสินทรัพย์รวม (Logarithm Asset)	#	x
Kilic &	Firm Characteristics	- ประเภทผู้สอบบัญชี	- บริษัทที่สอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชี ขนาดใหญ่หรือไม่	#	x
Nizamettin	and Corporate				
Bayyurt	Voluntary Disclosure :	- ผลการดำเนินงาน	- อัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น	#	x
(2013)	Evidence from Turkish	- อายุการดำเนินกิจการ	- จำนวนปีที่ก่อตั้งกิจการ	#	x
	Listed Companies	- สัดส่วนกรรมการ	- สัดส่วนกรรมการบริหารด้านสังคมต่อ กรรมการทั้งหมด	#	x
		- โครงสร้างความเป็นเจ้าของ	- สัดส่วนกรรมการที่มีอำนาจบริหารต่อ กรรมการทั้งหมด	+	x

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Helen Brown Liburd & Valentina Li Zamorn. (2015)	The Role of Insurance in the Social Responsibility Report that the Investment Decision on the Management to Clear Performance	- การเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม - ต้นทุนกิจกรรม	- ระดับการเปิดเผยข้อมูล CSR - ค่าใช้จ่ายในกิจกรรม CSR	+ +	/
Phoprachak, D., Neungvanna, U. (2019)	Influence of Good Corporate Governance Disclosure on the Performance Of the Stock Exchange of Thailand Listed Companies	- การเปิดเผยข้อมูลการกำกับ ดูแลกิจการที่ดีของบริษัทใน กลุ่มอุตสาหกรรม 8 กลุ่มอุตสาหกรรม - ผลการดำเนินงาน	- ระดับการเปิดเผยข้อมูล - โดยวัดจากอัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น (ROE) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (P/E Ratio) และอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร สุทธิต่อหุ้น (EPS)	+ +	/

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Dararat et al. (2018)	The Companies Characteristics that affect the Reporting of Corporate Social Responsibility and Firm Value of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand.	- ลักษณะบริษัท	- ขนาด, สัดส่วนการถือหุ้น, โครงสร้างการ ถือหุ้น	+	/
		- การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม	- ระดับการเปิดเผยข้อมูล CSR	+	/
		- มูลค่ากิจการ	- ROE, EVA, Tobin'Q	+	/

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ทำการวิจัย	ชื่องานวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการวัดมูลค่าที่ใช้ในการศึกษา	ความสัมพันธ์	ผลการวิจัย
Neungvanna et al.(2019)	The Disclosure of Corporate Social Responsibility Information Influencing Cost of Capital of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand	- การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม - ต้นทุนเงินทุน	- ระดับการเปิดเผยข้อมูล CSR - COD, COE	+ -	/ /

โดย + หมายถึง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล

- หมายถึง มีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล

หมายถึง ระดับการเปิดเผยข้อมูลมีความแตกต่างกัน

/ หมายถึง มีความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ

× หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์หรือความแตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ

ตารางที่ 4 สรุปผลตัวแปรในการศึกษาวิจัย

ตัวแปร	วิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่า
ขนาดของบริษัท	จำนวนสินทรัพย์รวมในปีพ.ศ. 2559 - 2561 ของบริษัท (Logarithm of Total Asset) (Camffeman, K. & Cooke, T. E., 2002)
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	อัตราส่วนที่แสดงการเปรียบเทียบหนี้สินรวมเป็นกึ่งเปอร์เซ็นต์ของสินทรัพย์รวม (Fama & French, 1992, pp. 427-466, Goss & Roberts, 2009, El Ghoul, et al., 2011, pp. 2388-2406, Zohreh & Bahman, 2013, pp. 1544-1554)
โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้นของผู้ถือหุ้น 5 อันดับแรก จากหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว (Haniffa and Hudaib, 2006)
สัดส่วนของกรรมการอิสระ	จำนวนคณะกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด (Muiching Criia Chan, John Watson & Devid woodliff, 2013)
การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	คะแนนจริงที่แต่ละบริษัทได้รับหารด้วยคะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทในอุตสาหกรรมนั้นได้รับ (Cooke, T. E., 1992)
มูลค่ากิจการ	มุมมองภายใน ใช้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มุมมองภายนอก ใช้อัตรากำไรสุทธิต่อหุ้น (Chih-wei Peng and Mei-ling Yang, 2014)

สรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบริษัท การรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการ โดยคุณลักษณะบริษัทแบ่งออกเป็นขนาดของบริษัท สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างของผู้ถือหุ้น สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบไปด้วย

ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และมูลค่ากิจการแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 มุมมอง คือ มุมมองภายใน และมุมมองภายนอก

จากการทบทวนวรรณกรรมของการศึกษาในประเทศ และต่างประเทศ พบว่าการศึกษาผลกระทบระหว่างคุณลักษณะบริษัท การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการ ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญที่จะทำการศึกษาให้ครอบคลุม และมุ่งศึกษาบริบทของประเทศไทยจึงได้ทำการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาและสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยได้ทำการศึกษาวิธีการขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้เครื่องมือในการวิจัย ซึ่งกล่าวไว้ในบทที่ 3

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงรอบระยะเวลาบัญชีปีพ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561 โดยใช้ข้อมูลของตัวอย่างแต่ละบริษัท ด้วยการวิเคราะห์ภาพรวมทั้ง 3 ปี และการจำแนกรายปี การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังจะสามารถอธิบายขั้นตอนการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยและเครื่องมือการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการนำข้อมูลทฤษฎีจากงบการเงินกับข้อมูลในรายงานประจำปีแบบ 56-1 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยนำข้อมูลทฤษฎีมาทำการทดสอบสมมติฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นข้อมูลรอบระยะเวลาบัญชีในปี พ.ศ. 2559 – 2561 มีจำนวนบริษัททั้งสิ้น 570 บริษัทต่อปี (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559) โดยจำนวนดังกล่าวไม่รวมถึงธุรกิจในตลาด เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment - MAI) เนื่องจากบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเหล่านี้ ไม่สามารถระบุวัตถุประสงค์ของการระดมทุนได้อย่างชัดเจน จึงอาจมีผลต่อการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล (Booth et al. 2000, Sukcharoensin, 2003) การศึกษาข้อมูลจากกลุ่มอุตสาหกรรมจำนวน 8 กลุ่มอุตสาหกรรมดังนี้ (1) กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (2) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (3) กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน (4) กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (5) กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (6) กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (7) กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ และ (8) กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีซึ่งข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2560 สามารถแสดงจำนวนบริษัทจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนบริษัทในการวิจัย

รายชื่อกลุ่มอุตสาหกรรม	บริษัท
1. กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	51
2. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค	40
3. กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	59
4. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	85
5. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	154
6. กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	40
7. กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	100
8. กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	41
รวม	570

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา การวิจัยคั้งนี้ใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ที่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมหรือ Corporate Social Responsibility ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sampling Size) โดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane (1973: pp. 1088) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

- n คือ จำนวนหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- N คือ จำนวนหรือขนาดประชากร (570 บริษัท)
- e คือ ค่าน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน (0.05)

ดังนั้น ประชากร จำนวน 570 บริษัท ในการวิจัยครั้งนี้ต้องการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 ดังนั้น แทนค่าในสูตรได้ดังนี้คือ

$$n = \frac{570}{1 + 570 (0.05)^2}$$

ผู้วิจัยคำนวณได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ คือ 236 บริษัท

วิธีการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างที่ประชากรมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน (สุวิมล ติรกานันท์, 2548) เพื่อจะได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะกระจาย และครอบคลุมประชากรทั้ง 8 กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวนตัวอย่างที่จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมคิดสัดส่วนจากสมการดังต่อไปนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างตามกลุ่มอุตสาหกรรม} = \frac{\text{ประชากรในกลุ่มอุตสาหกรรม} \times \text{จำนวนตัวอย่าง}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 6 จำนวนตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม

รายชื่อกลุ่มอุตสาหกรรม		จำนวนตัวอย่าง
1. กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	(51 x 236)/570	21
2. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค	(40 x 236)/570	17
3. กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	(59 x 236)/570	24
4. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	(85 x 236)/570	35
5. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	(154 x 236)/570	64
6. กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	(40 x 236)/570	17
7. กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	(100 x 236)/570	41
8. กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	(41 x 236)/570	17
รวม		236

เมื่อได้จำนวนตัวอย่างของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม (ตามตารางที่ 6) ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในการเลือกรายชื่อของบริษัทที่จดทะเบียนในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนที่ทำการคำนวณได้ โดยมีเงื่อนไขการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดการวิจัย 4 ข้อ ดังนี้

1. บริษัทต้องไม่อยู่ในช่วงให้ชี้แจงงบการเงิน
2. บริษัทต้องไม่อยู่ในช่วงฟื้นฟูบริษัท
3. บริษัทต้องไม่อยู่ในช่วงที่ ก.ล.ต. สั่งให้แก้ไขงบการเงิน
4. บริษัทต้องมีการรายงานข้อมูลอย่างต่อเนื่องใน 3 ปี ที่ทำการศึกษา

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ทำการทบทวนทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัยในอดีต เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิด (ภาพประกอบที่ 2 และภาพประกอบที่ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โครงสร้างสำหรับการศึกษาคั้งนี้จะประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะบริษัทประกอบไปด้วย ขนาดของบริษัท สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ

2. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ตามแนวทางขององค์การแห่งความริเริ่มว่าด้วยการรายงานสากล (Global Reporting Initiative : GRI) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

3. มูลค่ากิจการ ได้แก่ การวัดผลของมูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดในอนาคตขององค์กรผ่านมุมมองภายใน โดยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และมุมมองภายนอก อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิดงานวิจัย (ภาพประกอบที่ 2 และภาพประกอบที่ 3) ของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามคุณลักษณะบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ การศึกษาในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจัดทำเป็นตารางสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ากิจการ

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลการใช้สถิติ คือ เก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี (แบบ 56-1) โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ กระจายทำการ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยจะใช้กระจายทำการในการเก็บข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อบันทึกสถิติการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินประจำปีในรอบระยะเวลาบัญชีปีพ.ศ. 2559 - 2561 จำนวน 3 ปี จากนั้นจึงนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และสรุปผล

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แก่ กระจายทำการ (Gao et al., 2005) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการ โดยการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยได้นำกระจายทำการมาใช้ในการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทเพื่อใช้ในการวัดสถิติการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่เปิดเผยในรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผู้วิจัยดำเนินการจัดบันทึกสถิติการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมที่ใช้ในการศึกษาโดยการตรวจสอบข้อมูลจากรายการประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงินประจำปี หมายเหตุประกอบงบการเงิน และรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561 จำนวน 3 ปี ในระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ (Set Market Analysis and Reporting Tool : SETSMART) www.setsmart.com เพื่อทำการคำนวณหาค่าคะแนนของระดับการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้กระดาษทำการวัดระดับการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและถ้าบริษัทเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จะให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนนเมื่อบริษัทมีการกล่าวถึงประเด็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1 ประเด็นและทำการบันทึกสถิติการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมรายชื่อ แล้วจึงทำการสรุปสถิติการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายชื่อ แต่ถ้าบริษัทไม่เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นต่างๆ จะให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน และถ้าข้อมูลที่เปิดเผยมักมีความเกี่ยวข้องกับการแสดงข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) แต่ข้อมูลนั้นไม่เกี่ยวข้องกับบริษัทจะใส่เป็น N/A (Not Applicable) หลังจากนั้นทำการรวมคะแนนของแต่ละบริษัทแล้วนำค่าคะแนนที่ได้จากการเก็บสถิติการเปิดเผยข้อมูลในกระดาษทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมาคำนวณหาระดับการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Scale) (Cooke, 1989) ดังนี้

$$\text{ระดับการเปิดเผยข้อมูล} = \frac{\text{คะแนนจริงของแต่ละบริษัทที่ได้รับ}}{\text{คะแนนรวมสูงสุดของบริษัทในกลุ่มที่ทำการศึกษาได้รับ}}$$

โดยที่มีเงื่อนไขดังนี้ $0 \leq \text{ระดับการเปิดเผยข้อมูล} \leq 1$

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะบริษัท

ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตัวเลขมาจากงบการเงินประจำปี que แสดงในรายงานประจำปีของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ช่วงรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2559 – 2561 จำนวน 3 ปี ในระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ (Set Market Analysis and Reporting Tool : SETSMART) www.setsmart.com ประกอบไปด้วย ข้อมูลที่แสดงอยู่บนแสดง ฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของบริษัท คือ สินทรัพย์รวมทั้งหมด (Total Assets) หนี้สินหมุนเวียนรวม (Current liabilities) หนี้สินรวมทั้งหมด (Total liabilities) ส่วนของผู้ถือหุ้น (Shareholder equity) และกำไรสุทธิ (Net income) โดยนำข้อมูลตัวเลขดังกล่าวมาคำนวณอัตราส่วน ทางการเงินของบริษัทที่ต้องการนำมาศึกษาความสัมพันธ์ ดังนี้ (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2543)

(1) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt to Total Asset Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)} = \frac{\text{หนี้สิน}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

(2) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity : ROE)

$$\text{ผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (Net Profit)}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity)}}$$

(3) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings Per Share: EPS)

$$\text{กำไรสุทธิต่อหุ้น (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของบริษัทที่ชำระแล้ว}}$$

(4) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity ratio : D/E)

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สิน}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

เมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยสถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นวิธีการบรรยายลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาซึ่งได้ใช้สถิติเชิงพรรณนาสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1. การบรรยายลักษณะทั่วไป ได้แก่

- 1.1 ค่าต่ำสุด (Minimum : Min)
- 1.2 ค่าสูงสุด (Maximum : Max)
- 1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การทดสอบความสัมพันธ์

ผู้วิจัยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

โดยการวิเคราะห์ตรวจสอบค่าสถิติจำนวน 3 รายการ คือ Tolerance, Variance Inflation Factor (VIF) และ Condition Index

ค่าสถิติ Tolerance หมายถึง สัดส่วนความแปรปรวนในตัวแปรที่อธิบายไม่ได้ด้วยตัวแปรตัวอื่นๆ ถ้า Tolerance มีค่าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นสูง ส่วนค่าที่ใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ ต่ำ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติ Variance Inflation Factor (VIF) มีค่าเท่ากับส่วนกลับของค่า Tolerance จึงแปรความหมายตรงกันข้าม กล่าวคือค่า VIF ที่สูงมาก (มีค่าสูงสุดเท่ากับ 10.00) แสดงว่า มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุสูงมากในกลุ่มตัวแปรต้น

ค่าสถิติ Condition Index เป็นค่าสัดส่วนความแปรปรวนวัดจากค่าไอเกน (Eigenvalue) เกณฑ์ที่ใช้ตรวจสอบ คือ 30 ถ้าตัวแปรใดมีค่า Condition Index มากกว่า 30 แสดงว่าตัวแปรนั้นมีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ทั้งนี้ค่าสถิติ Condition Index มีกระบวนการในการตรวจสอบสองขั้นตอนโดยขั้นตอนแรกตรวจสอบว่าตัวแปรต้นตัวใดมีค่าเกินกว่าเกณฑ์ คือ 30 ขั้นตอนที่สองตรวจสอบสัดส่วนของความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์การถดถอย เฉพาะตัวแปรต้นที่มีค่า Condition Index สูงกว่าเกณฑ์ หากค่าสัดส่วนความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์การถดถอยมีค่าสูงกว่า 0.80 แสดงว่า ตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กันสูง

2.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics)

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยจะทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression Analysis) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

พหุคูณ (Multiple correlation coefficient) เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นว่ามีความสัมพันธ์กันเช่นใด สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จะต้องหาสมการถดถอยเพื่อใช้ในการพยากรณ์ของตัวแปรตามและหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน รวมทั้งหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เป็นไปได้สูงระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ คุณลักษณะบริษัท และตัวแปรต้นกลาง คือ ระดับการเปิดเผยรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ รายงานประจำปี (แบบ 56-1) ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ มูลค่ากิจการ (Tobin's Q) ในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบ P-value ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ หากระดับนัยสำคัญในการทดสอบของแต่ละตัวแปรอิสระมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด จะสรุปว่า ตัวแปรอิสระในตัวแบบนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญไว้ที่ 0.05 ซึ่งการวัดค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระว่ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามโดยวัดค่าจากสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ซึ่งจะมีค่าอยู่ระหว่าง 1 ถึง -1 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มาช่วยในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์

แบบจำลองในการศึกษา

$$\text{Tobin's Q} = \beta_0 + \beta_1 (\text{SIZE}) + \beta_2 (\text{LEV}) + \beta_3 (\text{OWN}) + \beta_4 (\text{BOD}) + \beta_5 (\text{ECO}) + \beta_6 (\text{SOC}) + \beta_7 (\text{ENV}) + e$$

โดยกำหนดให้

Tobin's Q	=	มูลค่ากิจการ
SIZE	=	ขนาดของบริษัท
LEV	=	สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม
OWN	=	โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น
BOD	=	สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ
ECO	=	ด้านเศรษฐกิจ
SOC	=	ด้านสังคม
ENV	=	ด้านสิ่งแวดล้อม

สรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงระเบียบวิธีวิจัย และขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่ใช้การวิจัย ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อเป็นการยืนยันถึงความเหมาะสมในการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด 570 บริษัท และทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความครอบคลุมประชากรทั้งหมด และสามารถเป็นตัวแทนได้ การคัดเลือกด้วยวิธีดังกล่าวทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยจำนวน 236 บริษัท จาก 8 กลุ่มอุตสาหกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของบริษัท การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและมูลค่ากิจการ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายการประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงินประจำปี และรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2559 – 2561 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ วิเคราะห์ปัจจัยของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และ มูลค่ากิจการในภาพรวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเพื่อ วิเคราะห์ปัจจัยของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และ มูลค่ากิจการในรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 ส่วน ตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัย
3. ผลการตรวจสอบข้อมูล
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้ทำการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติ รวมถึงกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรและค่าสถิติที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน t-distribution
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน F-distribution
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่ากำลังสองเฉลี่ย (Mean Square)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)

P-value	แทน	ระดับนัยสำคัญ (Significance)
VIF	แทน	ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ (Variance Inflation Factors)
SE _{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
Adjusted R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง

การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะบริษัท ข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการ เพื่อใช้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาจากการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี (แบบ 56-1) งบการเงินประจำปี หมายเหตุประกอบงบการเงิน และรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ในรอบระยะเวลาบัญชีปี พ.ศ. 2559 – 2561 เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลขนาดของบริษัท (SIZE) สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV) โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (OWN) สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ในส่วนของมูลค่ากิจการ ด้านมุมมองภายใน โดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และด้านมุมมองภายนอกโดยใช้อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีจำนวนปีละ 236 บริษัท ตลอดช่วงระยะเวลาบัญชีจำนวน 3 ปี ที่ทำการศึกษาข้อมูลเพื่อดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเดียวกันในการดำเนินการวิจัย เพื่อให้ข้อมูลมีความเหมาะสมในการนำมาเปรียบเทียบผลการศึกษา ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเชิงพรรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัย ได้ดังตารางที่ 7

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เชิงพรรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เชิงพรรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัยรวม
ปี พ.ศ.2559 – 2561

ตัวแปร	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
คุณลักษณะบริษัท				
ขนาดของบริษัท	1.84	12.46	5.88	2.91
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	-11.66	100.00	2.13	14.28
โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น	0.00	100.00	58.93	18.39
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ	0.00	0.83	0.39	0.11
รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม				
ด้านเศรษฐกิจ	0.00	1.00	0.32	0.27
ด้านสังคม	0.00	1.00	0.24	0.28
ด้านสิ่งแวดล้อม	0.00	1.00	0.21	0.25
มูลค่ากิจการ				
มุมมองภายใน	-10.73	466.94	3.26	20.43
มุมมองภายนอก	-366.63	98.68	6.02	30.20

จากตารางที่ 7 คุณลักษณะบริษัท พบว่า ขนาดของบริษัท ค่าต่ำสุดร้อยละ 1.84 สูงสุดร้อยละ 12.46 และค่าเฉลี่ย 5.88 สัดส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ค่าต่ำสุดร้อยละ -11.66 สูงสุดร้อยละ 100 ค่าเฉลี่ย 2.13 โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าต่ำสุดร้อยละ 0.00 สูงสุดร้อยละ 100 ค่าเฉลี่ย 58.93 สัดส่วนของกรรมการอิสระ ค่าต่ำสุดร้อยละ 0.00 สูงสุดร้อยละ 0.83 ค่าเฉลี่ย 0.39 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและมูลค่ากิจการพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านเศรษฐกิจ ค่าต่ำสุดร้อยละ 0.00 สูงสุดร้อยละ 1.00 ค่าเฉลี่ย 0.32 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านสังคม ค่าต่ำสุดร้อยละ 0.00 สูงสุดร้อยละ 1.00 และค่าเฉลี่ย 0.24 และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านสิ่งแวดล้อม ค่าต่ำสุดร้อยละ 0.00 สูงสุดร้อยละ 1.00 และค่าเฉลี่ย 0.21 ด้านของมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าต่ำสุดร้อยละ -10.73 สูงสุดร้อยละ

466.94 ค่าเฉลี่ย 3.26 และมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ค่าต่ำสุด ร้อยละ -366.63 สูงสุดร้อยละ 98.68 และค่าเฉลี่ย 6.02

ผลการตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ของตัวแปรในการศึกษาวิจัย ในระหว่างปี พ.ศ. 2559 - 2561

ตารางที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix) ในระหว่างปี พ.ศ. 2559 - 2561

ตัวแปร	SIZE	LEV	OWN	BOD	ECO	SOC	ENV	EPS	ROE
SIZE	1.00								
LEV	-0.008	1.00							
OWN	0.026	-0.039	1.00						
BOD	0.028	0.005	-0.039	1.00					
ECO	0.169	0.085	0.025	-0.007	1.00				
SOC	0.201	0.008	0.034	0.028	0.448	1.00			
ENV	0.163	0.021	0.042	0.052	0.402	0.743	1.00		
EPS	0.025	-0.011	0.008	0.007	0.052	-0.036	-0.041	1.00	
ROE	0.109	-0.222	0.071	-0.013	-0.009	0.051	0.029	0.062	1.00

ตารางที่ 9 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรอิสระ ปี พ.ศ. 2559 – 2561

ตัวแปร/ตัวชี้วัด	Tolerance	VIF	Eigenvalue	Condition Index
SIZE	0.998	1.002	0.973	1.965
LEV	0.998	1.002	0.162	4.815
OWN	0.996	1.004	0.084	6.667
BOD	0.998	1.002	0.025	12.234
ECO	0.788	1.268	0.451	2.650
SOC	0.421	2.377	0.235	3.673
ENV	0.442	2.265	0.145	4.678

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เกณฑ์ในการวัดว่าตัวแปรอิสระแต่ละคู่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุหรือไม่ ให้ดูที่ค่า Tolerance ควรมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ควรมีค่าน้อยกว่า 10 (Hair et al., 2006) Condition Index ควรมีค่าน้อยกว่า 30 และหาก Condition Index มีค่ามากกว่า 30 ให้พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระควรมีค่าน้อยกว่า 0.80 (Hair et al., 1998, Hair et al., 2006) โดยข้อมูลในปี พ.ศ. 2559 - 2561 พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมี Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 โดยมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าน้อยกว่า 10 ขณะเดียวกันค่า Condition Index ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่า 30 จึงสรุปว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุสามารถนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เพื่อพยากรณ์คุณลักษณะบริษัท

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตาม การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2559 - 2561

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านเศรษฐกิจ		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	0.016	0.169	0.000**
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.002	0.087	0.019*
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.000	0.024	0.520
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-0.027	-0.011	0.763

$$R = 0.192 \quad R^2 = 0.037 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.031 \quad SE_{est} = 0.269 \quad F = 0.000$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะบริษัท ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ได้ร้อยละ 3.10 (Adjusted $R^2 = 0.031$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านคุณลักษณะบริษัทพบว่า ตัวแปรด้านขนาดของบริษัท และ สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.000 และ 0.019 ตามลำดับ โดยด้านขนาดของบริษัท และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ได้ร้อยละ 16.90 และ 8.70 ตามลำดับ และการศึกษาครั้งนี้พบว่าด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระและด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้นไม่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับ ตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม ปี พ.ศ. 2559 - 2561

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านสังคม		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	0.019	0.200	0.000**
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.000	0.011	0.765
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.000	0.030	0.420
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.058	0.024	0.524

$$R = 0.205 \quad R^2 = 0.042 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.036 \quad SE_{est} = 0.26997 \quad F = 0.000$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะบริษัท ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ

เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคมได้ร้อยละ 3.60 ($\text{Adjusted } R^2 = 0.036$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัท พบว่าตัวแปรด้านขนาดของบริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.000 โดยขนาดของบริษัทสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคมเท่ากับร้อยละ 20.00 และการศึกษาครั้งนี้พบว่า ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัท กับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2559 - 2561

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านสิ่งแวดล้อม		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	0.014	0.161	0.000**
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.000	0.024	0.525
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.001	0.041	0.276
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.110	0.049	0.184

$$R = 0.176 \quad R^2 = 0.031 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.025 \quad SE_{est} = 0.24463 \quad F = 0.000$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือจากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท

ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ได้ร้อยละ 2.50 (Adjusted R² = 0.025)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัท พบว่าตัวแปรด้านขนาดของบริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.000 โดยด้านขนาดของบริษัทสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ได้ร้อยละ 16.10 และการศึกษาครั้งนี้พบว่า ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามเป็นมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2559 - 2561

คุณลักษณะบริษัท	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	0.174	0.025	0.511
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-0.016	-0.011	0.771
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.008	0.007	0.845
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	1.268	0.007	0.854

$$R = 0.029 \quad R^2 = 0.001 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.005 \quad SE_{est} = 20.47769 \quad F = 0.962$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่า

กิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับ ตัวแปรตามเป็นมูลค่ากิจการ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2559 - 2561

คุณลักษณะบริษัท	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	1.102	0.106	0.004**
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-0.462	-0.218	0.000**
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.098	0.059	0.104
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-3.293	-0.012	0.739

$$R = 0.254 \quad R^2 = 0.064 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.059 \quad SE_{est} = 29.29826 \quad F = 0.000$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัจจัยปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ นัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ด้าน ขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้าน สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลง ของมูลค่ากิจการ ด้านมุมมองภายใน อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ได้ร้อยละ 5.90 (Adjusted $R^2 = 0.059$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัท พบว่าตัวแปรด้านขนาดของบริษัทและ สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของ มูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.001

ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.004 และ 0.000 โดยคุณลักษณะบริษัทในด้านขนาดของบริษัทสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 10.60 และด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม สามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงในทิศทางลบของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 2.18 ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบว่าด้านของคุณลักษณะบริษัท ได้แก่ ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามด้านมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก อัตรากำไรสุทธิต่อหุ้น ในปี พ.ศ. 2559 - 2561

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	6.634	0.089	0.036*
ด้านสังคม (SOC)	-3.121	-0.042	0.468
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	-3.764	-0.046	0.419

$$R = 0.089 \quad R^2 = 0.008 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.004 \quad SE_{est} = 20.39019 \quad F = 0.130$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 15 พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นได้ร้อยละ 4.00 (Adjusted R² = 0.004)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัทพบว่าตัวแปรด้านเศรษฐกิจ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.036 โดยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นได้ร้อยละ 8.90 การศึกษาครั้งนี้พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2559-2561

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	-4.290	-0.039	0.360
ด้านสังคม (SOC)	-8.475	0.077	0.184
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	-1.502	-0.012	0.828

$$R = 0.062 \quad R^2 = 0.004 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.000 \quad SE_{est} = 30.21022 \quad F = 0.432$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 16 พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนาของตัวแปรในการศึกษาวิจัย รอบระยะเวลาบัญชี ในปี พ.ศ. 2559 – 2561

ตัวแปร	ต่ำสุด			สูงสุด			ค่าเฉลี่ย			ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
	2559	2560	2561	2559	2560	2561	2559	2560	2561	2559	2560	2561
คุณลักษณะบริษัท (n=236)												
ขนาดของบริษัท (SIZE)	8.51	1.84	2.25	12.46	6.48	6.50	9.85	3.89	3.90	0.76	0.79	0.76
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-3.17	-2.35	-11.66	26.54	37.09	17.51	1.70	3.21	1.46	3.05	24.41	2.49
โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.00	0.00	13.74	93.08	50.00	100.00	61.35	62.75	58.06	23.74	44.86	17.83
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.00	0.00	0.00	0.83	0.81	0.71	0.39	0.40	0.39	0.12	0.11	0.10
รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (n=236)												
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	0.01	0.00	0.00	1.00	1.00	0.80	0.40	0.75	0.15	0.27	1.95	0.09
ด้านสังคม (SOC)	0.01	0.02	0.02	1.00	1.00	1.00	0.33	0.32	0.21	0.30	0.30	0.16
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	0.01	0.01	0.08	1.00	1.00	1.00	0.28	0.29	0.18	0.29	0.26	0.11
มูลค่ากิจการ (n=236)												
มุมมองภายใน (ROE)	-97.90	-6.22	-0.15	98.68	46.94	18.02	3.39	4.11	1.57	11.98	31.39	2.89
มุมมองภายนอก (EPS)	10.73	-238.66	-9.07	96.00	69.29	28.46	9.28	6.09	10.33	16.72	25.90	6.22

จากตารางที่ 17 แสดงการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามกรอบแนวคิดการวิจัย (ภาพประกอบที่ 2 และภาพประกอบที่ 3) ซึ่งเกิดขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 เพื่อศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ด้านคุณลักษณะบริษัท ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย ขนาดของบริษัท สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านขนาดของบริษัท ผู้วิจัยศึกษาจากสินทรัพย์รวมของบริษัท พบว่ามีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.89 - 9.85 ตลอดทั้ง 3 ปีที่ทำการศึกษานขนาดของบริษัทต่ำที่สุดในปีพ.ศ. 2560 ร้อยละ 1.84 และมีขนาดของบริษัทสูงสุดร้อยละ 12.46 ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.46 - 3.21 ตลอดทั้ง 3 ปีที่ทำการศึกษา และพบว่าสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมในระดับที่ต่ำสุดคือ ร้อยละ -2.35 ในขณะที่ปีพ.ศ. 2560 สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีค่าสูงสุดร้อยละ 37.09 ซึ่งแตกต่างกันทั้ง 3 ปี ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น ผู้วิจัยศึกษาจากจำนวนของหุ้นผู้ถือหุ้น 5 อันดับแรก พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 58.06 - 62.75 และพบว่าโครงสร้างของผู้ถือหุ้นมีค่าต่ำที่สุดคือ ไม่มีผู้ถือหุ้น ในช่วงปีพ.ศ. 2559 - 2560 โดยโครงสร้างของผู้ถือหุ้นสูงที่สุดในปีพ.ศ. 2560 ร้อยละ 100 ด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ผู้วิจัยศึกษาจากจำนวนของกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.39 - 0.40 ตลอดทั้ง 3 ปีที่ทำการศึกษาและพบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีค่าที่ต่ำสุดคือ ไม่มีกรรมการอิสระ ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาในขณะที่ปีพ.ศ. 2559 สัดส่วนกรรมการอิสระในระดับสูงที่สุดร้อยละ 0.83

ด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งด้านเศรษฐกิจพบว่า มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.15 - 0.75 ในขณะที่ด้านเศรษฐกิจต่ำที่สุดในปีพ.ศ. 2560 - 2561 คือ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท และมีค่าสูงที่สุดในปีพ.ศ. 2559 - 2560 คือร้อยละ 1.00 ในส่วนด้านสังคมพบว่า มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.21 - 0.33 ในขณะที่ด้านสังคมมีอัตราต่ำที่สุดร้อยละ 0.01 ค่าสูงที่สุดในปีพ.ศ. 2559 - 2561 ร้อยละ 1.00 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่ามีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.18 - 0.29 ขณะที่ด้านสิ่งแวดล้อมมีอัตราต่ำที่สุดร้อยละ 0.01 ในช่วงปีพ.ศ. 2559 - 2561 ร้อยละ 1.00 ที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ด้านมูลค่ากิจการ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย มูลค่ากิจการ มุมมองภายใน (ROE) และมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก (EPS) จากการศึกษาพบว่ามูลค่ากิจการนั้น มุมมองภายใน (ROE) โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.57-3.39 มีค่าต่ำที่สุดในปี พ.ศ. 2560 ร้อยละ -97.90

และค่าสูงที่สุดในปีพ.ศ. 2559 ร้อยละ 98.68 ด้านมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก (EPS) พบว่าค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 6.09 -10.33 ค่าต่ำที่สุดในปี พ.ศ. 2560 ร้อยละ -238.66 และค่าสูงที่สุดร้อยละ 96 ซึ่งมูลค่ากิจการทั้งมุมมองภายในและภายนอกมีความแตกต่างกัน

ผลการตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ของตัวแปรในการศึกษาวิจัย ปี พ.ศ. 2559

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix) ปี พ.ศ. 2559

ตัวแปร	SIZE	LEV	OWN	BOD	ECO	SOC	ENV	EPS	ROE
SIZE	1.00								
LEV	0.309	1.00							
OWN	0.011	-0.76	1.00						
BOD	0.148	-0.031	-0.137	1.00					
ECO	-0.050	-0.064	0.188	0.051	1.00				
SOC	-0.223	-0.055	0.073	0.042	0.240	1.00			
ENV	-0.218	0.018	0.075	0.05	0.214	0.778	1.00		
EPS	0.093	-0.061	-0.009	0.067	-0.064	-0.071	-0.120	1.00	
ROE	0.168	0.004	0.081	-0.056	-0.084	-0.034	-0.029	0.225	1.00

ตารางที่ 19 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรอิสระ ปี พ.ศ. 2559

ตัวแปร/ตัวชี้วัด	Tolerance	VIF	Eigenvalue	Condition Index
SIZE	0.876	1.142	0.718	2.394
LEV	0.890	1.124	0.125	5.733
OWN	0.971	1.030	0.043	9.816
BOD	0.950	1.053	0.003	39.390
ECO	0.941	1.063	0.459	2.667
SOC	0.389	2.572	0.171	4.371
ENV	0.394	2.541	0.106	5.559

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเกณฑ์ในการวัดว่าตัวแปรอิสระแต่ละคู่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุหรือไม่ ให้ดูที่ค่า Tolerance ควรมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ควรมีค่าน้อยกว่า 10 (Hair et al., 2006) Condition Index ควรมีค่าน้อยกว่า 30 และหาก Condition Index มีค่ามากกว่า 30 ให้พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระควรมีค่าน้อยกว่า 0.80 (Hair et al., 1998, Hair et al., 2006)

โดยข้อมูลในปี พ.ศ. 2559 พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมี Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 โดยมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าน้อยกว่า 10 ขณะเดียวกันค่า Condition Index ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่า 30 จึงสรุปว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุ สามารถนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เพื่อพยากรณ์คุณลักษณะบริษัทได้ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัท กับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2559

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านเศรษฐกิจ		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	-0.020	-0.056	0.113
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-0.003	-0.029	0.419
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.002	0.198	0.671
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.192	0.085	0.003**

$$R = 0.215 \quad R^2 = 0.046 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.030 \quad SE_{est} = 0.265 \quad F = 0.027$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 20 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ได้ร้อยละ 3.00 (Adjusted $R^2 = 0.030$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัทพบว่า ตัวแปรด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.003 โดยสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ได้ร้อยละ 8.50 และการศึกษาครั้งนี้พบว่าด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้นไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัท กับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม ปี พ.ศ. 2559

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านสังคม		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	-0.099	-0.247	0.000**
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.003	0.031	0.644
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.001	0.091	0.160
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.232	0.092	0.160

$$R = 0.253 \quad R^2 = 0.064 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.048 \quad SE_{est} = 0.294 \quad F = 0.004$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 21 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือจากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัทได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคมได้ร้อยละ 4.80 (Adjusted $R^2 = 0.048$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัท พบว่าตัวแปรด้านขนาดของบริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.000 โดยขนาดของบริษัทสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงเชิงลบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคมได้เท่ากับ 24.70 และการศึกษาครั้งนี้พบว่า ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2559

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านสิ่งแวดล้อม		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	-0.103	-0.271	0.000**
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.011	0.113	0.094
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.001	0.102	0.113
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.264	0.111	0.089

$$R = 0.273 \quad R^2 = 0.075 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.059 \quad SE_{est} = 0.277 \quad F = 0.001$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 22 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ขนาดของบริษัท สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ได้ร้อยละ 5.90 (Adjusted $R^2 = 0.059$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัท พบว่าตัวแปรด้านขนาดของบริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.000 โดยขนาดของบริษัทสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงเชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ได้ร้อยละ -27.10 และการศึกษาครั้งนี้พบว่า ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามเป็นมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2559

คุณลักษณะบริษัท	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	1.854	0.117	0.095
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-0.380	-0.097	0.163
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	-0.006	-0.011	0.822
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	4.532	0.045	0.498

$$R = 0.141 \quad R^2 = 0.020 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.003 \quad SE_{est} = 11.95875 \quad F = 0.321$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 23 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ไม่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามเป็นมูลค่ากิจการ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2559

คุณลักษณะบริษัท	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	4.324	0.195	0.005*
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-0.299	-0.054	0.426
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.045	0.064	0.331
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-10.814	-0.078	0.242

$$R = 0.205 \quad R^2 = 0.042 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.025 \quad SE_{est} = 16.505592 \quad F = 0.041$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 24 พบว่า ปัจจัยปัจจัยด้านคุณลักษณะของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ ด้านมุมมองภายใน อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 2.50 (Adjusted $R^2 = 0.025$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัท พบว่าตัวแปรด้านขนาดของบริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.005 โดยคุณลักษณะบริษัท ในด้านขนาดของบริษัทสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 19.50 การศึกษาครั้งนี้พบว่า คุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม

ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพราะ มีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS) ปี พ.ศ. 2559

การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคม	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนกำไรต่อหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	-1.991	-0.045	0.505
ด้านสังคม (SOC)	2.538	0.064	0.541
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	-6.691	-0.160	0.125

$$R = 0.132 \quad R^2 = 0.017 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.005 \quad SE_{est} = 11.949 \quad F = 0.253$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 25 พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมเมื่อทำการ วิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผล กระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น เพราะมี ระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2559

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	-5.001	-0.081	0.234
ด้านสังคม (SOC)	-0.827	-0.015	0.887
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	-0.006	0.000	0.999

$$R = 0.085 \quad R^2 = 0.007 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.006 \quad SE_{est} = 16.766 \quad F = 0.637$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 26 พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ผลการตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ของตัวแปรในการศึกษาวิจัย ปี พ.ศ. 2560

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix) ปี พ.ศ. 2560

ตัวแปร	SIZE	LEV	OWN	BOD	ECO	SOC	ENV	EPS	ROE
SIZE	1								
LEV	0.008	1							
OWN	0.178**	-0.019	1						
BOD	0.139*	0.007	0.033	1					
ECO	0.029	0.003	-0.076	-0.018	1				
SOC	-0.031	-0.004	-0.030	0.045	0.031	1			
ENV	-0.053	0.010	0.119	0.120	0.082	0.616**	1		
EPS	0.063	-0.012	0.019	-0.130	0.135*	-0.061	-0.046	1	
ROE	0.179**	-0.444**	0.026	-0.220	0.089	0.051	-0.018	0.040	1

ตารางที่ 28 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรอิสระ ปี พ.ศ. 2560

ตัวแปร/ตัวชี้วัด	Tolerance	VIF	Eigenvalue	Condition Index
SIZE	0.950	1.052	0.979	1.941
LEV	0.999	1.001	0.266	3.725
OWN	0.968	1.033	0.050	8.612
BOD	0.980	1.020	0.018	14.204
ECO	0.993	1.007	0.828	1.811
SOC	0.620	1.614	0.283	3.099
ENV	0.616	1.623	0.172	3.969

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เกณฑ์ในการวัดว่าตัวแปรอิสระแต่ละคู่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุหรือไม่ ให้ดูที่ค่า Tolerance ควรมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ควรมีค่าน้อยกว่า 10 (Hair et al., 2006) Condition

Index ควรมีค่าน้อยกว่า 30 และหาก Condition Index มีค่ามากกว่า 30 ให้พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระควรมีค่าน้อยกว่า 0.8 (Hair et al., 1998, Hair et al., 2006)

โดยข้อมูลในปี พ.ศ. 2560 พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมี Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 โดยมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าน้อยกว่า 10 ขณะเดียวกันค่า Condition Index ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่า 30 จึงสรุปว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และไม่มีภาวะร่วมเส้นตรง พหุ สามารถนำมาวิเคราะห์หาการส่งผลกระทบต่อพยากรณ์คุณลักษณะบริษัท ได้ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 29 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ (ECO) ปี พ.ศ. 2560

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านเศรษฐกิจ		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	0.118	0.047	0.481
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.000	0.001	0.984
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	-0.004	-0.084	0.209
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-0.392	-0.022	0.738

$$R = 0.091 \quad R^2 = 0.008 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.009 \quad SE_{est} = 1.96332 \quad F = 0.752$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 29 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 30 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับ
ตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม (SOC) ปี พ.ศ. 2560

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านสังคม		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	-0.012	-0.033	0.623
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-5.140	-0.004	0.949
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.000	-0.026	0.698
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.136	0.051	0.446

$$R = 0.064 \quad R^2 = 0.004 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.013 \quad SE_{\text{est}} = 0.298 \quad F = 0.917$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 30 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (*P-value*) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (*P-value* < 0.05)

ตารางที่ 31 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม (ENV) ปี พ.ศ. 2560

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม: ด้านสิ่งแวดล้อม		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	-0.031	-0.095	0.154
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.000	0.012	0.850
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.001	0.132	0.046*
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.298	0.129	0.050*

$$R = 0.191 \quad R^2 = 0.036 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.020 \quad SE_{est} = 0.253 \quad F = 0.073$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 31 พบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะของบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ ($Sig < 0.01$) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ($P\text{-value} < 0.01$) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัทด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมได้ร้อยละ 20.00 ($\text{Adjusted } R^2 = 0.020$)

เมื่อทำการวิเคราะห์คุณลักษณะของบริษัทพบว่า ตัวแปรด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และตัวแปรด้านสัดส่วนสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.046 และ 0.050 ตามลำดับ โดยคุณลักษณะบริษัท ได้แก่ ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้นและด้านสัดส่วนสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ สามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมได้ร้อยละ 13.20 และ 12.90 ตามลำดับ และการศึกษาครั้งนี้พบว่าด้านของคุณลักษณะบริษัทด้านขนาดของบริษัท และด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูล

ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (*P-value*) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (*P-value* < 0.05)

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2560

คุณลักษณะบริษัท	มูลค่ากิจการ: ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	2.591	0.065	0.335
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-0.015	-0.012	0.856
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.005	0.008	0.907
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-6.402	-0.023	0.734

$$R = 0.068 \quad R^2 = 0.005 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.013 \quad SE_{est} = 31.589 \quad F = 0.896$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 32 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (*P-value*) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (*P-value* < 0.05)

ตารางที่ 33 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระด้านคุณลักษณะบริษัทกับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2560

คุณลักษณะบริษัท	มูลค่ากิจการ: ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	6.300	0.192	0.001**
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	-0.472	-0.445	0.000**
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	-0.009	-0.015	0.792
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-10.667	-0.045	0.436

$R = 0.482$ $R^2 = 0.233$ Adjusted $R^2 = 0.219$ $SE_{est} = 22.881$ $F = 0.000$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 33 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 21.90 (Adjusted $R^2 = 0.219$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัท พบว่าตัวแปรด้านขนาดของบริษัท และตัวแปรด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.001 และ 0.000 ตามลำดับโดยคุณลักษณะบริษัท ได้แก่ด้านขนาดของบริษัท และด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 19.20 และ -44.50 ตามลำดับ และการศึกษาครั้งนี้พบว่า คุณลักษณะบริษัทด้านโครงสร้าง

ของผู้ถือหุ้น และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 34 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2560

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	มูลค่ากิจการ: ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	2.224	0.138	0.035
ด้านสังคม (SOC)	-5.070	-0.048	0.562
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	-3.413	-0.028	0.737

$$R = 0.151 \quad R^2 = 0.023 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.010 \quad SE_{est} = 31.232 \quad F = 0.147$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 34 พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 35 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2560

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	มูลค่ากิจการ: ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	1.234	0.093	0.156
ด้านสังคม (SOC)	9.031	0.103	0.213
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	-9.032	-0.089	0.285

$$R = 0.123 \quad R^2 = 0.015 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.002 \quad SE_{est} = 25.864 \quad F = 0.313$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 35 พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ผลการตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์ของตัวแปรในการศึกษาวิจัย

ตารางที่ 36 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlation Matrix) ปี พ.ศ. 2561

ตัวแปร	SIZE	LEV	OWN	BOD	ECO	SOC	ENV	EPS	ROE
SIZE	1.00								
LEV	0.351	1.00							
OWN	0.018	-0.065	1.00						
BOD	0.187	0.036	-0.123	1.00					
ECO	-0.013	-0.007	0.102	-0.026	1.00				
SOC	0.042	0.051	0.073	0.030	0.001	1.00			
ENV	-0.070	0.022	-0.034	-0.071	0.078	0.178	1.00		
EPS	0.244	0.096	0.056	0.004	0.145	0.002	-0.150	1.00	
ROE	0.076	0.107	-0.014	-0.001	-0.095	0.158	0.005	0.156	1.00

ตารางที่ 37 การตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ ตัวแปรอิสระ ปี พ.ศ. 2561

ตัวแปร/ตัวชี้วัด	Tolerance	VIF	Eigenvalue	Condition Index
SIZE	0.843	1.187	0.683	2.473
LEV	0.870	1.049	0.086	6.955
OWN	0.977	1.024	0.036	10.770
BOD	0.948	1.055	0.014	17.156
ECO	0.994	1.006	0.321	3.222
SOC	0.968	1.033	0.242	3.710
ENV	0.962	1.039	0.099	5.801

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเกณฑ์ในการวัดว่าตัวแปรอิสระแต่ละคู่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุหรือไม่ ให้ดูที่ค่า Tolerance ควรมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ควรมีค่าน้อยกว่า 10 (Hair et al., 2006) Condition Index ควรมีค่าน้อยกว่า 30 และหาก Condition Index มีค่ามากกว่า 30 ให้พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระควรมีค่าน้อยกว่า 0.8 (Hair et al., 1998, Hair et al., 2006)

โดยข้อมูลในปี พ.ศ. 2561 พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมี Tolerance ไม่เข้าใกล้ 0 โดยมีค่ามากกว่า 0.1 ค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าน้อยกว่า 10 ขณะเดียวกันค่า Condition Index ส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่า 30 จึงสรุปว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และไม่มีภาวะร่วมเส้นตรง พหุ สามารถนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เพื่อพยากรณ์คุณลักษณะบริษัทได้ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 38 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัท กับตัวแปรตามเป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2561

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านเศรษฐกิจ		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	-0.002	-0.014	0.842
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.000	0.005	0.944
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.000	0.101	0.129
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-0.009	-0.011	0.870

$$R = 0.103 \quad R^2 = 0.011 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.006 \quad SE_{est} = 0.087 \quad F = 0.647$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 38 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัท กับตัวแปรตามเป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม ปี พ.ศ. 2561

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม :ด้านสังคม		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	0.004	0.018	0.811
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.003	0.049	0.490
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.001	0.080	0.229
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	0.054	0.035	0.602

$$R = 0.100 \quad R^2 = 0.010 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.007 \quad SE_{est} = 0.161 \quad F = 0.673$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 39 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 40 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัท กับตัวแปรตามเป็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2561

คุณลักษณะบริษัท	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม : ด้านสิ่งแวดล้อม		P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	-0.011	-0.075	0.295
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.002	0.048	0.493
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.000	-0.037	0.573
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-0.069	-0.063	0.348

$$R = 0.110 \quad R^2 = 0.012 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.005 \quad SE_{est} = 0.114 \quad F = 0.589$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 40 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้นและด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 41 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัท กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปี พ.ศ. 2561

คุณลักษณะบริษัท	มูลค่ากิจการ :		P-value
	ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น		
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	0.932	0.245	0.000**
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.017	0.014	0.833
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	0.008	0.048	0.456
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-1.011	-1.037	0.577

$$R = 0.253 \quad R^2 = 0.064 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.048 \quad SE_{est} = 2.816 \quad F = 0.004$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 41 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของบริษัทมีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษานี้จึงสามารถอธิบายได้ว่าคุณลักษณะของบริษัท ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้นและด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ได้ร้อยละ 4.80 (Adjusted $R^2 = 0.048$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของคุณลักษณะบริษัทพบว่า ตัวแปรด้านขนาดของบริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.000 โดยขนาดของบริษัทสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายในด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นได้ร้อยละ 24.50 และการศึกษาครั้งนี้พบว่าด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น ไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายในด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 42 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของบริษัท กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2561

คุณลักษณะบริษัท	มูลค่ากิจการ : อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	
ขนาดของบริษัท (SIZE)	0.390	0.048	0.505
สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (LEV)	0.225	0.090	0.200
โครงสร้างของผู้ถือหุ้น (OWN)	-0.004	-0.011	0.867
สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ (BOD)	-0.875	-0.015	0.827

$$R = 0.116 \quad R^2 = 0.013 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.004 \quad SE_{est} = 6.231 \quad F = 0.535$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 42 พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทเมื่อทำการวิเคราะห์ครั้งนี้ไม่พบว่าตัวแปรอิสระ ได้แก่ ด้านขนาดของบริษัท ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้น และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 43 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ปีพ.ศ. 2561

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	มูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	5.277	0.158	0.015*
ด้านสังคม (SOC)	0.572	0.032	0.626
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	-4.261	-0.168	0.011*

$$R = 0.219 \quad R^2 = 0.048 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.036 \quad SE_{est} = 2.834 \quad F = 0.010$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 43 พบว่า ปัจจัยปัจจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นได้ร้อยละ -3.60 (Adjusted $R^2 = -0.036$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม บริษัทพบว่า ตัวแปรด้านเศรษฐกิจและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.015 และ 0.011 ตามลำดับ โดยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจและตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นได้ร้อยละ 15.80 และ -16.80 ตามลำดับ และการศึกษาครั้งนี้พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคมไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 44 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม กับตัวแปรตามมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ปี พ.ศ. 2561

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม	มูลค่ากิจการ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น		P-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน	
ด้านเศรษฐกิจ (ECO)	-6.744	-0.094	0.150
ด้านสังคม (SOC)	6.251	0.161	0.015*
ด้านสิ่งแวดล้อม (ENV)	-0.902	-0.016	0.802

$$R = 0.185 \quad R^2 = 0.034 \quad \text{Adjusted } R^2 = -0.022 \quad SE_{est} = 6.152 \quad F = 0.044$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 44 พบว่า ปัจจัยปัจจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (Sig < 0.01) ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.01) นั่นคือ จากผลการศึกษาจึงสามารถอธิบายได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อวิเคราะห์ในครั้งเดียวกันสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 2.20 (Adjusted $R^2 = 0.022$)

เมื่อทำการวิเคราะห์ด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมพบว่าตัวแปรด้านสังคมมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายในด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.015 โดยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในด้านสังคมสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นได้ร้อยละ 16.10 และการศึกษาครั้งนี้พบว่าด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของมูลค่ากิจการมุมมองภายในด้าน

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เพราะมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (P-value < 0.05)

ตารางที่ 45 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน รอบระยะเวลาบัญชี ปี พ.ศ. 2559 – 2561

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน		
	2559	2560	2561
H1 : ลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย			
H1.1 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ	ยอมรับ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
H1.2 ขนาดบริษัทมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสังคม	ยอมรับ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
H1.3 ขนาดบริษัทมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม	ยอมรับ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
H1.4 โครงสร้างผู้ถือหุ้นมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม	ปฏิเสธ	ยอมรับ	ปฏิเสธ
H1.5 สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม	ปฏิเสธ	ยอมรับ	ปฏิเสธ
H2 : คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย			
H2.1 ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัท ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ยอมรับ
H2.2 สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ยอมรับ	ยอมรับ	ปฏิเสธ

ตารางที่ 45 (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน		
	2559	2560	2561
H2.3 โครงสร้างของผู้ถือหุ้นส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัท ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ยอมรับ	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
H2.4 ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัท ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ปฏิเสธ	ยอมรับ	ปฏิเสธ
H3 : การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย			
H3.1 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ยอมรับ
H3.2 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ยอมรับ
H3.3 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคม ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ	ยอมรับ

จากตารางที่ 45 ผลการทดสอบสมมติฐานในภาพรวม พบว่า ในปีพ.ศ. 2559 คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม แต่ในช่วงปีพ.ศ. 2560 – 2561 นั้น คุณลักษณะบริษัทไม่ส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นในปีพ.ศ. 2561 โดยในปีพ.ศ. 2559 – 2560 คุณลักษณะบริษัทไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในปีพ.ศ. 2559 – 2560 โดยในปีพ.ศ. 2561 คุณลักษณะบริษัทไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่

ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) ในปีพ.ศ. 2559 – 2560 โดยในปีพ.ศ. 2561 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ในปีพ.ศ. 2559 – 2560 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แต่ในปีพ.ศ. 2561 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

สรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งผลการศึกษการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 236 บริษัท พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และยังส่งผลกระทบต่อมูลค่าของกิจการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. การอภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ คือ

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการในภาพรวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการในรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ดังนั้น เพื่อให้ได้คำตอบในงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงสรุปผลการศึกษาเบื้องต้นได้ดังนี้

ด้านคุณลักษณะบริษัท ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย ขนาดของบริษัท สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านขนาดของบริษัท ผู้วิจัยศึกษาจากสินทรัพย์รวมของบริษัท พบว่ามีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 3.89 - 9.85 ตลอดทั้ง 3 ปีที่ทำการศึกษขนาดของบริษัทต่ำที่สุดในปี พ.ศ. 2560 ร้อยละ 1.84 และมีขนาดของบริษัทสูงสุดร้อยละ 12.46 ด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.46 - 3.21 ตลอดทั้ง 3 ปีที่ทำการศึกษา และพบว่าสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมในระดับที่ต่ำสุด คือ

ร้อยละ -2.35 ในขณะที่ปี พ.ศ. 2560 สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมมีค่าสูงสุดร้อยละ 37.09 ซึ่งแตกต่างกันทั้ง 3 ปี ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้นผู้วิจัยศึกษาจากจำนวนของผู้ถือหุ้น 5 อันดับแรก พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 58.06 - 62.75 และพบว่าโครงสร้างของผู้ถือหุ้นมีค่าต่ำที่สุดคือ ไม่มีผู้ถือหุ้น ในช่วงปีพ.ศ. 2559 - 2560 โดยโครงสร้างของผู้ถือหุ้นสูงที่สุดในปี พ.ศ. 2560 ร้อยละ 100 ด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ผู้วิจัยศึกษาจากจำนวนของกรรมการอิสระต่อคณะกรรมการทั้งหมด พบว่ามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.39 - 0.40 ตลอดทั้ง 3 ปีที่ทำการศึกษาและพบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีค่าที่ต่ำสุดคือ ไม่มีกรรมการอิสระ ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาในขณะที่ปี พ.ศ. 2559 สัดส่วนกรรมการอิสระในระดับสูงที่สุดร้อยละ 0.83

ด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษา ประกอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งด้านเศรษฐกิจพบว่า มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.15 - 0.75 ในขณะที่ด้านเศรษฐกิจต่ำที่สุดในปี พ.ศ. 2560 - 2561 คือ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมีค่าสูงที่สุดในปี พ.ศ. 2559 - 2560 คือร้อยละ 1.00 ในส่วนด้านสังคมพบว่า มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.21 - 0.33 ในขณะที่ด้านสังคมมีอัตราต่ำที่สุดร้อยละ 0.01 ค่าสูงที่สุดในปี พ.ศ. 2559 ในปี พ.ศ. 2560 ร้อยละ 1.00 ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่ามีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.17 - 0.29 ในขณะที่ด้านสิ่งแวดล้อมมีอัตราต่ำที่สุดร้อยละ 0.01 ในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2560 และค่าสูงที่สุดในปี พ.ศ. 2559 ร้อยละ 1.00 ในปี พ.ศ. 2560 - 2561 ร้อยละ 1.00 ที่ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ด้านมูลค่ากิจการ ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรในการศึกษาประกอบด้วย มูลค่ากิจการมุมมองภายใน (ROE) และมูลค่ากิจการมุมมองภายใน (EPS) จากการศึกษาพบว่ามูลค่ากิจการนั้น มุมมองภายใน อัตราส่วนผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.57 - 3.39 ค่าต่ำที่สุดร้อยละ -10.73 ค่าสูงที่สุดร้อยละ 46.94 ด้านกิจการมุมมองภายนอก อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) พบว่ามีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 6.09 - 10.33 ค่าต่ำที่สุดร้อยละ -238.66 ค่าสูงที่สุดร้อยละ 96 ซึ่งมูลค่ากิจการทั้งมุมมองภายในและภายนอกมีความแตกต่างกัน

ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบในงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการในภาพรวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะบริษัท ด้านขนาดของบริษัท มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะบริษัท ส่วนของด้านขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายในด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและคุณลักษณะบริษัท ส่วนของด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

สมมติฐานที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น

2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของคุณลักษณะบริษัทที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และมูลค่ากิจการในรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจากวัตถุประสงค์ดังกล่าว สรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในปี 2559 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะบริษัทด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ คุณลักษณะบริษัทด้านขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และในปี 2560 และ 2561 นั้นพบว่าลักษณะบริษัทนั้นไม่มีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าในปี 2560 คุณลักษณะบริษัทด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้นและด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม

สมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่าลักษณะบริษัทในปี 2559 และ 2560 มีผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นขณะที่ปี 2561 พบว่าลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าปี 2559 ลักษณะบริษัทด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมและโครงสร้างของผู้ถือหุ้นมีผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นปี 2560 พบว่าลักษณะบริษัทด้านขนาดของบริษัทและด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและปี 2561 พบว่าลักษณะบริษัทด้านขนาดบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น

สมมติฐานที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ในปี 2561 เพียงปีเดียวเท่านั้น ในขณะที่การศึกษาปี 2559 และ 2560 นั้นไม่พบว่าปัจจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัท เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าปี 2561 นั้น ปัจจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น ในขณะที่ปัจจัยด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

2. การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงพบว่า เมื่อบริษัทมีขนาด

แตกต่างกันจะส่งผลให้บริษัทมีการรายงานข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน โดยผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก (Phoprachak, et al., 2018, pp. 39-54; นิชวรรณ วิชัยดิษฐ, 2555, หน้า 112-113; อุภาวดี เนื่องวรรณะ, 2561) ในขณะที่การศึกษาสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านเศรษฐกิจ ที่พบว่า เมื่อบริษัทมีส่วนการถือหุ้นของกรรมการอิสระจะส่งผลให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่กลุ่มของผู้มีส่วนได้เสีย (दारार्दन โพธิ์ประจักษ์, 2560; กนกกาญจน์ มาละวรรณ, 2557, หน้า 54-57)

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะบริษัทมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในปี 2559 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะบริษัทด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ (दारार्दन โพธิ์ประจักษ์ และอุภาวดี เนื่องวรรณะ, 2562, หน้า 37-50) ที่พบว่าเมื่อบริษัทมีส่วนการถือหุ้นของกรรมการอิสระจะส่งผลให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่กลุ่มของผู้มีส่วนได้เสีย ในขณะที่การศึกษาคูณลักษณะบริษัทด้านขนาดของบริษัทมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับผลการศึกษา (Phoprachak, 2018, pp. 171-181; กนกกาญจน์ มาละวรรณ, 2557, หน้า 54-57; นิชวรรณ วิชัยดิษฐ, 2555, หน้า 112-113) ที่พบว่าเมื่อบริษัทมีขนาดแตกต่างกันจะส่งผลให้บริษัทมีการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน โดยผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีแนวโน้มในการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก ในปี 2560 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณลักษณะบริษัท ได้แก่ ด้านโครงสร้างของผู้ถือหุ้นและด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีผลกระทบต่อ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (दारार्दन โพธิ์ประจักษ์ และคณะ, 2561, หน้า 39-54; นวพร พงษ์ ตันทกุล, 2546) ที่พบว่าลักษณะการถือหุ้นแบบกระจุกตัวจะส่งผลให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้นกว่าบริษัทอื่น ๆ และหากบริษัทนั้นมีความเป็นอิสระสูงจะมีการนำเสนอข้อมูลต่อสาธารณะชนอย่างกว้างขวาง

สมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น รวมไปถึงพบว่า การที่บริษัทมีการระหนี้สินต่ำจะส่งผลต่อ

การเพิ่มขึ้นของมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Phoprachak, et al., 2018, pp. 39-54) ในขณะเดียวกันนั้น สัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายใน ด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่าเมื่อบริษัทมีภาระหนี้สินต่ำและมีการถือหุ้นแบบกระจุกตัวจะให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัททั่วไป จึงส่งผลให้บริษัทมีแนวโน้มมูลค่ากิจการสูงขึ้น (Phoprachak & Neungvanna, 2019, pp. 37-50; คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และคณะ, 2562, หน้า 85-98)

การศึกษาด้านลักษณะบริษัทที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทพบว่าในปี 2559 ลักษณะบริษัทด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม และโครงสร้างของผู้ถือหุ้นส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สอดคล้องกับผลการศึกษา (Neungvanna et al., 2019, pp. 152-162; คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และอุภาวดี เนื่องวรรณ, 2562, หน้า 37-50) ที่พบว่าเมื่อบริษัทมีภาระหนี้สินต่ำ และมีการถือหุ้นแบบกระจุกตัวจะให้ความสำคัญกับการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าบริษัททั่วไปจึงส่งผลให้บริษัทมีแนวโน้มมูลค่ากิจการสูงขึ้น ในขณะที่ปี 2560 พบว่าลักษณะบริษัทด้านขนาดของบริษัท และด้านสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Phoprachak, 2018, pp. 171-181) ที่พบว่าการที่บริษัทมีภาระหนี้สินต่ำ จะส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่ากิจการด้านอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และในปี 2561 พบว่าลักษณะบริษัทด้านขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Phoprachak, 2018, pp. 171-181) ที่พบว่าเมื่อบริษัทมีขนาดแตกต่างกันจะส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการแตกต่างกัน โดยผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีมูลค่ากิจการสูงกว่าบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก

สมมติฐานที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น รวมไปถึงพบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจะช่วยเพิ่มผลประกอบการให้กับบริษัท จึงทำให้มูลค่ากิจการของบริษัทเพิ่มขึ้นตามลำดับและบริษัทที่รายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเหมาะสมจะมีมูลค่ากิจการสูงกว่าบริษัททั่วไป (Phoprachak, 2018, pp. 171-181; Phoprachak & Neungvanna, 2019, pp. 37-50)

การศึกษาด้านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการของบริษัทด้าน

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้นในปี 2561 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (Neungvanna et al., 2019, pp. 313-320; Phoprachak, 2018, pp. 171-181; คารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ และอุภาวดี เนื่องวรรณะ, 2562, หน้า 37-50) ที่พบว่าการรายงานข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจะช่วยเพิ่มผลประกอบการให้กับบริษัท จึงทำให้มูลค่ากิจการของบริษัทเพิ่มขึ้นตามลำดับ และทำให้มีมูลค่ากิจการสูงกว่าบริษัททั่วไป

3. ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข้อมูลการวิจัยในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ปฏิบัติ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ต้องการให้ความสำคัญต่อการแสดงมูลค่ากิจการ ควรให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมเพราะปัจจัยคุณลักษณะบริษัท มูลค่ากิจการเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะนำไปปรับปรุงกับการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กรอบแนวความคิดนี้กับกลุ่มประชากรที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อื่น หรือกลุ่มประชากรอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อยืนยันผลการวิจัย

2.2 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กรอบแนวความคิดนี้และปรับเปลี่ยนการเก็บรวบรวมข้อมูลคุณลักษณะของบริษัทอย่างอื่นเช่น อายุของบริษัท การถือหุ้นโดยชาวต่างชาติ ประเภทผู้สอบบัญชี ประเภทอุตสาหกรรม เป็นต้น

2.3 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในช่วงเวลาที่เพิ่มขึ้นโดยใช้กรอบแนวความคิดนี้ เช่น การศึกษาในช่วงระยะเวลา 5 - 7 ปี เพื่อวัดผลความแตกต่างอย่างชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกกาญจน์ มาละวรรณ. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตมหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้านบริหารแห่งประเทศไทย. (2555). **แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแมจิกเพรสจำกัด.
- โกศล ดีศีลธรรม. (2554). **ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อผลิตภาพที่ยั่งยืน**. สืบค้นเข้าเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2559, จากเว็บไซต์: <http://thailandindustry.com/guru/view.php?id=14463&section=9&rcount=Y>
- คณะทำงานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน. (2551). **เข็มทิศธุรกิจเพื่อสังคม**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไอคอนพริ้นติ้ง.
- ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ. (2555). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดรรรัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2560). **ผลกระทบของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์, ปรัชญาคุณบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ดรรรัตน์ โพธิ์ประจักษ์ มนตรี ช่วยชู และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์. (2562). **คุณลักษณะบริษัทที่มีต่อมูลค่ากิจการผ่านการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วารสารธุรกิจปริทัศน์, 11(1), 85-98.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2559). **รายชื่อของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์**. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2559, จากเว็บไซต์: http://www.set.or.th/th/company/company_list.html
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2559). **SET AWARDS 2014**. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2559, จากเว็บไซต์: https://www.set.or.th/sustainable_dev/th/sr/sd/files/CSRAwards2014_v2.pdf
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลอิสระ: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นวพร พงษ์ต้นทกุล. (2546). โครงสร้างการเป็นเจ้าของและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนตรี ช่วยชู. (2539). การเสนอรูปแบบรายงานการบัญชีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์บัญชีคุณวุฒิบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรศักดิ์ ทูมมานนท์. (2543). **คุณรู้จัก Creative Accounting และคุณภาพกำไรแล้วหรือยัง.**
กรุงเทพฯ: ไอโอนิก อินเตอร์เทรค รีซอสเซส.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุดา สุวรรณภิรมย์, ชวลิต ประภวานนท์ และสมศักดิ์ วาณิช
ยากรณ์. (2543). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ซีรฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2551). ความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการบริษัทโครงสร้างผู้ถือหุ้นกับ
มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์. วารสารวิชาชีพบัญชี, 4(10), 28 – 41.
- อลิศรา ผลาวรรณ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูล
ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานัติ ลีมีคเดช. (2556). การส่งสัญญาณด้วยรางวัลความรับผิดชอบต่อสังคม: กรณีศึกษาของบริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจ, 36(139), 27 – 42.
- อุภาวดี เนื่องวรรณะ. (2561). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอิทธิพลต่อต้นทุน
เงินทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- CSR Club. (2552). เปิดตัว CSR Club พร้อมเผยแพร่ผลสำรวจความคิดเห็น ด้านความรับผิดชอบต่อ
สังคมของบริษัทจดทะเบียนในไทย. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2558, จากเว็บไซต์:
<http://www/thailca.com/images/stories/newsletter/tlca%203.2558.pdf>

BIBLIOGRAPHY

- Adams, A. Friesmand, S. and Simnett R. (2011). **The Journey Towards Integrative Reporting.** Accountant's Digest (May).
- Adelopo, I. (2010). **Voluntary Disclosure Practices among Listed Company in Nigeria.** Advances in Accounting, Incorporating Advances in International Accounting, 27(2011), pp. 338 - 345.
- Ali Uyar, Merve Kilic and Nizamettin Bayyurt (2013). **Association between Firm Characteristics and Corporate Voluntary Disclosure: Evidence from Turkish Listed Companies.** Intangible Capital, pp. 1080 - 1112.
- Alsaeed, K. (2006). **The Association Between Firm – Specific Characteristics and Disclosure: The Case of Saudi Arabia.** Managerial Auditing Journal, 21(5), pp. 476 - 496.
- Amir Barnea & Amir Rubin (2010). **Corporate Social Responsibility as a Conflict between Shareholders.** Journal of Business Ethics, 97, pp. 71 - 86.
- Antal, B., Dierkes, M., Macmillan, K. and Marz, L. (2002). **Corporate social reporting revisited.** Journal of General Management, 28(2), pp. 22 - 24.
- Brammer, S., Brooks, C. and Pavelin S., (2009). **The Stock Performance of America's 100 Best Corporate Citizen.** The Quarterly Review of Economics and Finance, 49, pp. 1065–1080.
- Brecchetti, L., Ciciretti, R., Hasan, I. and Kobeissi, N. (2012). **Corporate Social Responsibility and Shareholder's Value.** Journal of Business Research, 65(11), pp. 1628 - 1635.
- Brennan, M. J., & T. E. Copeland (1988). **Stock Splits, Stock Prices, and Transaction Costs.** Journal of Financial Economics, 22, pp. 83 - 101.
- Camfferman, K. & Cook, T. E. (2002). **An Analysis of Disclosure in the Annual Reports of U.K. and Dutch Companies.** Journal of International Accounting Research. 1, pp. 3 - 31.
- Carmelo Reverte (2008). **Determinants of Corporate Social Responsibility Disclosure Ratings by Spanish Listed Firms.** Journal of Business Ethics, 88(2), pp. 351 - 366.
- Cheng, W. L. & Ahmad J. (2010). **Incorporating Stakeholders Approach in Corporate Social Responsibility (CSR): A Case Study at Multinational Corporations (MNCs) in Penan g.** Social Responsibility journal, 6(4), pp. 593 - 610.

- Chih, H., Shen, and F. Kang, F. (2008). **Corporate Social Responsibility, Investor Protection, and Earning Management: Some International Evidence**. *Journal of Business Ethics*, 79, pp. 179 - 198.
- Chih-Wei Peng & Mei-Ling Yang (2014). **The Effect of Corporate Social Performance on Financial Performance: The Moderating Effect of Ownership Concentration**. Springer Science & Business Media, 123. pp. 171 - 182.
- Cooke, T. E. (1989). **Voluntary Corporate Disclosure by Swedish Companies**. *Journal of International Financial Management and Accounting*, 1(2), pp. 171 - 195.
- Coombs, W. T. & d Holladay, S. J. (2010). **Managing Corporate SocialResponsibility: A Communication Approach**. Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Cormier, D. and Magnan, M. (2003). **Environmental Reporting Management: a Continental European Perspective**. *Journal of Accounting and Public Policy*, 22, pp. 43 - 62.
- Cowen, S., Ferreri, L. & Parker, L. (1987). **The Impact of Corporate Characteristics on Social Responsibility Disclosure: A Typology and Frequency - Based Analysis**. *Accounting Organizations and Society*, 12, pp. 111 - 122.
- Craib Design and Communications and PriceWaterhouseCoopers. (2009). **CSR Trands 3**.
- Dane, M. Christensen (2016). **Corporate Accountability Reporting and High-Profile Misconduct**. *The Accounting Review*, 90(2), pp. 377 - 399.
- Dararat Phoprachak, Tharinee Pongsupatt, Sillapaporn Srijunpetch, Titaporn Sincharoonsak., Montree Chuayhoo and Suree Bosakoranut . (2018). **The Companies Characteristics that affect the Reporting of Corporate Social Responsibility and Firm Value of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand**. *Business Review Journal*, Vol.10 No.1, (pp.39-54). Thailand, 2018.
- Dararat Phoprachak. (2018). **Influence of Firm Size on Cost of Capital through Corporate Social Responsibility Disclosure of the Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand**. *PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research*, Vol.7 No.1, (pp.171 - 181). Kasetsart University Bangkok Thailand, 2018.
- Dhaliwal, D. O., Li, A. Tsang and Yang Y. (2011). **Voluntary Nonfinancial Disclosure and the Cost of Equity Capital: The Initiation of Corporate Social Responsibility Reporting**. *The Accounting Review*, 86 (1), pp.59 - 100.

- Dhaliwal, D., S. Radhakrishnan, A. Tsang and Yang Y. (2012). **Nonfinancial disclosure and analyst forecast accuracy: International Evidence on Corporate Social Responsibility Disclosure.** *The Accounting Review*, 87(3), pp. 723 - 759.
- Diamond, D. & Verrechia, R. (1991). **Disclosure Liquidity and the Cost of Optimal Capital.** *The Journal of Finance*, 46, pp. 1325 – 1360.
- Eng, L. L. & Mal, Y. T. (2003). **Corporate Governance and Voluntary Disclosure.** *Journal of Accounting and Public Policy*, 22, pp. 325 - 345.
- Eugénio, Teresa, et al. (2010). **Recent developments in social and environmental accounting research.** *Social Responsibility Journal*, 6(2), pp. 286 - 30.
- Giannarakis Grigoris (2010). **The Weight of Corporate Social Responsibility Indicators in Measurement Procedure.** *World academy of Science, Engineering and Technology*, 66, pp. 409 - 417.
- Gray, R., Javad, M., Power, DM. and C.Sinclair, D. (2001). **Social and Environmental Disclosure and Corporate Characteristics: A Research Note and Extension.** *Journal of Business Finance & Accounting*, vol. 28, No. 3, pp. 327 - 356.
- Haniffa, R. & Cooke, T. (2005). **The Impact of Culture and Governance on Corporate Social Reporting.** *Journal of Accounting and Public Policy*, 24, pp. 391 - 430.
- Helen Brown-Liburd & Valentina, L. Zamora (2015). **The Role of Corporate Social Responsibility (CSR) Assurance in Investors Judgments When Managerial Pay is Explicitly Tied to CSR Performance.** *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 34(1), pp. 75 - 96.
- Ho, S. k. (2001). **A Study of the Relationship between Corporate Governance Structures and the Extent of Voluntary Disclosure.** *Journal of international Accounting, Auditing & Taxation*, pp. 139 - 156.
- Holland, J. (2005). **A Grounded Theory of Corporate Disclosure.** *Accounting and business review*, 35(3), pp. 249 - 267.
- Jeffrey, Cohen R, et al. (2012). **Corporate Reporting of Nonfinancial Leading Indicators of Economic Performance and Sustainability.** *Accounting Horizons*, 26(1), pp. 65 - 90.
- James Tobin (1969). **A General Equilibrium Approach to Monetary Theory.** *Journal of Money, Credit and Banking*, 1(1), pp. 15 - 29.

- KPMG Advisory N. Y., United Nations Environment Programmed, **Global Reporting Initiative, Unit for Corporate Governance in Africa.** (2010). Carrots and Sticks - Promoting Transparency and Sustainability.
- KPMG. (2014), **The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2014**, KPMG International.
- Lies Bouten & Sophie Hooze'e (2015). **Challenges in Sustainability and Integrated Reporting.** Issues in Accounting Education, 30(4), pp. 373 - 381.
- Lungu C.I., Caraiani C., and Dascalu C. (2011). **Corporate Social Responsibility Reporting.** Corporate Social Responsibility, 29, pp. 117 - 131.
- Chan, M. C., Watson, J. and Woodliff, D. (2013). **Corporate Governance Quality and CSR Disclosures.** Springer Science & Business Media Dordrecht, 125, pp. 59 - 73.
- Magali, A. Delmas, Dror Etzion and Nicholas Nairn - Birch (2013). **Triangulating Environmental Performance: What do Corporate Social Responsibility Ratings Really Capture.** The Academy of management Perspectives, 27(3), pp. 255 - 267.
- Maheshwarl, G. C. (2007). **Corporate Characteristics & Social Responsibility Reporting.** Asian Review of Accounting, 1, pp. 31 - 42.
- Manetti, G. (2011). **The quality of stakeholder engagement in sustainability reporting empirical evidence and critical points.** Corporate Social Responsibility and Environmental Management, 18(2), pp. 110 - 122.
- Mathews, M. (1984). **A Suggested classification for social accounting research.** Journal of Accounting and Public Policy, 3(3), pp. 199 - 221.
- Mckagu,e K. & Cragg, W. (2007). **Compendium of Ethics Codes and Instruments of Corporate Responsibility.**
- Meek, G. K., Roberts C. B. & Gray S. J. (1995). **Factor Influencing Voluntary Annual Report Disclosures by US, UK and Continental European Multinational Corporations.** Journal of International Business Studies, 26, pp. 555 - 572.
- Miles, M. B. & d Huberman, A. M. (1994). **Qualitative Data Analysis 2nd ed.** Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

- Mitchell, R., Agle, B. & Wood, D. (1997). **Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What Really Counts.** *Academy of Management Review*, 22(44), pp. 853 - 856.
- Mansoor Khan, M. (2013). **Developing a Conceptual Framework to Appraise the Corporate Social Responsibility Performance of Islamic Banking and Finance Institutions.** *Accounting and the Public Interest*, 13(2013), pp. 191 - 207.
- Mui-Ching Carina Chan., John Watson and David Woodliff. (2014). **Corporate Governance Quality and CSR Disclosures.** Springer Science & Business Media, 125. pp. 59 - 73.
- Moskowitz, M. (1972). **Choosing Socially Responsible Stocks.** *Business and Society Review*, 1, pp. 71 - 75.
- Moss, D. & DeSanto, B. (2011). **Public Relations: A Managerial Perspective.** New Delhi: Sage.
- Naser, K. (1998). **Comprehensives of Disclosure of Non-financial Companies Listed on the Amman Financial market.** *International Journal of Commerce and Management*, pp. 88 - 99.
- Nazli, A. (2007). **Ownership Structure and Corporate Social Responsibility Disclosure: Some Malaysian Evident.** *Corporate Governance Journal*, 7(3), pp. 251 - 256.
- Neungvanna, U., Pongsupat, T., Sincharoonsak, T., Bosakoranut, S., Shoosanuk, C. and Chuaychoo, M. (2019). **The Disclosure of Corporate Social Responsibility Information Influencing Cost of Capital of Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand.** *PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research*, 8(1), pp.152 - 162.
- Neungvanna, U., Pongsupat, T., Sincharoonsak, T., Chuaychoo, M., Bosakoranut, S. and Shoosanuk, C. (2019). **Causal Relationship Model of Disclosure of CSR Information Affecting the Cost of Capital of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand.** *Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 8(Special), pp. 313 - 320.
- Nobes, C. (2008). **Comparative International Accounting.** Tenth Edition, Prentice Hall. Financial Times.
- Olsen, Matt & Pareena Prayukvong (2009). **Research on the CSR development in Thailand**, 1, pp. 18 - 19.

- Otgontsetseg Erhemjamts., Qian Li and Anand Venkateswaran. (2013). **Corporate Social Responsibility and Its Impact on Firms Investment Policy, Organizational Structure and Performance**. Springer Science & Business Media, 118. pp. 395 - 412.
- Patrick McColgan (2001). **Agency Theory and Corporate Governance: A Review of the Literature from a UK Perspective**. Department of Accounting & Finance, University of Strathclyde.
- Phoprachak, D. & Neungvanna, U. (2019). **Influence of Good Corporate Governance Disclosure on the Performance of the Stock Exchange of Thailand Listed Companies**. Business Review, 11(2), pp. 37 - 50.
- P. Hartman, L., & DesJardins, J. (2011). **Business Ethics; Decision Making for Personal Integrity & Social Responsibility**. New York: McGraw-Hill.
- Porter, M. E. & Kramer, M. R. (2006). **The Link between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility**. Harvard Business Review, 84(12), pp. 78 - 79.
- Reverte, C. (2009). **Determinants of Corporate Social Responsibility Disclosure Ratings by Spanish listed Firm**. Journal of business Ethics, 88(2), pp. 595 - 612.
- Roberts, R. (1992). **Determinants of Corporate Social Responsibility Disclosure**. Accounting Organization and Society, 17(6), pp. 595 - 612.
- Senee Puangyane (2018), **The Influence of Board Independence on Ability to Operate and Capital Structure through Corporate Governance Disclosure of Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand**, PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research, 7(1).
- Singhvi, S. S. & Desai, H. B. (1971). **An Empirical Analysis of the Quality of Corporate Financial Disclosure**. Accounting Review, 46, pp. 129 - 138.
- Skinner, D. J. (2003). **Should Firms Disclosure Everything: A Discussion of Open vs. Closed Conference Calls: The Determinants and Effects of Broadening Access to Disclosure**. Journal of Accounting and Economics, 34, pp. 181
- Snider, J., Hill, R. and Martin, D. (2003). **Corporate social responsibility in the twenty first century: A view from the world's most successful firms**. Journal of Business Ethics, 48, pp. 75 - 87.

- Social Investment Forum. (2014). **Report on US Sustainable, Responsible and Impact Investing Trends 2014**. Washington, DC: Social Investment Forum.
- Stephenson, A. (2009). **The Pursuit of CSR and Business Ethics Policies: Is it a Source of Competitive Advantage for Organizations**. *The Journal of American Academy of Business*, 14(2), pp. 251 - 262.
- Tagesson, T. (2009). **What Explains the Extent and Content of Social and Environment on Corporate: A Study of Social and Environmental Reporting in Swedish Listed Corporates**. *Corporate Social Responsibility & Environmental*, 16(6), pp. 352 - 364.
- Theaker, A. & Yaxley, H. (2013). **The Public Relations Strategic Toolkit: An Essential Guide to Successful Public Relations Practice**. New York: Rutledge.
- Tilt, C. (1994). **The Influence of External Pressure Group on Corporate Social Disclosure**. *Accounting ,Auditing & Accountability journal*, pp. 47 - 72.
- Watts, R. L. & Zimmernan, J. L. (1978). **Towards a Positive Theory of the Determination of Accounting Standards**. *The Accounting Review*, 53(1), pp. 112 – 43.
- W. Brooke Elliott, et al. (2014). **The Unintended Effect of Corporate Social Responsibility Performance on Investors' Estimates of Fundamental Value**. *The Accounting Review*, 89(1), pp. 275 - 302.
- Wicks, A. (2007). **Overcoming the Separation Thesis: The Need for a Reconsideration of Business and Society Research**. *Business and Society*, 35, pp. 89 - 118.
- Wood, D. (1991). **Corporate Social Performance Revised**. *Academy of Management Review*, 16, pp. 691 - 718.
- Zarzeski, M. T. & Robb, S. (2001). **Counting more than Number. Accountancy**. 128, pp. 114 - 116.
- Zoysa, A. D. & H. Wijewrdena. (2003). **Financial Disclosure in the Corporate Annual Reports of Sri Lankan Companies**. 15th Asian – Pacific Conference on International Accounting Issue, Bangkok Thailand. pp. 22 - 25.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

กระดาศทำการ

กระดาศทำการ

1. Checklist การเปิดเผยข้อมูลของความรับผิดชอบต่อสังคม จากรายงานความยั่งยืนตามกรอบแนวทางการรายงานแห่งความยั่งยืน ด้านเศรษฐกิจ

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
ด้านเศรษฐกิจ				
1	ภาวะเศรษฐกิจ			
1.1	การจ้างงาน			
	1.1 ผลการดำเนินงานและการกระจายมูลค่าแก่ผู้มีส่วนได้เสีย			
	1.2 ความเสี่ยง ผลกระทบ และการบริหารจัดการที่ส่งผลกระทบต่อกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ			
	1.3 การปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้เกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงาน			
	1.4 การได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน สิทธิพิเศษต่าง ๆ จากภาครัฐ			
	รวม			
2	บทบาทในตลาด			
	2.1 สัดส่วนของระดับค่าจ้างมาตรฐาน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น			
	2.2 สัดส่วนของผู้บริหาร ที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่นและสถานที่ประกอบการ			
	รวม			
3	ผลกระทบทางเศรษฐกิจทางอ้อม			
	3.1 การพัฒนาผลกระทบของโครงการลงทุนพื้นฐาน บริการสนับสนุนสาธารณประโยชน์ เช่น การบริจาคสมทบทุน			
	3.2 รายงานเกี่ยวกับผลกระทบและขอบเขตทางเศรษฐกิจทางอ้อมเช่น การเปลี่ยนแปลงการผลิตสินค้า ผลกระทบจากการใช้สินค้าและบริการ การเปลี่ยนสถานที่ผลิต เก็บสินค้าและบริการ			
	รวม			

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
4	วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง			
	4.1 สัดส่วนของการชำระเงินแก่ผู้จำหน่ายภายในประเทศ เช่น สินค้าและบริการภายในประเทศ รายงานงบประมาณ จัดซื้อ รายงานทางภูมิศาสตร์ของบริษัท สถานที่สำคัญการดำเนินงาน			
				รวม
				รวมด้านเศรษฐกิจ

2. Checklist การเปิดเผยข้อมูลของความรับผิดชอบต่อสังคม จากรายงานความยั่งยืนตามกรอบแนวทางการรายงานแห่งความยั่งยืน ด้านสังคม

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
ด้านสังคม				
1	การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างยั่งยืน			
1.1	การจ้างงาน			
	1.1.1 อัตราการเข้า-ออก ของพนักงาน			
	1.1.2 ผลประโยชน์และการให้สวัสดิการสำหรับพนักงาน			
	1.1.3 อัตราการกลับมาทำงานและการคงอยู่ของพนักงาน หลังการลาคลอดบุตร			
1.2	การจัดความสัมพันธ์ด้านแรงงาน			
	1.2.1 การเข้าถึงข้อตกลงเกี่ยวกับการจ้างงาน และการแจ้ง ล่วงหน้าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิบัติงาน			
1.3	ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย			
	1.3.1 ร้อยละของคณะกรรมการที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อ สุขภาพและความปลอดภัยของแรงงาน และการให้คำแนะนำ เกี่ยวกับแผนความปลอดภัยและอาชีวอนามัย			
	1.3.2 อัตราการบาดเจ็บและประเภทของการบาดเจ็บที่ เกิดขึ้นจากการทำงาน รวมถึงจำนวนของผู้เสียชีวิตจากการ ปฏิบัติงาน			
	1.3.3 อัตราการเกิดและความเสี่ยงของโรคที่เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติงาน			
	1.3.4 ข้อตกลงด้านสุขภาพและความปลอดภัยกับสมพันธ์ แรงงานอธิบายด้วย			
1.4	การฝึกอบรมและการศึกษา			
	1.4.1 จำนวนชั่วโมงการอบรมต่อปีของพนักงาน			
	1.4.2 แผนการจัดการ ทักษะ และการเรียนรู้ของพนักงาน			

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
	1.4.3 อัตราของพนักงานที่ได้รับการทดสอบพัฒนาการด้านอาชีพและผลการปฏิบัติงานของพนักงาน			
1.5	ความหลากหลายและโอกาสที่เท่าเทียม			
	1.5.1 องค์ประกอบของโครงสร้างการบริหาร และตัวชี้วัดด้านความหลากหลายอื่น ของการแบ่งประเภทของพนักงาน			
1.6	กระบวนการร้องทุกข์เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อแรงงาน			
	1.6.1 จำนวนข้อร้องทุกข์เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อแรงงานและการดำเนินการแก้ไข			
				รวม
2	สิทธิมนุษยชน			
2.1	แนวปฏิบัติการลงทุนและการจัดหา			
	2.1.1 จำนวนของข้อตกลงและสัญญาการลงทุนที่สำคัญด้านสิทธิมนุษยชน			
2.2	การไม่เลือกปฏิบัติ			
	2.2.1 จำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการเลือกปฏิบัติและดำเนินการแก้ไข			
2.3	เสรีภาพในสมาคมและการเจรจาต่อรอง			
	2.3.1 การดำเนินงานผู้จัดจำหน่ายที่ถูกระบุไว้ ซึ่งถูกละเมิดหรืออยู่ใน กลุ่มเสี่ยงต่อการถูกละเมิดเสรีภาพ การเจรจาต่อรองร่วมและข้อปฏิบัติในการสนับสนุนสิทธิเสรีภาพ			
2.4	แรงงานเด็ก			
	2.4.1 การดำเนินงานที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อกรณีการใช้แรงงานเด็กและมาตรการที่ใช้เพื่อนำไปสู่การยกเลิกแรงงานเด็กที่มีประสิทธิภาพ			

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
2.5	แรงงานที่ถูกบังคับ			
	2.5.1 การดำเนินงานที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อกรณีแรงงานที่ถูกบังคับและมาตรการที่ใช้เพื่อนำไปสู่การยกเลิกแรงงานที่ถูกบังคับที่มีประสิทธิภาพ			
2.6	แนวปฏิบัติด้านความปลอดภัย			
	2.6.1 ร้อยละของบุคลากรฝ่ายรักษาความปลอดภัย ที่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องของนโยบาย หรือขั้นตอนเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน			
2.7	สิทธิของคนในท้องถิ่น			
	2.7.1 จำนวนกรณีหรือเหตุการณ์ที่เกิดจากการละเมิดสิทธิของคนในท้องถิ่นและมาตรการแก้ไข			
2.8	การประเมิน			
	2.8.1 จำนวนและร้อยละ ของการดำเนินงานที่ผ่านการทบทวนหรือประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน			
2.9	การประเมินเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้จัดจำหน่าย			
	2.9.1 ร้อยละของผู้จัดจำหน่ายรายใหม่ที่ได้คัดโดยใช้เกณฑ์สิทธิมนุษยชน			
	2.9.2 กิจกรรมที่เกิดขึ้นแล้วแล้ว4ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน			
2.10	กระบวนการร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน			
	2.10.1 จำนวนข้อร้องทุกข์เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน และการดำเนินแก้ไข			
	2.10.2 จำนวนของข้อตกลงและสัญญาการลงทุนที่สำคัญด้านสิทธิมนุษยชน			
				รวม

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
3	สังคม			
3.1	ชุมชนท้องถิ่น			
	3.1.1 การดำเนินงานที่ปฏิบัติงานในชุมชนท้องถิ่นและ แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น			
	3.1.2 การดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น			
3.2	การทุจริต			
	3.2.1 ร้อยละและจำนวนความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตและ ความเสี่ยงที่สำคัญ			
	3.2.2 การสื่อสารและการให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและ ขั้นตอนการต่อต้านการทุจริต			
	3.2.3 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการทุจริต และการดำเนินการ แก้ไข			
3.3	นโยบายสาธารณะ			
	3.3.1 มูลค่าของการสนับสนุนทางการเมือง และผู้ได้รับ ผลประโยชน์			
3.4	พฤติกรรมต่อต้านการแข่งขัน			
	3.4.1 จำนวนของการดำเนินการตามกฎหมายสำหรับ พฤติกรรมต่อต้านการแข่งขัน การต่อต้านความเชื่อใจแนว ปฏิบัติผูกขาด และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น			
3.5	ความร่วมมือ			
	3.5.1 จำนวนการลงโทษ ค่าปรับที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตาม ตามกฎหมายและกฎระเบียบ			
3.6	การประเมินเรื่องผลกระทบด้านสังคมของผู้จัดจำหน่าย			
	3.6.1 ร้อยละของผู้จัดจำหน่ายรายใหม่ที่ได้โดยใช้เกณฑ์ที่ กระทบด้านสังคม			
	3.6.2 กิจกรรมที่เกิดขึ้นแล้วแล้วส่งกระทบด้านลบต่อสังคม			

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
3.7	กระบวนการร้องทุกข์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน			
	3.7.1 จำนวนข้อร้องทุกข์เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อสังคมและการดำเนินแก้ไข			
				รวม
4	ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์			
4.1	สุขภาพและความปลอดภัยลูกค้า			
	4.1.1 อัตราของสินค้าและบริการที่มีการประเมินด้านสุขภาพและความปลอดภัย			
	4.1.2 จำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นของสินค้าและบริการที่กระทบต่อลูกค้า			
4.2	การติดตามสินค้าและบริการ			
	4.2.1 ชนิดและข้อมูลของสินค้าและบริการ ที่อยู่ภายใต้กรอบของข้อมูลที่ต้องแสดงเนื้อหาส่วนประกอบ และวิธีการใช้			
	4.2.2 การแสดงข้อมูลของสินค้าและบริการ รวมถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่แสดงข้อมูล ทำให้เกิดความเข้าใจผิดต่อสินค้าและบริการ			
	4.2.3 แนวปฏิบัติเกี่ยวข้องและการสำรวจความพึงพอใจลูกค้า			
4.3	การสื่อสารตลาด			
	4.3.1 การขายสินค้าต้องห้าม หรือสินค้าที่มีข้อโต้แย้ง			
	4.3.2 จำนวนความเสียหายที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการสื่อสารตลาด เช่น ค่าปรับ การถูกตัดเตือน			
4.4	ความเป็นส่วนตัวของลูกค้า			
	4.4.1 จำนวนคำร้องเรียนทั้งหมดที่เกิดจากการละเมิดความเป็นส่วนตัวของลูกค้า เช่น ข้อมูลลูกค้ารั่วไหล หรือข้อมูลลูกค้าสูญหาย			

ข้อที่	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
4.5	ความร่วมมือ			
	4.5.1 จำนวนการลงโทษ ค่าปรับที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติ ตามกฎหมายและกฎระเบียบ เกี่ยวกับสินค้าและบริการ			
				รวม
				รวมด้านสังคม

3. Checklist การเปิดเผยข้อมูลของความรับผิดชอบต่อสังคม จากรายงานความยั่งยืนตามกรอบแนวทางการรายงานแห่งความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อ	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
	ด้านสิ่งแวดล้อม			
1	วัตถุดิบ			
	1.1 น้ำหนักขนาดวัตถุดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิตและการบรรจุ			
	1.2 การรีไซเคิลหรือการนำกลับมาใช้ใหม่ของวัตถุดิบ			
		รวม		
2	พลังงาน			
	2.1 การใช้พลังงานตรงภายในองค์กร เช่น ไฟฟ้า ความร้อน เชื้อเพลิง			
	2.2 การใช้พลังงานทางอ้อม (การเปลี่ยนพลังงานทางตรงเป็นรูปแบบอื่น)			
	2.3 ปริมาณการใช้พลังงานทั้งหมด			
	2.4 การลดการใช้พลังงาน			
	2.5 การลดความต้องการใช้พลังงานกระบวนการผลิตและบริการ			
		รวม		
3	น้ำ			
	3.1 ปริมาณน้ำที่ใช้และแหล่งที่มาของน้ำ			
	3.2 แหล่งน้ำที่ได้รับผลกระทบจากการใช้น้ำของบริษัท			
	3.3 ปริมาณของน้ำที่ได้รับการบำบัดและการนำกลับมาใช้ใหม่			
		รวม		
4	ความหลากหลายทางชีวภาพ			
	4.1 พื้นที่และที่ดินขององค์กรและบริเวณใกล้เคียง และพื้นที่คุ้มครองทางกฎหมาย			
	4.2 ผลกระทบของกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ เช่น มลพิษการแพร่กระจายของโรค การย้ายถิ่นของชาวบ้าน			

ข้อ	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
	4.3 รายงานข้อมูลพื้นที่ตามธรรมชาติที่ได้รับการคุ้มครองการอนุรักษ์ และฟื้นฟู			
	4.4 จำนวนสายพันธุ์ทางชีวภาพในบัญชีการอนุรักษ์แห่งชาติที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กร			
				รวม
5	การปล่อยมลพิษ			
	5.1 การปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHG) ทางตรง จากแหล่งองค์กรเป็นเจ้าของ เช่น การเผาเชื้อเพลิง			
	5.2 การปล่อยก๊าซเรือนกระจก (GHG) จากกิจกรรมขององค์กรแต่แหล่งที่ปล่อยมีองค์กรอื่นเป็นเจ้าของ เช่น แหล่งกำเนิดไฟฟ้า ความร้อน			
	5.3 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมอื่น ๆ เช่น การขนส่ง			
	5.4 ปริมาณความชื้นของการปล่อยก๊าซเรือนกระจก			
	5.5 การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก			
	5.6 การปล่อยสารเคมีอื่นที่ทำลายชั้น โอโซน			
	5.7 การปล่อยไนโตรเจนออกไซด์ ซัลเฟอร์ออกไซด์ และ การปล่อยสารพิษทางอากาศ			
				รวม
6	น้ำทิ้ง และของเสีย			
	6.1 ปริมาณการระบายน้ำทิ้งจากกระบวนการผลิตและบริการแหล่งน้ำทิ้งและปลายทาง			
	6.2 ปริมาณขยะ ชนิดขยะ และวิธีการกำจัด			
	6.3 จำนวนและปริมาณการรั่วไหลที่มีนัยสำคัญ			
	6.4 การจัดการของเสียที่เป็นอันตราย และการขนส่งของเสีย			
	6.5 การระบุชนิดและขนาด สภาวะคุ้มครองและคุณค่าทางความหลากหลายด้านชีวภาพของแหล่งน้ำ			
				รวม

ข้อ	หัวข้อ/รายละเอียด	2559	2560	2561
7	สินค้าและบริการ			
	7.1 แผนงานและขอบเขตของการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและบริการ			
	7.2 ปริมาณสินค้าที่ขายและวัสดุของบรรจุภัณฑ์จำแนกตามกลุ่ม			
	รวม			
8	การปฏิบัติตาม			
	8.1 รายงานผลกระทบที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายค่าปรับและผลการลงโทษ ด้านสิ่งแวดล้อม			
	รวม			
9	การขนส่ง			
	9.1 ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมจากการขนส่งสินค้า วัสดุขององค์กร เช่น ฝุ่น คาร์บอน เกียง และการขนส่งแรงงาน			
	รวม			
10	ภาพโดยรวม			
	10.1 ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองด้านสิ่งแวดล้อม แบ่งตามประเภทต้นทุนการฟื้นฟู การกำจัดของเสีย และการปล่อยก๊าซ			
	รวม			
11	การประเมินสภาพแวดล้อมผู้จัดจำหน่าย			
	11.1 อัตราของผู้จัดจำหน่ายรายใหม่ตามเกณฑ์สิ่งแวดล้อม			
	11.2 ผลกระทบที่สำคัญจากการดำเนินงานด้านผู้จัดจำหน่ายส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม			
	รวม			
12	การร้องทุกข์			
	12.1 จำนวนข้อร้องทุกข์เกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม และการดำเนินการแก้ไข			
	รวม			
	รวมด้านสิ่งแวดล้อม			

วิธีการใช้ Checklist

Checklist ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของรายงานความยั่งยืน ซึ่งอ้างอิงจาก Checklist ที่ใช้สอบทานความครบถ้วนของข้อมูลที่เปิดเผยตามแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และกรอบแนวทางการรายงานแห่งความยั่งยืน G4

1. นำรายงานประจำปี แบบแสดงข้อมูลรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และรายงานความยั่งยืนของแต่ละบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ที่ได้จัดทำเสร็จเรียบร้อย มาเพื่อตรวจสอบว่าได้มีการเปิดเผยถึงรายงานความยั่งยืนไว้หรือไม่ ตามหัวข้อใน Checklist การเปิดเผยข้อมูลของรายงานความยั่งยืนตามกรอบแนวทางการรายงานแห่งความยั่งยืน

2. ตรวจสอบในแต่ละข้อ ถ้าได้มีการเปิดเผย ให้/ ช่อง (1) ไม่เปิดเผย ใต้ (0) พร้อมทั้งระบุว่าได้มาจากรายงานใด

3. ในช่อง หมายเหตุ ให้ระบุว่า เป็นข้อมูลจาก รายงานใด เช่น แบบ 56-1 รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และรายงานความยั่งยืน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวครองรัตน์ อนุศาสนนันท์
วัน เดือน ปีเกิด	08 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดสิงห์บุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2557 บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ ศูนย์พระนครศรีอยุธยา วาสுகีรี
ประสบการณ์ในการทำงาน	อาจารย์จ้างสอนรายชั่วโมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ ศูนย์พระนครศรีอยุธยา วาสูกีรี ปีพ.ศ. 2558 – พ.ศ. 2563
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์จ้างสอนรายชั่วโมง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	38 หมู่ 6 ตำบลโพสังโฆ อำเภอกำแพงกระเจ็ด จังหวัดสิงห์บุรี รหัสไปรษณีย์ 16150